اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه • ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۰۲ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

ذخایر غنی زغال سنگ و واردات یک و نیم میلیون تنی

دبیر انجمن تولیدکنندگان زغال سنگ ایران از واردات یک و نیم میلیون دلاری زغال سنگ در سال گذشته خبر داد.سعید صمدی افزود: ایران ۱۲ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی و حدود ۲ میلیارد تن ذخیره قطعی اکتشاف شده زغال سنگ دارد، اما ۹۰ درصد معادن زغال سنگ بدون استفاده مانده است.

۳

توانایی سازمان زمین‌شناسی برای اکتشاف در فرامرزها

علیرضا شهیدی، : این لایه‌ها شامل زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی، زمین‌شناسی ژئوشیمی، ژئومتیکس، ژئوفیزیک (هوایی و زمینی)، زمین‌شناسی دریایی (رسوب‌شناسی، ژئومورفولوژی و آلاینده‌های ژئوشیمی سواحل)، مخاطرات زمین‌شناسی (آب‌شناسی، فرونشست و مهندسی) است که منجر به تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی در مقیاس یک‌پنجاه‌هزارم می‌شود.

۴

«روزگارمعدن» پتانسیل‌های معدن برای جایگزینی نفت را بررسی کرد:

نفرین سیاه

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

چالش‌ها و ابرچالش‌ها در ۱۴۰۳

۲

قدر زر زرگر شناسد

۳

ضرورت به‌روزرسانی تکنولوژی معدنی در کشور

۴

اما و اگرهای جهش تولید

۶

چرا اوراق دولتی با نرخ ۲۸.۸ درصد متقاضی نداشت؟

۸

تیترهای روز

محدودیت انرژی چالش ادامه‌دار صنایع

۴

جزییات جدید از تامین برق تابستان ۱۴۰۳

۷

یک قدم تا صعود

۸

روزگار معدن
یکشنبه
• ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

یادداشت

چالش‌ها و ابرچالش‌ها در ۱۴۰۳

عباس آرگون
رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی تهران

اقتصاد کشورمان در سال‌جاری با چالش‌های گوناگونی مواجه است که بخش اصلی آن همان چالش‌های سال گذشته، اما با شدت و عمق متفاوت‌تر است.

به‌عنوان مثال در حوزه بین‌الملل کماکان با محدودیت‌های ناشی از تحریم‌ها مواجه هستیم؛ از جمله نبود ارتباطات بانکی و مشکل نقل و انتقالات ارزی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی، حمل‌ونقل و... که موجب بالا رفتن بهای تمام‌شده واردات و محصولات تولیدی در کشور و کاهش سود ناشی از صادرات و افزایش ریسک در حوزه تجارت خارجی شده است.به موارد فوق تنش‌های فی‌مابین جمهوری اسلامی ایران با رژیم غاصب صهیونیستی و حمایت کشورهای غربی از آن و همچنین پیروزی احتمالی دونالد ترامپ در انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات‌متحده آمریکا در سال‌جاری را نیز باید اضافه کرد که به نظر می‌رسد موجب تشدید و گسترده‌تر شدن محدودیت‌ها خواهد شد. علاوه بر موارد فوق، پایین بودن ثبات قوانین و مقررات، مناسب نبودن فضای کسب‌وکار، قیمت‌گذاری دستوری و نوسان‌های شدید قیمت ارز از دیگر چالش‌های درونی اقتصاد کشور است که در سال‌های اخیر شدیدتر از گذشته گریبان اقتصاد را گرفته و بخش‌های مختلف کشور را دچار چالش کرده است. قابل پیش‌بینی نبودن شرایط اقتصادی که باعث افت سرمایه‌گذاری و تشدید خروج سرمایه مولد شده است و چالش تامین مالی بنگاه‌ها در سال جدید همچنان دو مساله مهم و اثرگذار خواهد بود.نزول اعتماد عمومی و کمبود سرمایه اجتماعی نیز معضل بزرگ دیگری در بطن جامعه ایرانی است که راه اجرای سیاست‌های اصلاحی در اقتصاد را بسیار سخت می‌کند. با این شرایط باز هم می‌بینیم که در سال‌جاری درآمدهای مالیاتی دولت افزایش قابل‌توجهی یافته است و تنها می‌توان امیدوار بود که دولت به گسترش پایه‌های مالیاتی اقدام کند و با حرکت در جهت برقراری عدالت مالیاتی، نسبت به مالیات‌ستانی از بخش‌های غیرشفاف اقدام کند؛ نه از کسب‌وکارهایی که به‌صورت شفاف و قانونمند کار خود را پیش برده و می‌برند.با این حال مهم‌ترین چالش پیش‌روی اقتصاد کشور در سال ۱۴۰۳ مساله «تورم» است؛ تورم مزمن و بلندمدتی که در اقتصاد ما وجود داشته و دارد و حداقل در پنج‌سال اخیر، وارد سطح بالاتری نسبت به میانگین بلندمدت خود شده که اثرگذاری بسیار نامطلوبی بر کل اقتصاد کشور و معیشت مردم داشته است. در ارزیابی اولیه می‌توان به پنج‌ریشه مستقیم و غیرمستقیم آن اشاره کرد.نخست ناترازی بودجه که ناشی از عدم‌تعادل بین درآمدها و هزینه‌های دولت است و انتظار می‌رود با انضباط‌بخشی بیشتر و خروج از برخی حوزه‌های تصدی‌گری و واگذاری امور به بخش خصوصی و با کوچک‌سازی دولت، میزان کسری بودجه کمتر شود.دوم، ناترازی ارزی است که علاوه بر محدودیت‌های ناشی از تحریم خارجی می‌توان از پیمان‌سپاری ارزی و اجبار صادرکننده به عرضه ارز با قیمت دستوری در سامانه نیما به عنوان دلایل آن یاد کرد که در این زمینه، نیازمند اصلاح سیاست‌ها و حمایت همه‌جانبه دولت از توسعه هرچه بیشتر صادرات محصولات غیرنفتی هستیم. ناترازی بانکی ریشه دیگر تورم است. دولت برای جبران کسری بودجه خود به منابع نظام بانکی متوسل می‌شود و افزایش بدهی دولت به بانک‌ها یکی از عوامل ناترازی است. تسهیلات تکلیفی و ضعف در سیستم و ابزار مناسب نظارتی نیز در شکل‌گیری این ناترازی نقش داشته است. ناترازی انرژی نیز در سال‌های اخیر، چه به شکل کمبود برق در تابستان و چه به‌صورت کمبود گاز در زمستان در کاهش تولید صنایع مختلف اثرگذار بوده و باعث کاهش صادرات و ارزآوری شده است که در نهایت بر تورم اثرگذار است.ناترازی پنجم هم ناترازی صندوق‌های بازنشستگی است که فشار زیادی به بودجه دولت تحمیل کرده و در بالا رفتن کسری بودجه و افزایش تورم به طور غیرمستقیم اثرگذار است. لازم به ذکر است که کاهش و حل هریک از این ناترازی‌ها نیازمند راهکارهای متفاوتی است و نمی‌توان نسخه واحدی برای همه آنها پیچید. همچنین باید به «انتظارات تورمی» در جامعه نیز توجه ویژه‌ای داشت که با توجه به تنش‌ها ذکرشده و احتمال روی کار آمدن ترامپ در آمریکا، ممکن است در سال‌جاری تشدید شود و روی تورم اثر بگذارد.پس همچنان چالش اصلی اقتصاد ما تورم است و کنترل آن باید هدف اصلی سیاستگذار اقتصادی باشد. همچنین باید در نظر داشت که اعتماد به عنوان یک ضرورت اجتماعی و عامل اصلی اتحاد، انسجام، ثبات و نظم، همه موضوعات را دگرگون کرده و بر زندگی ما اثر می‌گذارد. سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال در سایه اعتماد بنا می‌شود. وجود اعتماد موجب افزایش سرعت تعاملات بین انسان‌ها و سهولت بخشیدن به فعالیت‌های اقتصادی و افزایش کارآیی و اثربخشی در اقتصاد می‌شود و هزینه‌های کسب‌وکار و کنترل‌های اضافی را کاهش می‌دهد، به طوری که موفقیت‌ها در سایه اعتماد شکل گرفته و باعث رشد و پیشرفت کشور می‌شود و اگر اعتماد به عنوان شاخص اصلی سرمایه اجتماعی بهبود نیابد، اجرای سیاست‌های اصلاحی در اقتصاد، از جمله نرخ حامل‌های انرژی، ناممکن خواهد بود و سیاست‌های اصلاحی اولویت‌دار باید به شکلی باشد که بر معیشت و زندگی مردم اثرگذار باشد تا اعتماد شهروندان به سیاستگذار احیا شود.

دریچه

تولید ۸۲ هزار و ۱۰ تن آهن اسفنجی در مجتمع فولاد قایِنات

۸۲ هزار و ۱۰ تن آهن اسفنجی در فرودین ۱۴۰۳ در مجتمع فولاد قایِنات تولید شد.به گزارش بیرونیت به نقل از خبرگزاری صداوسیما، رئیس صنعت، معدن وتجارت شهرستان قائنات در گفتگو با خبرنگار صدا وسیمای استان گفت: این میزان تولید نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۵.۵ درصد افزایش داشته است. آزادفر افزود: در فرودین ۱۴۰۲، ۷۷ هزار و ۷۴۱ تن محصول آهن اسفنجی در مجتمع فولاد قائنات تولید شد.وی گفت: آهن اسفنجی تولید شده در مجتمع فولاد قائنات به واحدهای فولادسازی و ذوب آهن استان‌های خراسان رضوی، سمنان، تهران، اردبیل، آذربایجان شرقی، خوزستان، اصفهان، یزد، هرمزگان و کرمان ارسال می‌شود.رئیس صنعت، معدن وتجارت شهرستان قائنات افزود: برای تولید این میزان آهن اسفنجی، گندله‌ها از کارخانه گندله سازی خواف خراسان رضوی تامین می‌شود. آزادفر ظرفیت سالانه مجتمع فولاد قاینات را تولید ۸۰۰ هزار تن آهن اسفنجی عنوان کرد و گفت : در این مجتمع حدود ۶۵۰ نفر مشغول به کار هستند. سال گذشته ۷۰۱ هزار و ۷۹۲ تن آهن اسفنجی در مجتمع فولاد قاینات تولید شد.

ذخایر غنی زغال سنگ و واردات یک و نیم میلیون تنی

دبیر انجمن تولیدکنندگان زغال سنگ ایران از واردات یک و نیم میلیون دلاری زغال سنگ در سال گذشته خبر داد.سعید صمدی افزود: ایران ۱۲ میلیارد تن ذخیره زمین‌شناسی و حدود ۲ میلیارد تن ذخیره قطعی اکتشاف شده زغال سنگ دارد، اما ۹۰ درصد معادن زغال سنگ بدون استفاده مانده است.وی با اشاره به اینکه قیمت‌گذاری دستوری عملا سرمایه‌گذاری در این بخش را متوقف کرده است، گفت: متاسفانه سیاست‌هایی که درباره تولید معادن زغال سنگ در یکی دو دهه اخیر اتخاذ شده، عملا قیمت‌های غیرواقعی و قیمت‌های تکلیفی که روی قیمت زغال سنگ گذاشتند به دلیل اینکه خواستند قیمت فولاد را ثابت نگه دارند یا مسائل دیگر، عملا باعث شده که سرمایه‌گذاری در حوزه زغال سنگ متوقف شود.صمدی افزود: ما درحال حاضر چیزی حدود ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تن ظرفیت تولید زغال سنگ سرمایه‌گذاری شده داریم و همه این سرمایه‌گذاری‌ها شروع شده‌اند، هرکدام ۱۵ درصد، ۲۰ درصد، ۳۰ درصد هم پیشرفت داشتند، ولی الان تقریبا ۲-۳ سال است که متوقف هستند، به لحاظ اینکه غیراقتصادی اند، چراکه سرمایه‌گذار می‌داند اگر آن را ادامه داده و به انتها برسد عملا زیانش بیشتر میشود و فعلا بلاتکلیف گذاشته است.وی گفت: سال گذشته تولید کنسانتره زغال سنگ حدود یک میلیون و ۷۰۰ هزار تن بود که درمقایسه با سال ۱۴۰۱ حدود ۱۵ درصد کاهش تولید داشتیم و این روند کاهش تولید، اگر ادامه داشته باشد، امسال با یک شیب خیلی بیشتری ادامه پیدا خواهد کرد. ولی درعوض افزایش واردات داشتیم، سال ۱۴۰۱ واردات ما یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن بود که سال ۱۴۰۲ یک میلیون و ۵۳۵ هزار تن واردات داشتیم.دبیر انجمن تولیدکنندگان زغال سنگ ایران در ادامه افزود: سال گذشته ۶۰۰ میلیون دلار خروج ارز نیمایی بابت واردات زغال سنگ و مشتقاتش از کشور داشتیم، درحالیکه ما حداقل ۹۰ درصد این مقدار را اگر زمینه اش فراهم میشد و قیمت، قیمت واقعی میشد که تولیدکننده برایش صرف کند، قطعا یک بخش قابل توجهی‌ای از این خروج ارز، متوقف میشد.وی همچنین با اشاره به اینکه در زمان ۸ سال دفاع مقدس یک کیلو زغال سنگ هم وارد کشور نشد، گفت: این درحالی بود که معادن و شرکت فولادسازی هم می‌چرخیدند، چون اساس تکیه‌شان را روی معادن و تولید داخلی گذاشته بودند، ولی درحال حاضر متاسفانه قیمت را پایین نگه داشته‌اند.براساس آمار دقیق کدال ذوب آهن اصفهان، سال گذشته قیمت زغال سنگ داخلی ۵ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان بوده است و قیمت زغال سنگ وارداتی با ارز نیمایی ۱۶ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان که با ارز آزاد بالای ۲۵ میلیون تومان محاسبه میشد؛ و هیچ منطقی ۳۰۰ درصد اختلاف قیمت را نمی‌پذیرد.

اهمیت اصلاح قانون معادن بررسی شد

از عجله کمیسیون معدن تا ۴ سال تاخیر!

گروه خبر

با اینکه از زمستان ۱۳۹۹ طرح اصلاح موادی از قانون معادن کشور از سوی مجلس شورای اسلامی کلید خورد، اما هنوز این موضوع به جایی نرسیده و از طرف مجلس یخ‌زده باقی مانده است.

هرچند از همان ابتدا جامعه معدنی نسبت به این مهم خوش‌بین بود و از کلیت ماجرا استقبال کرد اما همان موقع هم به دلیل اختلاف زیاد بخش خصوصی و مجلس آینده روشنی دیده نمی‌شد. حالا که بیش از ۴سال از ماجرا می‌گذرد نشان می‌دهد که اختلاف بخش خصوصی و مجلس آنقدر جدی بود که باعث شد این روند رها شود و به هیچ جایی نرسد! البته کارشناسان دلیل این امر را ضعف دانش نماینده‌ها در کمیسیون معدن دانسته‌اند و باور دارند اگر اینها تخصص لازم را داشتند و به مطالعات مرکز پژوهش‌ها و نظر بخش خصوصی توجه می‌کردند حالا موضوع حل شده بود.

وقتی این موضوع در کش‌وقوس میان نماینده‌ها و بخش خصوصی معطل ماند، جامعه معدنی هم دلسرد شد. در واقع به این خاطر که از زمستان ۱۳۹۹ تا به امروز هنوز موارد مد نظر اصلاح نشده و این طرح ناتمام باقی مانده است، معدنی‌ها بی‌انگیزه شده‌اند، به این ترتیب نگرفتن تصمیم نهایی از سوی مجلس سوالات جدی‌ای را بین فعالان این عرصه ایجاد کرده و حالا همه خواستار آن هستند که این نهاد قانونگذار به طور کارشناسی شده درباره این موضوع مهم تصمیم‌گیری کند چراکه هزینه‌هایش را در کل اقتصاد و به صورت جزئی بخش معدن می‌دهد.

رییس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی ایران به «جهان‌صنعت» گفت: روز اولی که مسوولان شروع به اصلاح قانون معادن کردند آنقدر عجله داشتند که نظر گروه‌های مختلف از جمله تشکل‌ها و حتی مرکز پژوهش‌های مجلس را در نظر نگرفتند و در نتیجه یک مطلب عجیب به عنوان اصلاح قانون نوشته شد.

به عنوان نماینده اتاق در مجلس چندین بار در کمیسیون مربوطه حضور یافتم و برای اصلاح قانون معادن تلاش کردم اما مساله این است که ما را با بی‌منطقی و بی‌سوادی کلافه و با چالش روبه‌رو کردند.

او با ابراز تاسف گفت: متاسفانه در کمیسیون معدن یک مهندس معدن وجود نداشت و همه یا حقوق‌خوانده و یا پزشک بودند.

حسن حسینقلی بیان کرد: بالاخره بعد از ۱۰جلسه اعلام کردند که این طرح تکمیل شده است و می‌خواهیم آن را به صحن مجلس ارائه دهیم اما دوباره تا به صحن برود کلی تغییرات اعمال کردند و بعد هم صحن آنها را در نوبت گذاشت که هنوز گویا نوبتشان نرسیده است! او خبر داد: اخیرا بخشنامه جدیدی را وزارتخانه تهیه کرده که می‌خواهد آیین‌نامه قانون معادن را تکمیل کند. در این بخشنامه مطالبی نوشته شده که عجیب بوده است.

او تاکید کرد: در اصلاحیه قانون معادن یک مشکل بزرگ وجود دارد، اینکه یکسری مواردی که در قانون بوده را وارد کرده‌اند و یکسری موارد را از قانون خارج کرده‌اند. به طور مثال ماده ۴۳ قانون برنامه پنج‌ساله ششم را دست نخورده و بدون اصلاح کپی کرده‌اند.

رییس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های صنایع و معادن سرب و روی ایران خاطرنشان کرد: شورای معادن در استان باید همراه با شورای معادنی که در تهران است، باشد و نمی‌شود اینها از هم جدا باشند، اما جدیدا داستان عجیبی در شورای معادن استان‌ها شکل گرفته که نشان می‌دهد آنها برای خود دار و دسته و تشکیلات و مصوبات غیرقانونی دارند که با اختیارشان و قانون نمی‌خواند. به طور مثال در قانون برنامه ۵ساله مطرح شده که اگر واحدی به یک جایی صدمه وارد کرد وقتی خسارت معلوم شد تا یک درصد از فروش را باید برای جبران خسارت به آن فرد یا مجموعه بدهند اما اخیرا در شورای گفت‌وگو و شورای معادن استان همدان تصویب کرده‌اند که همه واحدهای معدنی یک درصد را پرداخت کنند! به این ترتیب ملاحظه می‌شود که بی‌قانونی‌ها افزایش یافته و توجهی به روح قانون مصوبات شورای عالی معادن نمی‌شود.

نیازمند افراد صاحب‌نظر هستیم

در این خصوص پیشتر یک کارشناس حوزه معدن به «جهان‌صنعت» گفته بود: ای‌کاش اصلاحات قانون معادن توسط افراد صاحب‌نظر صورت می‌گرفت. در واقع انتظار می‌رود قانون‌نویسان در این عرصه از تولید حمایت کنند و دغدغه‌مند این مهم باشند، نه اینکه بخشی از مشکلات را نادیده بگیرند.

عزیز میرزاییان با انتقاد از اینکه نگاه دغدغه‌مند به بخش معدن در مجلس کمتر دیده می‌شود، گفت: امید داشتیم ابهامات و تناقضات قانون معادن مصوب سال ۱۳۹۰ به همت صاحب‌نظران و براساس پیشنهادات متولی اصلی بخش معدن در دستور کار هیات وزیرات و مجلس قرار می‌گرفت تا اصلاحات در شأن بخش معدن صورت می‌گرفت، اما کارهای صورت گرفته تا به امروز از سوی مجلس نگران‌کننده، ناقص و بدون مطالعات دقیق کارشناسی است.

او ادامه داد: متاسفانه در کمیسیون معادن یک مهندس معدن نداریم! این در حالی است که باید در خصوص اصلاح قانون معادن کسانی در مجلس حاضر می‌شدند که کار اجرایی بلد بودند و با تمام قوانین معدنی آشنایی داشتند.

این کارشناس معدن در ادامه گفت: معادن از قدیم در دورترین نقاط کشور واقع شده‌اند و باید بدانیم که تعطیلی معادن به دلایل مختلف از جمله اختلاف سرمایه‌گذار با دولت و... به ضرر کل کشور است. او در ادامه درخصوص وظایف شورای عالی معادن گفت: بعد از انقلاب اختیار معادن بزرگ و کوچک را به شورای عالی معادن دادند و وظیفه‌اش رسیدگی به حل اختلاف بود، اما به تدریج شاهد بودیم که نقش آن بزرگ و بزرگ‌تر شد. الان هم کل وظایف شخص وزیر را به شورا داده‌اند!

میرزاییان تصریح کرد: متاسفانه نگاه‌ها به بخش معدن درآمدزایی است، در حالی که نباید معادن را به صورت شرکت‌های دولتی در نظر بگیرند و اگر انتظار دارند که درآمدزایی صورت گیرد باید مشکلات بخش معدن از جمله قانون معادن اصلاح شود.

اصلاحیه از کجا کلید خورد؟

طرح اصلاح و بازنگری قانون معادن از سال ۱۳۹۹ در مجلس مطرح شد چراکه این قانون از سال ۹۰ تغییری نکرده و لازم بود تغییراتی صورت گیرد. در واقع زمستان ۹۹ بود که در خبرها آمد طرح اصلاح و بازنگری قانون معادن توسط کمیته معدنی کمیسیون صنایع مجلس تهیه و نهایی شده و به امضای ۲۴نفر از نمایندگان رسیده است.

در ادامه هفته اول دی ماه همان سال بود که کلیات طرح اصلاح قانون معادن به منظور استفاده بیشتر از ظرفیت‌های بخش معدن، تعیین‌تکلیف معادن ثبت شده و دارای پروانه اما غیرفعال و موارد دیگری که در بخش معدن مشکل‌آفرین بود، تصویب و مطرح شد که دیگر بحث بر سر جزئیات است.

گفته می‌شود این طرح که از نظر فعالان معدنی لازم و ضروری است اما نیاز به تغییرات اساسی دارد و هنوز کامل نیست. با اینکه کارشناسان بخش خصوصی باور دارند این طرح نیاز به بررسی بند به بند از سوی کمیته‌ای متشکل از کارشناسان زیر نظر کمیسیون صنایع و معادن با هدفگذاری مشخص دارد اما برخی باور دارند که نمایندگان مجلس همراهی لازم را ندارند.

در واقع کلیت این موضوع از سوی بخش خصوصی مورد استقبال قرار گرفته است و نگاه مثبتی به مساله وجود دارد چراکه قانون معادن سال‌هاست که دست‌نخورده باقی مانده بود و مشکلات زیادی داشت که باید حل می‌شد، اما گفته می‌شود این معطلی و طولانی شدن بیش از ۴سال به دلیل نگاه منطقه‌ای برخی نماینده‌ها و حمایتشان از یک معدن خاص است.

اهمیت اصلاح قانون معادن

درباره دلایل توجه به اصلاح قانون معادن از طرف نمایندگان موارد مختلفی اعلام شده که از آن جمله می‌توان به جایگاه نامناسب کشور در بهره‌برداری، تولید ثروت و اشتغال، حل مشکلاتی از قبیل ثبت معادن توسط افراد غیرمتخصص و تشکیل مافیای مالکیت معادن در کشور، پیدایش دلالان معدنی و تصاحب و خرید و فروش معادن بزرگ توسط مافیای خاص و خطر کمبود تامین خوراک صنایع معدنی، پیدایش رانت، عدم توسعه مناطق دارای معادن و فقر و عقب‌ماندگی و از بین رفتن منابع و زیرساخت‌های این مناطق و ایجاد اشتغال در مناطق دارای معدن کشور، ایجاد صنایع پایین‌دستی، جلوگیری از خام‌فروشی، تامین مواد اولیه و واسطه‌ای صنایع و کالاهای مورد نیاز کشور و ایجاد ارزش‌افزوده بیشتر، ممانعت از خطر حبس معادن و معطل ماندن سرمایه‌گذاران این صنعت، عدم دسترسی سرمایه‌گذاران واقعی به ذخایر معدنی و تشدید تولید و کاهش سنگ‌اندازی‌ها در توسعه این صنعت، تسهیل امور اجرایی معادن و صنایع معدنی، کمک به تحقق فرمایش رهبر معظم انقلاب در امر جهش تولید در بخش معادن و صنایع معدنی که از بزرگ‌ترین پتانسیل‌های کشور محسوب می‌شود، اشاره کرد.

هرچند دلایلی که برشمردیم برای معدنکاران همگی مثبت و خوشایند است اما آنها باور دارند تبصره‌هایی در این طرح اصلاحی مطرح شده که معادن را در آینده‌ای نزدیک متروکه کرده و نقش بخش خصوصی را کمرنگ‌تر از شرایط حاضر می‌کند. انتظارات فعالان معدنی این است که مجلس شورای اسلامی در طرح اصلاح قانون معادن کنار آنها قرار بگیرد و در حل مشکلات معدن با دیدی کارشناسانه‌تر به بخش خصوصی کمک کند.

صرفه‌جویی ۱۰۰ میلیارد ریالی در شرکت آلومینای ایران

رییس بخش عملیات آهک و بوکسیت و انحلال شرکت آلومینای ایران از صرفه جویی ۱۰۰ میلیارد ریالی با انجام تعمیرات اساسی کوره پخت آهک با همت و تلاش یک ماهه مهندسان جوان این شرکت خبر داد.

دکتر حسینعلی میرزایی در این رابطه اظهار داشت: تعمیرات اساسی در کوره های احیاکننده جریان موازی (PFR) پخت آهک با هدف افزایش ظرفیت تولید و مطابق استراتژی های شرکت با تکیه بر دانش و تجربه پرسنل برنامه ریزی و انجام شد.

وی افزود: دستیابی به ظرفیت اسمی تولید، کاهش مصرف انرژی، افزایش راندمان،کاهش توقفات کوره، مدیریت هزینه و نگهداری و ... از اهداف تعمیرات اساسی کوره پخت آهک محسوب می شود.

دکتر میرزایی با بیان اینکه ساختمان داخلی کوره های PFR از آجر نسوز با تنوع و اشکال مختلف تشکیل شده است تا از آسیب به بدنه و هدر رفت انرژی جلوگیری کند، اظهار داشت: با توجه به اینکه کوره های شفت قائم اغلب با کارکرد پیوسته و تداوم حرارت بالا و جریان خروج غبارات و گازها با افزایش فشار ناشی از گرفتگی کانال ارتباطی دو شفت کوره همراه است برنامه ریزی جهت ترمیم نسوز و تعمیر تجهیزات را باید از اولویت های مهم واحد دانست.

وی یادآور شد: تعمیرات اساسی کوره مطابق روال معمول هر ۱۳ تا ۱۵ ماه یکبار و در یک دوره ۵۰ روزه برنامه ریزی و اجرامی شود.

دکتر میرزایی عنوان کرد: با این اقدام تلاش می شود تا گامی موثر در تولید پایدار آهک با کیفیت و در زمینه ارتقا بهره وری و گسترش تولید شرکت برداشته شود.

وی با بیان اینکه در این دوره با تکیه بر تجربه و همت و پشتکار مدیریت عملیات و کارشناسان و پرسنل واحد آهک و بوکسیت اقدامات ارزشمندی صورت گرفت، افزود: مطابق برنامه ریزی اولیه کوره یک در آذرماه برای اورهال و انجام تعمیرات متوقف شد و برنامه ریزی اورهال کوره دو در سال ۱۴۰۳ پیش بینی شده بود.

رییس بخش عملیات آهک و بوکسیت و انحلال شرکت آلومینای ایران تصریح کرد: در جریان این دوره از تعمیرات کوره برای نیروهای جدید استخدام شده، یک سیکل آموزشی برنامه ریزی شد تا ضمن آشنا شدن و کسب تجربه اجرای تعمیرات نیز انجام شود.

دکتر میرزایی افزود: در این میان و همزمان با تعمیرات کوره یک، متاسفانه کوره دو نیز در حین توقف و راه اندازی های چند باره کوره بر اثر محدودیت های گاز اعمال شده به شرکت در بهمن و اسفندماه ۱۴۰۲ دچار آسیب دیدگی و سوراخ شد.

وی اظهار داشت: معمولا نسوزکاری کوره ها در حجم بالا به پیمانکار واگذار می شود اما این بار با توجه به شرایط کمبود آهک مصرفی در فرآیند و زمانبر بودن تامین پیمانکار نسوز، مقرر شد تا موارد تعمیراتی مربوط به نسوز کاری کوره با توجه به دانش فنی و تجربه کاری پرسنل واحد در اورهال های گذشته، توسط خود پرسنل انجام شود.

وی خاطر نشان کرد: به دلیل نقش ویژه و حیاتی آهک در فرآیند باید و با توجه به تخمین زمان بر بودن مراحل تعمیر کوره، همزمان برنامه ریزی جهت خرید آهک انجام شد. خوشبختانه انجام نسوزکاری در سه شیفت کاری در ایام ماه مبارک رمضان و تعطیلات نوروز، ترمیم نسوز کوره دو در کمتر از زمان پیش بینی شده خاتمه و تولید آهک از سر گرفته شد.

دکتر میرزایی اظهار داشت: با انجام این کار، تعمیرات اساسی کوره در بازه زمانی کوتاه یک ماهه (از توقف تا راه اندازی) با تکیه بر توان و همت پرسنل انجام شد.علاوه بر صرفه جویی در هزینه ها و زمان، از خرید آهک تخمین زده شده نیز جلوگیری و صرفه جویی ۱۰ میلیارد تومانی برای کارخانه را به همراه داشت.

وی در پایان از تلاش و پشتکار شبانه روزی تمامی پرسنل در کسب این موفقیت قدردانی کرد.

عبور قیمت سنگ آهن از ۱۰۰ دلار در تن تا پایان ۲۰۲۴

در حالیکه در سه ماهه اول سال، قیمت سنگ آهن به دلیل نگرانی درمورد تضعیف تقاضای چین به یک سوم کاهش یافت، بانک تجاری بین المللی بریتانیا پیش بینی کرده قیمت ها تا پایان ۲۰۲۴ از ۱۰۰ دلار در هر تن عبور کرد.

طبق پیش بینی های بانک تجاری بین المللی بریتانیا (HSBC Holdings) قیمت سنگ آهن در سال جاری به طور میانگین از ۱۰۰ دلار در هر تن فراتر خواهد رفت. در این گزارش آمده است: با وجود بحران املاک و مستغلات در چین که چشم انداز تقاضای فولاد در این کشور را بدتر می کند، بازار جهانی همچنان متشنج است.

همچنین تحلیلگران این موسسه مالی خاطرنشان می کنند : بازار جهانی سنگ آهن دریایی در سال های ۲۰۲۴-۲۰۲۵ با کمبود مواجه خواهد بود و افزایش تولید فولاد در خارج از چین، به ویژه در هند، مصرف این ماده خام را افزایش می دهد.

بر اساس این گزارش، در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، قیمت سنگ آهن به دلیل نگرانی در مورد تضعیف تقاضای چین تقریباً یک سوم کاهش یافت و قیمت ها قبل از بهبود نسبی در آوریل به زیر ۱۰۰ دلار در هر تن رسید. مقامات چینی در حال تلاش برای احیای بازار ملی املاک و مستغلات هستند که محرک مهم تقاضای فولاد است. با انعکاس این چالش ها، انجمن فولاد این صنعت از اعضای خود می خواهد تولید خود را کاهش دهند.

به گفته وی، کارشناسان HSBC انتظار می رود رشد تقاضای فولاد در پنج سال آینده کاهش یابد و با کاهش چین در سرزمین اصلی، حدود ۲ درصد رشد کند. هاوارد لاو، تحلیلگر HSBC در این رابطه می گوید: با این حال، ما شاهد افزایش سرعت هند و ثبت سریعترین نرخ رشد مصرف فولاد در جهان هستیم. به گفته وی، کارشناسان این موسسه مالی انتظار افزایش چشمگیر تولید سنگ آهن توسط تولیدکنندگان بزرگ را ندارند، در عین حال، تقاضا برای این ماده خام ثابت خواهد ماند.گفتنی است مرکز GMK قبلا گزارش داده بود، بازارهای سنگ آهن آسیا برای سه ماهه دوم نامشخص خواهد بود. به این ترتیب در ماه مارس، قیمت های لحظه‌ای مواد خام دریایی به پایین ترین حد خود در ۱۱ ماه گذشته رسید و بهبود آنها به رشد فعالیت های ساختمانی در چین و تقاضا برای دوباره پر کردن ذخایر بستگی دارد. علاوه بر این، فعالان بازار نگران هستند که در صورت عدم افزایش قیمت فولاد در ماه های آوریل تا ژوئن، قیمت سنگ معدن در طول سال به کاهش خود ادامه دهد.

فاز زودهنگام انتقال آب به رفسنجان و کرمان آماده بهره برداری است

فاز زودهنگام انتقال آب خلیج فارس به رفسنجان و کرمان از جمله های پروژه های ملی و کلیدی برای بخش صنعت، معدن و مردم این خطه محسوب می شود که با راهبری ایمیدرو آماده بهره برداری است.

تاکنون وضعیت آب این استان چالش برانگیز بوده اما اکنون با تلاش شبانه‌روزی مدیران، متخصصان و کارگران بخش معدن و صنایع معدنی و با راهبری ایمیدرو؛ این پروژه در گام های ابتدایی خود، آبرسانی به شهرهای رفسنجان و کرمان را هدف قرار داده است.

با بهره برداری از این خط؛ ظرفیت انتقال ۵ میلیون مترمکعب آب در سال از طریق لوله‌های ۱۶۰۰ میلیمتری، مهیا شده است. انتقال آب در این خط، به روش ثقلی و پس از طی مسافت ۲۲ کیلومتری از مخزن R2 قطعه سوم تحت عنوان «کارهای زودهنگام خط دوم انتقال آب خلیج‌فارس» به شهر رفسنجان صورت می گیرد.

و این شهر با آب نیلگون خلیج همیشه فارس سیراب خواهد شد. سپس آب از همین مسیر به وسیله ۲ ایستگاه پمپاژ رهسپار شهر کرمان می شود.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

عربستان سعودی به تکاپوی تامین لیتیوم افتاد

وزیـر صنعت و منابع معدنی عربسـتان طی مصاحبه‌ای گفـت: با هدف تولید باتری خودروهای الکتریکی و سرمایه‌گذاری در این بخش، این کشور در نظر دارد که لیتیوم مورد نیاز خود را از کشـورهای دیگر تامین کند؛ اگرچه تلاش‌ها برای تامین لیتیوم از منابع داخلی عربسـتان هنوز در مراحل اولیه قرار دارد.عربسـتان سـعودی که اقتصاد آن دهه‌هاسـت متکی بـه نفت بوده، میلیاردها دلار هزینه کرده اسـت تـا خود را به قطبی برای تولید خودروهای الکتریکی تبدیل کند. سرمایه‌گذاری در بخش خودروهای الکتریکی، بخشی از تلاش‌های شـاهزاده محمد بن سلمان به عنوان ولیعهد عربستان برای تنوع بخشـیدن به منابع درآمد اقتصادی این کشور است.روز یکشنبه ۲۸ آوریل ۲۰۲۴ بندر الخورایف، وزیر صنعت و منابع معدنی عربسـتان سـعودی در مصاحبه‌ای با خبرگزاری رویترز اظهار داشـت: لیتیوم یک ماده معدنی بسیار مهم است که بخش عمـده‌ای از زنجیـره تامین به ویژه در صنعت باتری به شـمار می‌رود.وی در حاشـیه نشسـت ویژه مجمع جهانی اقتصاد که در شـهر ریاض برگزار شـد، بیان کرد: لیتیوم به جزئی جدایی‌ناپذیر از زندگی روزمره انسـان تبدیل شـده است.وزیر صنعت و منابع معدنی عربسـتان سعودی در همین راستا عنوان کرد: شرکت آرامکو عملیات اکتشاف اسـتخراج لیتیوم از آب دریا و تخلیه آب شـور از میادین نفتی عربسـتان را آغاز کرده اسـت. با این حال، هنوز نمی‌توان در خصوص احتمـال موفقیت‌آمیز بودن اجرای این طرح سـخن گفت.الخورایف خاطرنشان کرد: اگرچه می‌توان به نتایج عملیات اکتشافی مذکور امیدوار بود اما باید اقدامات بیشـتری در این زمینه انجام شـود. وی با اشاره به حجم ذخایر معدنی و امکان تغلیظ سنگ‌های معدنی، از این دو به عنوان ویژگی‌هایی نام برد که در هنگام بررسـی صرفه اقتصادی چنین پروژه‌هایی باید مورد ارزیابی قرار گیرد.در همین راستا، تمایل سـرمایه‌گذاران عربستان در بخش معادن لیتیوم، تمرکز بر روی خرید دارایی‌های لیتیوم سـبز اسـت.الخورایف در پاسخ به سوالی در خصوص سـرمایه‌گذاری‌های بین‌المللی در صنعت لیتیوم، اظهار داشت: تمامی نیازهای وزارت صنعت و منابع معدنی عربستان سعودی برای تامین لیتیوم به هر طریق ممکن تامین خواهد شد. این نیازها یا از طریق تولید لیتیوم در داخل عربستان و یا از طریق واردات با اسـتفاده از سـرمایه تخصیص یافته از صنـدوق «Manara Minerals» یا دیگر سـرمایه‌گذاران برآورده می‌شـود.آرورا ویلیامز، وزیر معادن شـیلی از بیان جزئیات در رابطه با معادنی که عربسـتان سـعودی تمایل به سـرمایه‌گذاری در آن‌ها کرده است، خودداری کرد. در پایان الخورایف از گفت‌وگوهای انجام شـده میان عربستان و شیلی در خصوص اعطای مجوز استخراج لیتیوم از معادن شیلی ابراز بی‌اطلاعی کرد.

«روزگارمعدن» پتانسیل‌های معدن برای جایگزینی نفت را بررسی کرد:

نفـرین سیـاه

شهریار خادمی

ایـران در منطقه خاورمیانه رتبه نخسـت ذخایر معدنی را دارد و در دنیا نیز بین کشـورهای مطرح معدنی است. چرا با این احتساب باید سهم معدن و صنایع معدنی از تولید ناخالص داخلی کشور حدود یک درصد باشـد اما آنچه مسلم اسـت به ویژه در شرایط کنونی، بخش معدن با توجه به پتانسیل‌های موجود، باید در اقتصاد کشـور سهم بیشتری را به دسـت آورد و تا حدی در ازدیـاد درآمدهای دولت جهت کاهش وابستگی به نفت موثر باشد.

◉ جایگزینـی معدن بـه جای نفـت، اگرچه از سـوی برخی کارشناسـان تنها یک شـعار به حسـاب می‌آید اما واقعیـت اقتصادی دنیا چشـم‌اندازی را ترسیم کرده که شاید اهمیت معادن و صنایع مرتبط با آن یک اتفاق ناگزیر است.ایران به عنوان کشوری که دارای یکی از غنی‌ترین منابع معدنی دنیاست، همواره مورد توجه بوده اسـت اما اگر به چند دهه گذشـته بنگریم، به نظر می‌رسـد بـه جز نفت و گاز که عظیم‌ترین منابع خدادادی کشور ما محسوب می‌شوند، سایر مواد معدنی و صنایع مرتبط با آنها آنچنان که باید، در معرض توجه نبوده‌اند و پتانسـیل‌های موجود در آنها به ندرت جدی گرفته شـده اسـت. با وجود چنین پتانسیلی، حتمـاً خروجـی و تولید بخش معـدن بیش از شـرایط فعلی می‌تواند باشد و این راهی است که سـایر کشـورهای موفق در این زمینه نیز طی کرده‌اند. در ادامه این مسـاله، یک سوال اساسی‌تر چندسالی است که جسته و گریخته مطـرح می‌شـود و آن، اینکـه در صورتی که بخواهیم وابستگی‌مان به نفت را کمتر و کمتر کنیم، آیا معدن می‌تواند گزینه مناسبی برای اتکا باشد؟ تحقق این مساله چه الزاماتی دارد؟

برای پاسخگویی به این سوالات «روزگار معدن» با دکتر سعدون مهدوی، کارشناس و استاد دانشگاه گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید.

◉ بخش معدن چـه وضعیتـی در اقتصاد ما دارد؟

اولین نکتـه‌ای که از منظر اقتصادی باید مد نظر قرار داد، این است که آمار و ارقام سرنخ‌های خوبی به مـا می‌دهند. ایران در زمره کشـورهای غنی به لحاظ منابع معدنی قرار دارد اما در حقیقت واقعیت موجود درباره بخش معدن به ما می‌گوید این بخش سهمی یک‌درصدی در تولید ناخالص داخلی ایران دارد که بنا بر پیش‌بینی‌های انجام‌شـده بناست در چارچوب برنامه ششم توسعه به ۱/۵ درصد افزایش یابد. البته اگر صنایع معدنی را هم لحاظ کنیم این رقم به ۶ درصد خواهد رسید. آنچه باید به آن اشاره شود فقدان یک برنامه منظم و منسجم برای توسعه معادن اسـت. البته در برنامه هفتم توجه ویژه‌ای به این بخش شده و انتظار می‌رود شاهد رشد خوبی در این بخش باشـیم اما باز هم کافی به نظر نمی‌رسد. اگر به گزارش‌هـای روز بین‌المللی در زمینه معدن توجه کنیم، متوجه اهمیت روزافزون این بخش در اقتصاد کشورهای دارای مواهب اینچنینی خواهیم شد. درسـی که در اینجا نهفته است، این است که کشـورهای موفق در این زمینـه برنامه‌های مدونی داشـته‌اند و طبق یک چشـم‌انداز پیـش رفته‌اند. بنابراین ما نیز باید بدین سمت حرکت کنیم.

◉ آیـا می‌توان به جای نفت، بر ارزش افزوده حاصل از بخش معدن تکیه کرد؟

تـا آنجا که آمار و ارقام بیان می‌کند، نفت حدوداً سـهمی ۱۵درصدی در تولید ناخالص داخلی ایران دارد بنابراین در نگاه اول، مقایسه سهم یک‌درصدی بـا ۱۵درصدی ممکن اسـت دور از ذهـن به نظر آیـد، به عـلاوه اینکه ایـران به عنوان یک کشـور نفت‌خیـز دهه‌هاسـت که بر درآمدهـای حاصل از نفت متکی بوده اسـت و اگر هـم بخواهد اتکایش را بـه نفت کمتر کند، بـا واقعیت‌های فعلی معدن گزینه مناسـبی به نظر نمی‌رسـد. البته این بدین معنی نیسـت که بخش معدن اصلاً ظرفیت چنین چیزی را نـدارد بلکه صنعت نفت به اتکای بیش از یک سـده فعالیت، اکنون به حدی از بلوغ و کارایی رسـیده است درحالی که در بخش معدن به مراتب سـرمایه‌گذاری‌های کمتری شـده است. در ضمن تنوع مواد معدنی و موضوعات فنی که در این بخش با آن سروکار داریم، می‌تواند دستیابی به این امر را زمانبرتـر کند. در کل با اتکا به واقعیت‌های موجود اینکه انتظار داشته باشیم معدن همچون نفت بتواند پیشران اقتصاد ایران باشد، کمی غیرعادی است اما این امر منکر این واقعیت نیسـت که سهم معدن از اقتصاد کشور می‌تواند و باید بیش از اینها باشد.

◉ ایده اقتصـاد بدون نفت با اتـکا به معدن قابل اجراست؟

ابتدا لازم است توضیحی در این باره بدهیم. یکی از مواردی که در اقتصاد ایران همواره بد برداشـت شـده، همین مسـاله اقتصاد بدون نفت است. اگر گفته می‌شـود باید به سـمت اقتصـاد بدون نفت حرکت کنیم، به هیچ‌وجه معنایش این نیسـت که بایـد نفت را کنار گذاشـته و سـراغ یک جایگزین برویـم بلکه باید کاری کنیم تا اسـتفاده و صادرات نفت به صورت فعلی (که بخش عمده آن نفت خام است) نباشـد. به عبارت بهتر باید به سمت صنایع پایین‌دسـتی و تولیـد هرچه بیشـتر فرآورده‌های مرتبط با نفت و پتروشـیمی پیـش برویم. بنابراین آنچـه از آن به عنوان اقتصاد نفتی یاد می‌شـود، به معنی اتکای بیش از حد به درآمد مسـتقیم حاصل از نفت خام اسـت، یعنی از آنجا که نفت سهم قابل توجهی از بودجه کشـور را بـه خود اختصاص داده اسـت باید بـه فکر کاهش نقش نفـت در بودجه و رفتـن به سـمت سـایر منابع درآمـدی جایگزین (عمدتـا به صورت مالیات) باشـیم. بـا این توضیح می‌تـوان گفت هرچقدر به سـمت صنایع مرتبط با مواهب طبیعی اعم از نفت و گاز پیش برویم نه‌تنها یک گام به توسـعه بیشتر نزدیک خواهیم شد بلکه می‌توان به مکانیسـم‌های جایگزین به جای اتکا به درآمد مسـتقیم فکر کرد که مهم‌ترین آنها مالیات اسـت. در واقع از تمام ایـن صنایع مرتبط می‌توان مالیـات اخذ کرد و از آن در بودجه دولت بهره برد. این مسـاله به‌ویژه از این جهت حائز اهمیت اسـت کـه در صورتی که بخواهیم به معـدن نیز صرفاً به عنوان یک ثروت جایگزین نفت بنگریم، به احتمال فراوان همان مشـکلاتی که از وابستگی بیش از حد گریبانگیر اقتصادمان شده است به‌گونه‌ای دیگر نیز رخ خواهنـد داد. در نهایت اگـر بخواهیم در حال حاضر جواب مشـخص به این سـوال داشته باشیم بایـد گفـت با توجه به شـرایط فعلـی و آمارهایی کـه واقعیت‌هـا را توضیح می‌دهنـد، اقتصاد ایران نمی‌تواند چندان به معادن متکی باشد.

◉ بزرگ‌ترین چالش پیش روی این بخش را چه می‌دانید؟

همان‌طور که گفته شـد، معدن به صورت بالقوه می‌تواند محرک سـایر بخش‌های صنعتی ما باشد چراکه معادن تامین‌کننده مواد خام برای بسـیاری از صنایع هسـتند. اگر به صنایعـی همچون فولاد، مس، آلومینیوم و حتی سـیمان هـم در کنار این بخش توجـه کنیم، اهمیت معـادن بیش از پیش مشـخص خواهد شـد. هنگامی که دربـاره معدن صحبت می‌کنیم واضح است که اولین مساله پیش روی ما اکتشـاف و بهره‌برداری از معادن اسـت که خود مسـتلزم هزینه و تکنولوژی اسـت. حتی یک قدم قبل از آن مطالعات مربوط به اکتشاف نیز مهم اسـت. اینجا همان جایی است که نیاز داریم در آن هزینـه و به نوعی سـرمایه‌گذاری کنیم. به عبارت بهتـر آنچه هم به نوعی چالـش امروز بخش معدن محسـوب می‌شود و هم چشم‌انداز آینده این بخش را معین می‌سـازد، به‌کارگیری تکنولوژی پیشرفته در این بخش است. به نظر می‌رسد با پتانسیل‌های موجود در بخش معدن کشـور و بـه گواهی آمار و ارقامی که ارائه شد، هنوز معدن نتوانسته به عنوان یک بازیگر اصلی در اقتصاد ایران شناخته شود.

بزرگ‌تریـن قیـد رسـیدن بـه چنیـن هدفی، محدودیت تکنولوژیک و فقدان زیرساخت‌های لازم در این زمینه است. به علاوه در مورد بخش اکتشاف هـم سـرمایه‌گذاری در تحقیق و توسـعه می‌تواند راهگشـا باشـد. مسـاله تکنولوژی در دنیای امروز یک واقعیت انکارناپذیر اسـت. کشـورهای پیشتاز در بخـش معدن همگی از تجهیـزات لازم و کافی برای این امر برخوردارند یا حداقل تکنولوژی مورد نیازشان را وارد کرده‌اند. در مورد ایران نیز می‌توان از امکان انتقال تکنولوژی و خرید ماشـین‌آلات در ایـن زمینه بهـره برد. درواقع به نظر می‌رسـد این سـریع‌ترین حالتی اسـت که می‌توان با استفاده از آن درجهت بالفعل کردن پتانسیل‌های فعلی بخش معدن اقدام کرد.

◉ ظرفیت‌های بالقوه بخش معدن در کشـور ما کدام‌اند؟

اساسـاً بخش معدن در کشـور به صورت بالقوه می‌تواند زمینه‌ساز گسترش تجارت با سایر کشورها باشد، چه در زمینه صادرات مواد خام و چه در مورد انجام پروژه‌های مشـترک با کشـورهای علاقه‌مند. درواقع پتانسـیل اصلـی بخش معـدن را می‌توان در ایجاد جذابیت‌هـا و فرصت‌های جانبی که برای سـرمایه‌گذاری و اشتغال فراهم می‌آورد جست‌وجو کـرد. آلومینیوم، مس، فولاد، سـیمان و... بهترین مثال‌های این امر هسـتند که جزو صنایع زیربنایی کشـورمان محسوب می‌شوند. حال فارغ از جذابیت سـرمایه‌گذاری در این قبیل صنایـع معدنی، آنچه می‌تواند هم زمینه توسـعه این بخش را فراهم آورد و هم به بهبود ارزش افزوده این بخش کمک کند، سرمایه‌گذاری در خود بحث اکتشاف و بهره‌برداری اسـت. درواقع این همان ظرفیت نهفته‌ای است که از آن صحبت کردیم.

◉ مسـاله بازاریابی و تقاضا بـرای مواد خام به‌ویژه در کشـورهای همسـایه چـه اهمیتی دارد؟ آیـا می‌تـوان از تقاضـای داخلی فراتر رفت؟

همان‌طور که اشـاره شد، ایران به دلیل دارا بودن منابع غنی معدنی، پتانسـیل بالایی برای اکتشاف، بهره‌برداری و صادرات مواد خام به سـایر کشـورها دارد. از همیـن رو قطعـاً در صورتی کـه بتوان به کمک تکنولوژی‌های نو و سرمایه انسانی متخصص، میـزان بهره‌بـرداری را از این بخـش افزایش داد، نه‌تنهـا می‌توان برای بـازار داخلی از آن اسـتفاده کرد بلکه فراتر از آن می‌توان آنها را به کشـورهای همسـایه صادر کـرد. فراموش نکنیم کـه تنوع و غنای معادن در ایران بسـیار بالاسـت و این مساله ایـران را در جایگاهـی منحصر به فـرد در منطقه قـرار می‌دهد. به علاوه اگـر صنایع مرتبط با معدن مانند کارخانجات مختلف سیمان، آلومینیوم، مس و... بتواننـد با حداکثر ظرفیت خـود فعالیت کنند به راحتـی می‌تواننـد جوابگوی نیازهـای منطقه باشـند. این دقیقاً اولین قدمی است که در راستای افزایش ارزش افزوده حاصل از بخش معدن می‌توان برداشت تا به مرور شـاهد افزایش سهم این بخش در تولید ناخالص داخلی‌مان باشیم.

◉ چه سیاست‌های مکملی در این زمینه باید در این زمینه به کار گرفته شود؟

مسـلماً هنگامی که بدانیم قید محدودکننده ما در بخش تکنولوژی اسـت و باید برای فراهم کردن آن اقدام کنیـم، اولین گزینه‌ای که به ذهن متبادر می‌شـود، بحث واردات ماشـین‌آلات است که خود مستلزم تامین اعتبار و ایجاد روابط مناسب تجاری اسـت. توجه داشـته باشـید که هر اندازه بتوانید محیـط امن‌تری برای سـرمایه‌گذاری ایجاد کنید، رغبت بیشـتری به این امر از جانب سرمایه‌گذاران خارجـی وجـود خواهد داشـت. درواقـع هر گونه همـکاری اقتصـادی و تجاری، به‌طور مسـتقیم با راهبرد اقتصادی و بین‌المللی شما در دنیا در ارتباط است. علاوه بر این مساله مشوق‌های سرمایه‌گذاری در ایـن بخش به شـدت باید جدی گرفته شـود. تسـهیلات و امتیازات بانکی و معافیت‌های مالیاتی نیز می‌تواند در این زمینه کمک کند. ضمناً توسعه زیرساخت‌های مرتبط از جمله حمل‌ونقل و ترانزیت نیز به شدت در این مورد حائز اهمیت است. درواقع اگـر قصد داریم بخش معـدن و صنایع تابعه‌اش را با صنعت نفت مقایسـه کنیم، پیش از هرچیز باید درنظـر بگیریم کـه صنعت نفت بـه دلیل اهمیت جهانی‌اش با سیاسـتگذاری در عرصـه بین‌المللی گره خورده اسـت و ایران هم طبیعتاً به عنوان یکی از بزرگ‌ترین کشـورهای نفتی دنیـا، در این حوزه فعال بوده اسـت. در ضمن مساله انتقال تکنولوژی که پیشتر به آن اشاره شد، در وهله اول می‌تواند به عنوان یک سرنخ برای آغاز همکاری‌های بین‌المللی شـناخته شـود. خطوط اعتباری، مـراودات بانکی و رفت‌وآمـد متخصصـان خارجـی از همین کانال می‌تواند آغاز شود.

◉ نقش مناسبات بین‌المللی را در این زمینه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در ادامه سـوال قبل، باید بگویم به‌رغم پتانسیل فوق‌العـاده بالای بخـش معدن، نه‌تنهـا خودمان آنچنـان که باید از آن بهره نجسـته‌ایم بلکه زمینه ارتباطات بین‌المللی و درگیر کردن سـرمایه‌گذاران خارجی را هم فراهم نکرده‌ایم. شـاید یکی از دلایل آن می‌تواند این باشـد که ایـران آن‌طور که باید به خاطر معادنش در زمینـه همکاری‌های بین‌المللی شناخته شـده نیسـت. از طرف دیگر مساله‌ای که فراتر از بحث معدن در ایران به عنوان چالش مطرح بوده اسـت، موضوع جذب سـرمایه‌گذاری خارجی مستقیم است. این مساله هم مسلماً به فاکتورهای بسـیاری بسـتگی دارد. ریسـک‌های اقتصـادی و سیاسـی و نیز بحث معافیت‌های مالی و مشـوق‌ها از تکراری‌تریـن بحث‌های سـال‌های اخیر اقتصاد ایران است. خلاصه بحث اینکه برای ما اتخاذ نوعی دیپلماسی و بازاریابی بین‌المللی در این زمینه قطعاً ضروری به نظر می‌رسـد. این امر هم همان‌طور که اشاره شد مسـتلزم فراهم ساختن بسترهایی است کـه لزوماً به بخـش معدن مرتبط نمی‌شـود بلکه باید از سـوی سایر دسـتگاه‌ها و ارگان‌ها به صورت همزمان پیش رود.

◉ چگونه می‌توان پروژه‌های مشـترکی مثل میادیـن نفـت و گاز را در مـورد بخش معدن عملی کرد؟

همان‌طور که می‌دانید آنچـه در بازار نفت اتفاق می‌افتد، تشـکیل کنسرسیوم‌های نفتی است بدین صورت که چندین شـرکت، سازمان یا حتی دولت ممکن اسـت با هم به همـکاری بپردازند. به علاوه سرمایه‌گذاری در پروژه‌های مشترک برای اکتشاف و بهره‌برداری نیز بسیار مرسوم است. نکته اینجاست که صنعت نفت به دلیل اهمیت خاص خود همواره در معرض توجه بوده و طبیعی اسـت که تکنولوژی را به سـمت خود جذب می‌کند. اما در مورد معدن بایـد اذعان داشـت که چنین دیـدی کمتر وجود داشته اسـت. مسلماً پتانسـیل معادن ایران آنقدر هست که در صورت فراهم ساختن شرایط مناسب، بتوان بخش خصوصی و شـرکت‌های خارجی را به آن علاقه‌مند کرد.

◉ ملاحظات زیست‌محیطی در این زمینه چه نقشی دارند؟

یکـی از موارد مهمی که در برنامه‌های چشـم‌انداز توسـعه معادن و به‌طور کلی منابـع طبیعی قطعاً و یقینـاً باید مد نظر قرار گیرد، بحـث مدیریت پایدار و بین‌نسـلی این منابع اسـت که به‌طور مسـتقیم با محیط زیسـت در ارتباط اسـت. این مسـاله هم در زمان مطالعات اکتشافی و هم در زمان انجام عملیات اکتشـاف و بهره‌برداری باید مورد توجـه قرار گیرد. اولین مساله‌ای که در کنار این موضوع به ذهن خطور می‌کنـد، بحث مجوزهاسـت که نوعـی رانت منابع طبیعی محسـوب می‌شـود. در صدور ایـن مجوزها یکی از مواردی که در کنار سایر ملاحظات اقتصادی و سـرمایه‌گذاری باید مدنظر قـرار داد، همین بحث ملاحظات زیست‌محیطی است. در قرن بیست و یکم تکنولوژی‌هایـی مزیت دارد کـه در کنار بهره‌وری و کارایی بالا، دوسـتدار محیط زیست نیز باشند. قطعاً در مورد صنایع معدنـی و کارخانجات مرتبط با آنها نیز باید این مساله را مد نظر قرار داد به خصوص الان که قبل از توسـعه گسترده این بخش داریم در مورد چشـم‌انداز آن صحبت می‌کنیم، چه بهتر است که از همین حالا به این مساله فکر کنیم.

◉ بـه عنـوان جمع‌بنـدی اگر نکتـه خاصی مدنظرتان هست، بفرمایید.

نکته‌ای که در پایان باید به آن اشـاره کنم در مورد صنعت نفت اسـت کـه البته در مـورد منابع طبیعی به‌طـور کلی صدق می‌کند اما در کشـور ما به صورت تاریخی ابتدائاً در مورد نفت موضوعیت پیدا کرده و آن مساله، رانت نفت است. به عبارت دیگر از ابتدای ملی شـدن صنعت نفت، از آنجا که همـواره بودجه دولتی به نفت وابسـته بوده اسـت بنابراین نفس کنترل این منبع عظیم خدادادی یـک مزیت و رانت برای دولت محسوب می‌شده است. از همین رو حساسیت روی آن نه‌تنهـا در ایران بلکه در تمام دنیا به عنوان یک منبع حیاتی باقی مانده است. به‌طور خاص اگر درباره ایران بخواهیم صحبت کنیم باید گفت به لطف نفت بسیاری از صنایع و کسـب و کارهای جانبی در طول دهه‌های گذشـته ایجاد شـده‌اند که بازهم نشان از اهمیت این موضـوع دارد. درچنین حالتی نفـت و صنایع مرتبط با آن محور اصلی همکاری‌های بین‌المللی بوده اسـت. پروژه‌های میادین نفت و گاز و همچنین پالایشـگاه‌ها در سـال‌های اخیر نمونه‌هایی از این مسـاله بوده‌اند. حال نکته این اسـت که فارغ از اقدام برای گسـترش و توسـعه معـادن، باید فرصت‌های سـرمایه‌گذاری و مزیت‌هـای بالقوه آن را تشـریح و بازگـو کرد. بدین ترتیب معادن هم به مرور در کانون توجه قرار خواهند گرفـت و می‌توان از ارزش افـزوده حاصل از آنها بهره بیشتری برد.

یادداشت

قدر زر زرگر شناسد

سید احمد مشکانی
مدیر ارشد گروه معدنی و بازرگانی زرمش

اقتصاد جهانی دسـتخوش تغییرات و تحولات بی‌شـماری طی سـالیان اخیر شده اسـت که این مسئله ریشه در تلاش جوامع مختلف برای دسـتیابی بـه جایگاه‌های برتر اقتصادی و غیراقتصـادی دارد. در این بیـن، طلا از جمله گران‌بهاترین فلزاتی بوده اسـت که همواره جایگاه ارزشـمند خود را حفظ کـرده و نه تنها چیزی از ارزش‌هـای این فلز گران‌بها در گذر زمان کاسـته نشده بلکه روز به روز به اهمیت نقش‌آفرینی آن در بازارهای جهانی افزوده شـده است؛ به نحوی که غول‌های اقتصادی جهان نظیر چین و هند، همواره در راستای افزایش ذخایـر طلای خـود گام برداشـته‌اند. با اعـلام بانک مرکزی چین، میـزان ذخیره و ارزش طلای این کشـور در پایان ماه مـارس ۲۰۲۴، بـه ترتیب به ۷۲ میلیـون و ۷۴۰ هزار اونس و ۱۶۱ میلیارد و ۷۰ میلیون دلار رسـیده اسـت که نشان از اهمیـت بالای این فلز گران‌بهـا در دومین اقتصاد برتر جهان دارد. از طرفی، تشـدید تنش‌هـای ژئوپلیتیکی اخیر به علاوه چشـم‌انداز افت نرخ بهره بانکی در ایـالات متحده آمریکا به عنوان برترین اقتصاد دنیا، منجر به ادامه روند افزایشی قیمت طلا در بازارهای جهانی شـده اسـت و علی‌رغم رشـد قیمت طلا تـا محدوده تاریخـی دو هـزار و ۵۰۰ دلار در هر انس، این مسئله نتوانسته است از تمایل سرمایه‌گذاران و بانک‌های مرکزی بزرگ جهان به ویژه چین برای خرید این فلز گران‌بها حتـی در زمانی که قیمـت آن با روند صعودی همراه شـده است، بکاهد.

باید توجه داشت که عوامل بسیاری بر افزایش قیمت طلا در بازارهای جهانی موثر هسـتند که از جمله می‌توان به افزایش تقاضا در کشـورهایی مانند چین، روسیه، هند، ترکیه، ایران، عربسـتان صعودی و امارات؛ میزان عرضه؛ نرخ تورم؛ شرایط اقتصادی کشورهای تولیدکننده طلا؛ نرخ ارز و... اشاره کرد. البتـه نباید از کاهش نرخ بهره بانکی در ایالات متحده آمریکا به عنوان عاملـی اثرگذار بر قیمت طلای جهانی غافل شـد؛ چراکه هم‌زمان با کاهش نرخ بهره، امکان سـرمایه‌گذاری در بانک‌ها کاهش می‌یابد و به دنبال آن سـرمایه‌گذاران بیشتری در پـی سـرمایه‌گذاری در بازار کالاهایـی مانند طلا خواهند رفت. همچنین با توجه به اینکه ۲۰ درصد اندوخته بانک‌های مرکزی جهان را طلا تشـکیل می‌دهد، از این رو کشـورهای مطرحـی همچون چین به دنبال افزایش خرید سـنگ طلا و رشـد تولید این فلز گران‌بها بـوده اند تا ضمن افزایش ذخایر طلا، قدرت پولی خود را نیز در گذر زمان افزایش دهند.

در این میان، بازار طلای ایران نیز با نوسـانات قابل‌توجهی طی ماه‌های اخیر همراه بوده است؛ به نحوی که قیمت این فلز گران‌بها در سـه ماهه پایانی سال ۱۴۰۲، با رشد چشمگیری همراه شد و این روند افزایشی در فروردین ماه سال جاری نیز ادامه پیدا کرد. در واقع می‌توان گفت رشد قیمت طلا در این بازه زمانی، بیشـتر متاثر از افزایش نرخ ارز در روزهای پایانی سـال و جهش قیمت این فلز گران‌بها در بازارهای جهانی بود. لازم به ذکر اسـت که نرخ ارز به عنوان عاملی بسـیار مهم و اثرگذار در قیمت طلا در بازار داخلی به شـمار می‌آید و افت نـرخ ارز طی هفته‌های اخیـر، منجر به کاهش قیمت این فلز گران‌بها در سطح بازار شده است. از طرفی نوسانات اقتصادی در کشور و وضع بخشـنامه‌ها و دستورالعمل‌های خلق‌الساعه نیـز بر قیمت طلا بی‌تاثیر نیسـت؛ به نحوی کـه برای مثال اخیرا قانون وضع مالیات بر طلا، منجر به ایجاد اخلال در بازار و به دنبال آن خروج طلا از مسـیر واقعی خود شده است. در حالی که بانک مرکزی اعـلام کرده این اقدام با هدف کنترل تورم انجام می‌شـود اما به نظر می‌رسـد دولت به دنبال ایجاد یـک منبع درآمدی جدیـد از طریق اخذ مالیـات بر این فلز گران‌بهاست.

بر اسـاس پیش‌بینی‌های انجام شـده، قیمـت طلا چه در بازارهای داخلی و چه جهانی در آینده پیش رو افزایش خواهد یافـت. بـرای مثال، طی یک تا دو سـال گذشـته پیش‌بینی می‌شـد قیمت طلا به کانال دو هزار دلار در هر اونس برسـد. در ادامه نه تنها طلا موفق به فتح این کانال قیمتی شـد بلکه رکـورد تاریخی دو هـزار و ۵۰۰ دلار در هر اونس را نیز ثبت کرد و در حال حاضر به محدود حدود دو هزار و ۳۰۰ دلار در هر اونس رسیده است. باید توجه داشت که ذخایر جهانی طلا محدود هستند و بر همین اساس اگر میزان تقاضا و خرید این فلـز گران‌بها کماکان ادامه پیدا کند، می‌توان محدوده قیمتی دو هزار و ۵۰۰ دلار در پایان سـال جاری میلادی را برای آن متصور شـد. از سـوی دیگر، تنش‌های ژئوپلیتیکی در جهان می‌تواند قیمت طلا را به سه هزار دلار در هر اونس نیز افزایش دهد. در چنین شـرایطی اگر ما بتوانیم میزان سرمایه‌گذاری خود در حوزه اکتشـافات ذخایر طلا و به دنبال آن اسـتخراج و فرآوری این فلز گران‌بها را افزایش دهیم، بدون شـک آینده روشـنی پیش روی صنعـت و بازار طلای کشـور خواهد بود و گـوی سـبقت را در رقابـت با کشـورهای منطقه همچون عربستان سعودی که سرمایه‌گذاری چشمگیری در حوزه طلا داشته‌اند، خواهیم ربود.

موج معدن

بهره‌وری از معادن استان بوشهر افزایش می‌یابد

رییس اداره صنایع معدنی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان بوشهر گفت: با حضور مسوول فنی در معادن، بهره‌وری از معادن استان بوشهر افزایش می‌یابد.

پریسـا کازرونی صبح شنبه در جمع خبرنگاران اظهار کرد: بر اسـاس آئین نامه اجرایی قانون معادن دارندگان مجوزهای عملیـات معدنی و صنایع معدنی مشـمول، باید از میان افراد دارای صلاحیت لازم، فردی را به عنوان مسوول فنی عملیات صنایع معدنی تعیین کرده و طی فرایند مربوطه، به اداره کل صمت استان معرفی کنند.

وی با اشـاره بـه اهمیت موضوع عنوان کرد: مسـوول فنی واحد باید مسـوولیت انجام کلیـه فعالیت‌های مربوطه از نظر فنی و حرفه ایی و ایمنی و ... را عهده دار باشد.

وی بیـان کـرد: حضور مسـوولان فنی می‌توانـد در روند بهره‌وری مطلوب واحدهای صنایع معدنی تأثیرگذار باشـد و با نظارت بر حسـن اجرای تعهدات کارفرمـا، اجرای قوانین، مقـررات، ضوابط فنی و اسـتانداردها نحـوه فعالیت واحد را نظام‌مند نماید.

معرفی طرحی دانش‌بنیان در حوزه فولاد در جشنواره شیخ بهایی

طـرح تولید انواع لوله و پروفیل‌های فـولادی با فناوری نورد سرد و جوش القایی به مرحله داوری نهایی هجدهمین جشنواره شیخ بهایی راه یافت.

نایب رئیس هیئت مدیره شرکتی فولادی، این شرکت را فعال در زمینه تولید مقاطع فولادی با ضخامت بالا دانسـت و گفت: در این دوره از جشـنواره شـیخ بهایی، مقاطع فولادی مربعی و مستطیلی شکل را ارائه کرده که با فناوری نورد سرد و با جوش القایی (ERW) سـاخته می‌شـود و در سـازه‌های ساختمانی، شـهری و زیرسـاختی کاربـرد دارد بطوریکه اسـتفاده از این محصولات موجب حذف کامل خطای انسانی می شود.

مهدی موقر افزود: فناوری ارائه شـده در این شـرکت امکان نورد ورق‌هایی با ضخامت‌های بـالا (ضخامت ۱۶ میلی متر) را فراهـم می‌کند در حالی که هیچ شـرکتی در خاورمیانه چنین امکانی ندارد.

وی گفـت: در این فناوری اتصال دو سـر کویل‌های ورق‌های فولادی در خط تولید با سـرعت ۳۰ متـر بر دقیقه، امکان‌پذیر می‌شـود و به دلیل حذف خطای انسانی و دقت بالا نقطه ضعف سـازه‌های فولادی از بین می‌رود.این فناور، برگزاری جشـنواره ملی فن آفرینی شـیخ بهایـی را رز اهمیت بالایی در ارائه طرح هـای دانش بنیان و حمایت از این طرح ها انسـت و گفت: این جشـنواره صد درصد در توسعه کسـب و کارهای فناورانه موثر اسـت زیرا یک رویداد علم محور اسـت و باعث می‌شود افرادی که تمایل به اسـتفاده از فناوری روز دنیا دارند، با شـرکت‌های ایرانی توانمند در این حوزه آشـنا شـوند.مهدی موقر افزود: به بیان دیگر این جشنواره نقش سکوی پرشی را برای شرکت‌های فناور شـرکت کننده ایفا می‌کند. هجدهمین جشنواره ملی فن آفرینی شـیخ بهایی ۲۶ و ۲۷اردیبهشت ماه در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان برگزار می شود.

روزگار معدن
یکشنبه
۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

یادداشت

ضرورت به‌روزرسانی تکنولوژی معدنی در کشور

آرش فرشیدفر
، مدیرکارخانه شرکت فولاد شرق کاوه

ایران از جمله کشورهای غنی و ثروتمند جهان به لحاظ بهره‌مندی از ذخایر و پتانسیل‌های معدنی به شمار می‌آید؛ به نحوی که در حال حاضر در میان ۱۵ کشور برتر معدنی جهان قرار گرفته است. در حال حاضر میزان ذخایر سنگ‌آهن جهان به عنوان مهم‌ترین ماده معدنی مورد استفاده در تولید فولاد، حدود ۱۸۰ میلیارد تن تخمین زده می‌شود و ایران با سهم حدود دو میلیارد و ۷۰۰ میلیون تنی، ۱/۵ درصد از ذخایر سنگ‌آهن جهان را در اختیار دارد. بیشترین ذخایر سنگ‌آهن کشور در استان‌های خراسان رضوی، یزد و کرمان واقع شده که از جمله می‌توان به منطقه سنگان در جنوب استان خراسان رضوی اشاره کرد. با توجه به اهمیت تامین پایدار سنگ‌آهن و در ادامه تولید کنسانتره و گندله مورد نیاز شرکت‌های فولادی در راستای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ و همچنین ارتقای جایگاه ایران در میان ۱۰ تولیدکننده برتر فولاد جهان در ماه‌های پیش رو، احداث کارخانجات تولید کنسانتره و گندله در مناطق آهن‌خیز کشور به ویژه سنگان در دستور کار قرار گرفته است. شرکت فولاد شرق کاوه، یکی از شرکت‌های فولادی کشور به شمار می‌آید که هم‌اکنون با هدف تولید ۲/۵ میلیون تن کنسانتره در فاز اول و افزایش ظرفیت تولید کنسانتره به پنج میلیون تن در فاز دوم و همچنین تولید پنج میلیون تن گندله، در منطقه سنگان در حال فعالیت است.شرکت فولاد شرق کاوه با سرمایه‌گذاری بنیاد مستضعفان جمهوری اسلامی ایران در جنوب استان خراسان رضوی (معادن سنگ‌آهن سنگان) در راستای محرومیت‌زدایی، ایجاد اشتغال و تکمیل زنجیره فولاد، با هدف تولید سالانه ۲/۵ میلیون تن کنسانتره سنگ‌آهن در زمینی به مساحت حدودا ۴۰۰ هکتار در ابتدای سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید. یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که در راستای تامین سنگ‌آهن مورد نیاز خود با آن مواجهیم، کوهستانی بودن مسیر حمل و شیب بالای جاده است که خوشبختانه با همکاری مشاور پروژه توانستیم جاده‌ای با شیب استاندارد را طراحی و در ادامه اجرایی کنیم. تامین نشدن به موقع و کافی سنگ‌آهن، کیفیت پایین و وجود باطله‌های فراوان در کلوخه تحویلی و قیمت‌گذاری دستوری، از دیگر معضلاتی است که در این زمینه با آن روبه‌رو هستیم و امیدواریم در ادامه بتوانیم کلوخه را با کیفیت لازم و در زمان مقرر تامین کنیم. از جمله مهم‌ترین چالش‌های پیش روی تمامی تولیدکنندگان کنسانتره در کشور، می‌توان به نبود محلی برای جمع‌آوری و دپوی اسلاری باطله اشاره کرد. به منظور رفع این معضل، ما سد باطله‌ای به ظرفیت ۲/۵ میلیون تن احداث کرده‌ایم و باطله موجود را در این سد رها می‌کنیم. در ادامه باطله جمع‌آوری شده در داخل سد پس از تبخیر آب باقیمانده، به محل‌هایی که برای دپوی باطله در نظر گرفته شده است، حمل می‌شود. همچنین به منظور برگشت آب اضافی به چرخه تولید، محلی را برای ذخیره آب در نظر گرفته‌ایم و از این طریق، حدود ۵۰ درصد آب را پس از ته‌نشین شدن گل‌ولای به چرخه تولید برمی‌گردانیم. در همین راستا، با توجه به مشکل کم‌آبی در سال‌های اخیر و استقرار صنایع آب‌بر در مجموعه معادن سنگ‌آهن سنگان، با هدف بهینه‌سازی مصرف آب و بازیافت آب همراه باطله و جلوگیری از مصرف بی‌رویه منابع زیرزمینی و جلوگیری از آلودگی‌های زیست‌محیطی، پروژه احداث سالن آبگیری از باطله جهت برگشت حدود ۹۵ درصد آب به چرخه تولید را در دست اقدام داریم و هم‌اکنون در حال تهیه اسناد مناقصه جهت انتخاب پیمانکار این پروژه زیست‌محیطی هستیم.محدودیت تامین انرژی در روزهای مختلف سال، یکی دیگر از معضلاتی است که نه تنها تولیدکنندگان کنسانتره و گندله بلکه تمامی شرکت‌های فولادی با آن مواجهند؛ در همین راستا، احداث نیروگاه‌های خودتامین، می‌تواند نقش بسزایی در رفع این معضل ایفا کند. در راستای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴، حدودا به ۸۰ میلیون تن کنسانتره نیاز داریم که در حال حاضر، ظرفیت تولید حدود ۶۰ میلیون کنسانتره در کشور ایجاد شده است. با توجه به توسعه نامتقارن در زمینه تولید گندله و آهن اسفنجی و اختلاف چشمگیری که با اهداف تعیین شده وجود دارد، ضرورت توسعه در این بخش در راستای تحقق افق ۱۴۰۴ بیش از پیش احساس می‌شود. یکی دیگر از چالش‌های مهم منطقه صنعتی سنگان، پایین بودن ظرفیت حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی است که با توجه اهمیت بالای این منطقه در زمینه تامین خوراک مورد نیاز شرکت‌های بزرگ فولادی همچون فولاد مبارکه و فولاد خوزستان، توسعه حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی باید در دستور کار دولت و مسئولان قرار بگیرد.در حال حاضر بخش معدن و صنایع معدنی به عنوان یکی از شاخصه‌های مهم اقتصادی کشور، نقش مهمی در توسعه و رشد سرمایه‌گذاری ایفا می‌کند. در این راستا، دولت می‌تواند نقش مهمی در توسعه و رشد این بخش همگام با تصویب قوانین و مقررات کارشناسانه، تسهیل در اخذ مجوزهای لازم، ارائه تسهیلات مالی و اعتباری و تشویق به سرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی به ویژه فولاد داشته باشد. همچنین، دولت باید با ایجاد یک بستر مناسب برای صادرات محصولات معدنی و فلزی، زمینه حضور هرچه بیشتر فعالان این بخش در بازارهای منطقه‌ای و بین‌المللی را فراهم سازد. یکی دیگر از اقدامات مهم و ضروری که بنابر تاکید مقام معظم رهبری باید در دستور کار دولت قرار گیرد، کاهش تصدی‌گری و واگذاری امور به بخش خصوصی است؛ چراکه سرمایه‌گذاری فعالان بخش خصوصی در حوزه معدن و صنایع معدنی، توسعه اشتغال‌زایی و ایجاد ارزش افزوده بیشتر و در نهایت رشد اقتصادی راه به همراه خواهد داشت.

در حال حاضر فرسودگی ماشین‌آلات و عدم به‌روزرسانی تکنولوژی، یکی از مهم‌ترین چالش‌های بخش معدن به ویژه در حوزه اکتشاف و استخراج محسوب می‌شود. از این رو، به‌روزرسانی تکنولوژی و واردات ماشین‌آلات جدید در حوزه اکتشاف و استخراج سنگ‌آهن و در ادامه تولید کنسانتره و گندله، می‌تواند بهبود قابل‌توجهی در کیفیت و کمیت استخراج و تولید ایجاد کند. به علاوه، با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های پیشرفته، دسترسی دقیق‌تر و سریع‌تری به معادن ایجاد شده و فرایند استخراج و تولید بهینه‌سازی خواهد شد. همچنین، استفاده از ماشین‌آلات جدید و پیشرفته، می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری کمک کند. با این حال، برای ارزیابی دقیق تاثیر به‌روزرسانی تکنولوژی و واردات ماشین‌آلات جدید، باید به شرایط خاص هر معدن و شرکت تولیدی نیز توجه کرد.

معاون وزیر صمت خبر داد:

توانایی سازمان زمین‌شناسی برای اکتشاف در فرامرزها

معاون وزیر صمت و رئیس این سازمان گفت: این سازمان همواره به تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی در کشور پرداخته است.

علیرضا شهیدی، با بیان این‌که بالغ بر ۱۱ لایه اطلاعات زمین‌شناسی در کشور در حال تهیه است، افزود: این لایه‌ها شامل زمین‌شناسی، زمین‌شناسی اقتصادی، زمین‌شناسی ژئوشیمی، ژئومتیکس، ژئوفیزیک (هوایی و زمینی)، زمین‌شناسی دریایی (رسوب‌شناسی، ژئومورفولوژی و آلاینده‌های ژئوشیمی سواحل)، مخاطرات زمین‌شناسی (آب‌شناسی، فرونشست و مهندسی) است که منجر به تهیه نقشه‌های زمین‌شناسی در مقیاس یک‌پنجاه‌هزارم می‌شود.

به گفته وی، در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور دانش موجود جهت انجام مطالعات اکتشاف معادن در بیرون از مرزهای جمهوری اسلامی ایران وجود دارد.

معاون وزیر صمت؛ با بیان این‌که در گذشته تجربیات بسیار مناسبی در بخش اکتشاف در دیگر کشورها داشتیم، خاطرنشان کرد: در دهه ۱۳۸۰ در کشورهای آمریکای لاتین، آسیای میانه و آفریقا مطالعات اکتشافی خوبی را انجام داده‌ایم.رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور گفت: علاوه بر انجام اکتشافات سطحی از طریق تولید نقشه‌های زمین‌شناسی و ژئوشیمی می‌توانیم در دیگر کشورها فعالیت کنیم و همچنین این پتانسیل نیز وجود دارد که در اکتشافات عمیق و استفاده از لایه کاربردی ژئوفیزیک هوابرد نیز به فعالیت بپردازیم.شهیدی تصریح کرد: سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی ایران به روش‌های جدید مطالعات ژئوفیزیک مگنتوتلوریک (MT) و دستگاه‌های ژئوفیزیک زمینی بسیار پیشرفته تجهیز شده که از این تجهیزات می‌توانیم در اکتشافات دیگر کشورها استفاده کنیم.

محدودیت انرژی چالش ادامه‌دار صنایع

گروه معدن

سیمان در رده محصولات پرمصرف و غیرقابل جایگزین است. در طول سال‌های گذشته ظرفیت قابل‌توجهی از صنایع سیمان در کشور احداث‌شده‌اند. بااین‌وجود کمبود انرژی به چالش جدی پیش روی تولید در این صنعت بدل شده است. هرچند صنعتگران در طول این سال‌ها کوشیده‌اند با مدیریت محدودیت انرژی، گام جدی برای بهبود شرایط بردارند و تولید خود را با حداکثر ظرفیت ادامه دهند. فعالان صنعت سیمان به تداوم محدودیت انرژی برق و گاز در طول سال گذشته و احتمال ادامه یافتن آن در امسال و سال‌های پیش رو تاکید دارند. به بیان دیگر پیش‌بینی می‌شود تأمین پایدار انرژی مهم‌ترین چالش پیش روی تولید در صنعت سیمان در سال‌های آتی باشد.

حسین چهرگانی، فعال صنعت سیمان اظهار کرد: بنا به برآوردهای کلی می‌توان این‌طور ادعا کرد که میزان تولید سیمان کشور در سال ۱۴۰۲، رو به رشد بوده است. سال گذشته نیز همچون سال‌های پیش‌تر محدودیت در روند تأمین انرژی برق و گاز صنایع سیمان، ادامه داشت. مسئولان در حوزه تأمین برق و گاز، با مبنا قرار دادن مصوباتی که در نهادهای بالادستی همچون شورای امنیت ملی و.... ابلاغ می‌شود، هرزمانی و حتی بدون صدور اطلاع قبلی به صنایع، برق یا گاز موردنیاز آنها را قطع یا محدود می‌کنند. صنعت سیمان نوک پیکان ایجاد محدودیت‌های انرژی در کشور است. با بروز هر نوع کمبودی در کشور، در درجه نخست انرژی صنعت سیمان، قطع می‌شود و همین موضوع نیز لطمات جدی را به بخش تولید تحمیل می‌کند.

در مسیر مدیریت کمبودها

چهرگانی افزود: افزایش تقاضا برای مصرف و خرید بیشتر سیمان را باید نخستین عامل برای افزایش تولید این محصول در سال گذشته دانست؛ چراکه تقاضای بیشتر برای خرید یک محصول به رشد تولید آن منجر می‌شود. با افزایش تقاضای بازار، تولیدکنندگان نیز برای ارتقای سطح تولید و تأمین نیاز بازار اهتمام بیشتری به کار خواهند بست.وی گفت: بهبود برنامه‌ریزی برای تولید حداکثری در صنعت سیمان با توجه به محدودیت‌های حاکم در روند تأمین برق و گاز را باید به‌عنوان دیگر دلیل ارتقای تولید در این صنعت نام برد. درواقع صنایع سیمانی پس از گذراندن چند دوره سالانه از محدودیت‌های انرژی توانسته‌اند، شرایط تولید خود را با این محدودیت‌ها وفق دهند و برنامه‌ریزی بهتری داشته باشند. ازجمله این راهکارها می‌توان به اجرای فعالیت‌های تعمیرات و نگهداری در دوره بروز محدودیت انرژی اشاره کرد. در ادامه با ذخیره‌سازی کلینکر و استفاده از کلینکر ذخیره‌شده، بخشی از مشکلات این بخش مرتفع شده و تولید در بیشتر ماه‌های سال ادامه داشته باشد هرچند روند استفاده از موجودی کلینکر با کاهش ذخایر آن دچار مشکل خواهد شد. از طرف دیگر اجرای این دست راهکارها به الزاماتی ازجمله تأمین به‌موقع قطعات یدکی، نقدینگی مناسب صنعت و... را نیاز دارد. لذا در سایر زمان‌هایی که محدودیت در تأمین انرژی وجود ندارد، تلاش می‌شود که تولید با حداکثر توان ادامه یابد. بنابراین بخش بزرگی از رشد تولید سیمان در سال گذشته را باید ناشی از برنامه‌ریزی بهتر صنایع دانست.

هرچند اجرای این دست اقدامات نیز نیازمند اهتمام بیشتر کارکنان حوزه فنی و تولید و مدیران واحدهای سیمانی است. آماده‌به‌کار نگه‌داشتن حداکثری در شرایطی که محدودیت انرژی نداریم پایه اساسی این کار است.

تأمین سوخت جایگزین برای تداوم تولید

این فعال صنعت سیمان گفت: در ماه‌های سرد سال تأمین انرژی گاز موردنیاز واحدهای سیمانی کشور با محدودیت روبه‌رو می‌شود. در چنین شرایطی واحدهای این صنعت با استفاده از مخازن ذخیره سوخت جایگزین، اقدام به خریداری مازوت کرده و تولید خود را ادامه می‌دهند. برخی از صنایع سیمانی، مخزن کافی جهت ذخیره سوخت دوم نداشته‌اند. اما در این سال‌ها و با بروز محدودیت جدی در تأمین گاز صنایع به‌طور مستمر و پیش‌بینی تداوم این چالش در سال‌های آتی، بسیاری از صنایع اقدام به خرید و احداث آن، کرده‌اند. درنتیجه با بروز محدودیت گاز، این واحدها نیز می‌توانند با خرید مازوت به‌عنوان سوخت جایگزین، فعالیت خود را ادامه دهند.

چهرگانی در پاسخ به سوالی مبنی بر پیش‌بینی شرایط تولید سیمان در امسال گفت: توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های انرژی در کشور، چالشی ادامه‌دار است، بنابراین تأمین پایدار انرژی همچنان به‌عنوان چالش جدی صنعت سیمان مطرح خواهد بود.این محدودیت تقریباً برای نیمی از سال عملکرد صنایع را تحت تأثیر قرار می‌دهد. باوجود تدابیر اندیشیده شده توسط صنایع، مدت‌زمان اثرگذاری این محدودیت، کمتر شده اما قاعدتاً برای ۳ تا ۴ ماه سال، به‌صورت جدی بر روند تولید اثرگذار است.وی افزود: در شرایطی که ظرفیت اسمی خط تولید یک واحد سیمانی یک‌میلیون تن برآورد شده، به‌طور منطقی این ظرفیت تولید برای کل سال تعریف‌شده است. اما با محدودیت‌های پیش رو، عملکرد این صنعت تحت تأثیر منفی قرار می‌گیرد و باید تعریف جدیدی از ظرفیت اسمی واحدهای تولیدی بر اساس میزان دسترسی به انرژی ارائه کرد.

هدر رفت سرمایه‌گذاری‌ها

چهرگانی گفت: در طول دهه‌های اخیر سرمایه‌گذاری قابل‌توجهی در بخش صنایع معدنی و صنعت سیمان انجام‌گرفته است. در چنین فضایی بروز محدودیت به دلیل تأمین نشدن انرژی، به‌منزله هدر رفت بخشی از این سرمایه‌گذاری در صنعت سیمان است.وی افزود: در همین حال با بروز مشکلات محدودیت‌ها در تأمین انرژی، بازار خریدوفروش این محصول نیز ملتهب می‌شود. عموماً ماه‌های تیر و مرداد که اوج گرمای سالانه هستند و همچنین دی و بهمن که سرما به اوج خود می‌رسد، التهاب در بازار سیمان، شدت می‌گیرد. حوزه ساخت‌وساز و بخش عمرانی به‌عنوان مصرف‌کنندگان اصلی سیمان در این ماه‌ها با چالش و کمبود روبه‌رو می‌شوند.این فعال صنعت سیمان تاکید کرد: به دلیل ویژگی‌های سیمان، امکان ذخیره‌سازی آن برای مدت‌زمان طولانی و رفع مشکلات موردبحث تا حد زیادی وجود ندارد.

چهرگانی در خصوص اثرگذاری محدودیت انرژی بر صادرات صنعت سیمان گفت: ظرفیت تولید در صنعت سیمان کشور به‌مراتب بالاتر از نیاز این صنعت است، بنابراین صادرات جزء مهم و غیرقابل جایگزین برای تداوم تولید در این صنعت است. بااین‌وجود محدودیت در تأمین انرژی، عملکرد صنایع سیمان در بازارهای صادراتی را هم تحت تأثیر قرار می‌دهد. حضور در بازار صادراتی نیازمند تولید طبق برنامه‌ای ثابت و از پیش تعیین‌شده است. ما تعهداتی نسبت به بازار صادراتی داریم، اما محدودیت‌های انرژی منجر به عدم اجرای تعهدات تولیدکنندگان ایرانی و خُلف وعده آنها می‌شود. همین موضوع نیز وجهه صادراتی شرکت‌ها را با خلل روبه‌رو می‌کند.

کلام آخر

امید می‌رود با بازنگری در قیمت‌های پایه سیمان و فراهم شدن افزایش نرخ سیمان، همپایه سایر نهاده‌هایی که دولت تأمین‌کننده یا تعیین‌کننده آن برای صنعت سیمان است، همچون برق، گاز، مازوت، حقوق دولتی مواد اولیه استخراجی و حتی دستمزد و... امکان استمرار حیات این صنعت وجود داشته باشد. در ادامه نیز با برنامه‌ریزی متولیان حوزه انرژی، برق و گاز موردنیاز صنایع سیمان تأمین شود تا امکانی مناسبی برای تولید و به دنبال آن صادرات وجود داشته باشد

صادرات مس به رونق اقتصادی کمک می‌کند

صادرات محصولات مس به یکی از عوامل مهم تحرک اقتصادی کشورها محسوب می‌شود. مس از جمله موادی است که در بسیاری از صنایع استفاده می‌شود و ارزش اقتصادی بسیار بالایی دارد. بنابراین، توسعه صادرات این محصول می‌تواند به رشد اقتصادی کشورها و اشتغالزایی در آن‌ها کمک زیادی کند.

اما اخیراً بحران‌های اقتصادی بسیاری در جهان رخ داده است که می‌تواند به کاهش صادرات محصولات مس منجر شود. بنابراین، باید توجه بیشتری به توسعه متوازن داشته باشیم تا بتوانیم مانع از مشکلات احتمالی در صدرات مس شویم.

باید به افزایش کیفیت محصول، توسعه بازارهای هدف و استفاده از تکنولوژی‌های جدید در تولید مس توجه کنیم. همچنین، باید روی روابط بین‌المللی قوی و استفاده از تجارت موثر تمرکز داشته باشیم. منابع طبیعی نهایتا از ترکیب این عناصر تغذیه می‌یابد، به معنای آزاد، عادلانه و مسئولانه از منابع استفاده کردن و همچون آینده‌ای ازاد و مناسب برای نسل‌های آینده را برای دسترسی به آب، خوراک، انرژی و مواد قرار می‌دهد.

ابوالفضل صالح آبادی، دبیر انجمن مس ایران در خصوص مهم‌ترین برنامه توسعه‌ای صنعت مس ایران در سال ۱۴۰۳ گفت: انجمن مس در سیاست‌گذاری‌های کلان کشور در حوزه مس، از جمله برنامه تدوین طرح جامع مس کشور که خط و مشی این صنعت طی چندسال آینده را تعیین می‌کند، اثرگذار است؛ در جهت سیاست‌گذاری‌های کلان مس در کشور بحث توسعه همه جانبه و متوازن را در دستور کار قرار می‌دهیم.

وی ادامه داد: امروز به لحاظ انباشتگی سود در بخش کنسانتره به نسبت هزینه انجام شده، سود بیشتری در این بخش از زنجیره مس تعریف شده و این امر ممکن است در بلندمدت خطراتی را به دنبال داشته باشد؛ لذا اگرچه انجمن مس تلاش کرده برنامه صحیحی از نظر سودآوری تدوین کند، اما عدم رشد متوازن در سایر بخش‌ها علی‌الخصوص صنایع پایین‌دستی و صنایع تبدیلی ممکن است در آینده ما را دچار مشکلاتی از جمله بحث بازاریابی و فروش تولیدات معدن و صنایع معدنی کند.

وی افزود: انجمن مس در جهت توسعه صنعت مس در سال ۱۴۰۳ با همکاری نقش آفرینانی از جمله شرکت ملی مس و دولت به عنوان مجری طرح های کلان در کشور و بخش خصوصی که فعال این حوزه است به دنبال تدوین یک سیاست کلان متوازن و عقلانی حول توسعه صنعت مس در کشور خواهد بود.

دبیر انجمن مس ایران در پاسخ به این سوال که انجمن مس ایران چه اقداماتی را برای حمایت از فعالان مس در سال ۱۴۰۳ در نظر دارد؛ گفت: در صنعت مس برخی موضوعات کل زنجیره را مورد تاثیر قرار می دهد.

به عنوان مثال بحث قیمت‌گذاری دستوری در بازارهای خرید و فروش مس که تولید کنندگان و مصرف کنندگان مس و صنایع پایین دستی به عنوان بخش عمده مصرف مس را تحت تاثیر قرار می‌دهد و به صورت مداوم این موضوع از چالش‌های اصلی فعالین این حوزه است که انجمن مس در سال جدید با تمرکز بر چالش‌های این صنعت در صدد رفع آن برآمده است.

وی افزود: امروز با حدود ۱۷۰ تا ۲۰۰ هزار تن مصرف در صنایع پایین دستی مازاد تولیدی در حوزه کاتد، کنسانتره به عنوان محصولات معدنی و محصولات فلزی حوزه مس داریم که ظرفیت استفاده در صنایع داخلی وجود ندارد؛ بنابراین یکی از راهکارهای برون رفت از بحران، صادرات است چرا که میزان مصرف داخلی مس نسبت به تولید کمتر است و مازاد این تولید چاره ای جز عرضه در بازارهای صادراتی ندارد، بنابراین اگر در مسیر بازارهای صادراتی چالش‌هایی ایجاد کنیم طبیعتا صدمات جبران ناپذیری به این صنعت وارد می‌شود.

صالح آبادی ادامه داد: به جای وضع عوارض صادراتی در مواد معدنی از جمله مس و کاتد، باید فضای مناسبی را ایجاد کنیم و با مازاد نیاز کشور ارزآوری داشته باشیم؛ این ارزآوری می‌تواند به عرضه کننده دانش و تکنولوژی در صنایع پایین دستی کمک کند و به مرور زمان از یک فروشنده کاتد به یک عرضه کننده دانش و تکنولوژی صنعت مس در جهان برسیم.

دبیر انجمن مس ایران در پایان گفت: انجمن مس در نظر دارد به صورت جدی تر در سیاست گذاری کلان از جمله بحث طرح جامع مس ، کل زنجیره را به شکل متوازن و عقلانی برپایه مباحث کارشناسی هدایت و برنامه‌های کارشناسی را به صورت همه جانبه پیاده سازی کند؛ طبیعتا برگزاری برخی دوره‌های آموزشی مشترک، نشست‌ها و برنامه‌های مشترک و آگاه سازی از جمله اقداماتی است که انجمن مس برای ایجاد ساماندهی این فضا بین تولیدکنندگان و مصرف کنندگان دارد.

وی افزود: در سال جاری برخی پیشنهادات کلی نسبت به طرح و سیاست گذاری‌های کلان ارائه می‌شود که در بلندمدت می‌تواند اثربخش باشد.

طبیعتا درسیاست‌های رونق و توسعه‌ای باید رشد به‌شکل متوازن و همراه با پیوست‌های فرهنگی منطقه‌ای و جغرافیایی صورت پذیرد.

ثبت رکورد کمترین تقاضا برای میلگرد

قیمت محصولات زنجیره فولادی طی هفته گذشته در کمترین میزان قرار داشت. با وجود این، میزان تقاضا و معاملات برای محصولات فولادی نیز ضعیف بود، به طوری که میلگرد برای اولین بار در سال‌جاری با کمترین میزان تقاضا مواجه شد.

این موضوع را می‌توان به کاهش انتظارات تورمی و مشکل نقدینگی واحدهای تولیدی نسبت داد که با توجه به تغییر فرمول قیمت‌گذاری، قیمت پایه میلگرد در بورس‌کالا بیشتر از قیمت کف بازار تمام می‌شود و از این‌رو مشتریان برای خرید از بازار فیزیکی عقب‌نشینی می‌کنند. بررسی معاملات محصولات زنجیره فولاد نشان می‌دهد که با توجه به کاهش انتظارات تورمی، قیمت محصولات فولادی نیز در کانال نزولی قرار گرفته است.از این‌رو آهن اسفنجی طی سه‌هفته اخیر مسیر کاهشی را در پیش گرفته است و با توجه به این موضوع تولید شمش برای کارخانه‌هایی که کل زنجیره را دارا هستند سودآور خواهد بود. آمار و ارقام نشان می‌دهد که میزان عرضه شمش فولادی در تالار فیزیکی بورس‌کالا طی دوهفته اخیر افزایش داشته است، اما میزان تقاضا و معاملات روبه کاهش می‌رود.این در حالی است که قیمت پایه تعیین‌شده برای شمش‌های عرضه‌شده نسبت به هفته‌های پیشین کاهشی بوده؛ اما این موضوع موجب تحریک نوردکاران برای خرید شمش نشده است. از طرفی تالار فیزیکی مقاطع طویل نیز شرایط مشابهی دارد و با توجه به کاهش قیمت، میزان تقاضا برای میلگرد کم است، به طوری که روز چهارشنبه رکورد کمترین میزان تقاضا برای میلگرد به ثبت رسید؛ چراکه که اعمال فرمول‌گذاری جدید برای تعیین قیمت پایه موجب شده است تا میلگرد بازار فیزیکی گران‌تر از کف قیمت بازار باشد،از این‌رو مشتریان از خرید محصول موردنیاز خود در بورس‌کالا امتناع می‌کنند. مشکل نقدینگی و سردرگمی نرخ ارز هم مزید بر علت شده است تا بازار فیزیکی محصولات فولادی در رکود به سر ببرد.

ضعیف‌ترین تقاضا برای میلگرد رقم خورد

بررسی معاملات میلگرد در تالار صنعتی بورس‌کالا نشان می‌دهد که روز چهارشنبه رکورد کمترین تقاضا و همچنین کمترین نسبت حجم معامله به عرضه در سال‌جاری محصولات فولادی شکسته شد.

تغییر فرمول قیمت پایه میلگرد براساس ضریب ۱۶درصدی بالاتر از قیمت پایه شمش موجب شده است تا قیمت این محصول در بورس‌کالا بیشتر از قیمت کف بازار این محصول باشد و همین موضوع تقاضا را برای میلگرد بورسی که حتی در شرایط قبلی نیز اندک بود به حداقل رسانده است. از طرفی با توجه به الزام بازگشت ارز صادراتی کل زنجیره فولاد به سامانه نیما، مشخص نیست که حجم بالای عرضه‌های فروش‌نرفته میلگرد در کدام بازار و با چه قیمتی باید عرضه شود.

بررسی تالار صنعتی و معدنی بورس‌کالای ایران نشان می‌دهد که روز چهارشنبه ۱۹اردیبهشت‌ماه سال‌جاری، در بازار فیزیکی ۱۹۸هزار تن میلگرد پرمصرف ساختمانی عرضه شد که با احتساب معاملات مچینگ، حدود ۱۷هزار تن از آن که معادل ۹درصد از عرضه‌ها به حساب می‌آید، مورد معامله قرار گرفت.در معاملات روز چهارشنبه قیمت میانگین موزون میلگرد مرسوم بازار به ۲۴هزار و ۸۲۵تومان به ازای هر کیلوگرم به ثبت رسید که بررسی معاملات دو هفته متوالی میلگرد در بازار فیزیکی بورس‌کالا نشان می‌دهد که قیمت موزون معاملات کاهش ۰.۲درصدی را به ثبت رسانده بود. عمده معاملات میلگرد با قیمت پایه ۲۵هزار و ۱۱۹تومان به ازای هر کیلوگرم انجام شد.

معامله ۴۷درصدی شمش

بررسی معاملات بازار فیزیکی شمش فولاد در سومین هفته معاملاتی اردیبهشت‌ماه سال‌جاری نشان می‌دهد که نسبت حجم معاملات به عرضه این محصول از ۴۳درصد در معاملات ۱۰ اردیبهشت‌ماه به ۴۷درصد افزایش داشته است که ۴درصد رشد را گزارش می‌کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حجم عرضه این محصول میانی فولادی در روز ۱۷اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ نسبت به ۱۰ماه جاری ۱.۷درصد افزایش داشته است. بررسی معاملات روز دوشنبه ۱۷اردیبهشت‌ماه نشان می‌دهد که بورس‌کالا میزبان عرضه بیش از ۲۸۷هزار و ۷۳۴تن شمش بود که با توجه به تقاضای ۰.۷برابری چیزی حدود ۴۷درصد از عرضه‌ها مورد معامله قرار گرفت. قیمت میانگین موزون شمش در معاملات روز دوشنبه ۱۷اردیبهشت‌ماه ۲۱هزار و ۱۴۰تومان به ازای هر کیلوگرم بود که کاهش ۱.۶درصدی را نسبت به هفته گذشته گزارش می‌کند.

همچنین بررسی رینگ فیزیکی نشان می‌دهد که میزان تقاضا و معاملات در روز ۲۷ اردیبهشت‌ماه نسبت به هفته گذشته به ترتیب ۰.۹درصد و ۱۰درصد رشد داشته است. قیمت پایه تعیین‌شده برای عرضه‌های شمش روز ۱۷اردیبهشت‌ماه در بازه ۲۰هزار تا ۲۱هزار و ۶۵۰تومان به ازای هر کیلوگرم تعیین شد.میانگین قیمت پایه شمش در روز معاملاتی ۱۷اردیبهشت‌ماه ۲۰هزار و ۸۲۵تومان به ثبت رسید که نسبت به هفته گذشته ۱.۱درصد افت را گزارش می‌کند. شمش با میانگین قیمت ۲۱هزار و ۱۴۰تومان به ازای هر کیلوگرم در بازار فیزیکی مورد معامله قرار گرفت که با احتساب هزینه حمل و تولید کف قیمت میلگرد به ۲۵هزار توان به ازای هر کیلوگرم می‌رسد.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

تولید فولاد سبز از ضایعات تولید آلومینیوم

دانشـمندان در یک موسسه تحقیقاتی آلمانی، در تحقیقی نشان داده اند که چگونه می توان فولاد سبز را از ضایعات تولید آلومینیوم به روشی نسبتاً ساده تولید کرد.

در مقاله ای که در مجله نیچر منتشـر شـده، این محققان خاطرنشان کرده اند که امکان سـنجی تکنیک آنها به این واقعیت بسـتگی دارد که تولید آلومینیوم سـالانه میلیون ها تن گل قرمز سمی تولید می کند.

آنها توانستند در کوره‌های قوس الکتریکی مشابه کوره‌های مورد استفاده در صنعت فولاد، اکسید آهن موجود در این گل قرمز را با استفاده از پلاسمای هیدروژن به آهن تبدیل کنند.

با این فرآیند، تقریباً ۷۰۰ میلیون تن فولاد بدون دی اکسید کربن می تواند از چهار میلیارد تن گل قرمزی که تا به امروز در سرتاسـر جهان انباشـته شده، تولید شود که معادل یک سوم تولید سالانه فولاد در سراسر جهان است.

طبق پیش‌بینی‌ها، تقاضا برای فولاد و آلومینیوم تا سال ۲۰۵۰ تا ۶۰ درصد افزایش خواهد یافت.

با این حال، ۸ درصد از انتشار دی اکسید کربن دنیا از صنعت فولاد ناشی می‌شود.

در اسـترالیا، برزیل و چین این زباله‌ها در بهترین حالت خشـک شـده و در محل های دفن زباله دفن می‌شوند که در نتیجه هزینه‌های پردازش بالایی را به همراه دارد. هنگامی که باران شدید می بارد، این گل قرمز اغلب از محل دفن زباله شسته می شود و هنگامی که خشک می شود، باد می تواند آن را به عنوان گرد و غبار وارد محیط کند.

این گل قرمز بسیار قلیایی بوده دیواره‌های بتنی محل‌های دفن زباله را خورده و منجر به نشت آن می‌شود که قبلاً در موارد متعددی باعث فاجعه‌های زیست‌محیطی نیز شده است، برای مثال در مجارستان در سال ۲۰۱۰ و در چین در سال ۲۰۱۲ رخ داده است.

حال این دانشـمندان معتقدند این تکنولوژی می تواند به طور همزمان مشکل زباله تولید آلومینیوم را حل کند و ردپای کربن صنعت فولاد را نیز بهبود بخشد.

گل قرمز حاصل از تولید آلومینیوم تا ۶۰ درصد از اکسید آهن تشکیل شده است و تغییر شکلی که در اصطلاح فنی به آن احیا پلاسما می گویند، تنها ۱۰ دقیقه طول می کشـد و در طی آن آهن مایع از ذرات جدا می شـود و سپس می توان آن را به راحتی استخراج کرد که خلوص بالایی دارد و می توان آن را مستقیماً به فولاد تبدیل کرد.

آیا روند افزایش تدریجی قیمت نیکل ادامه خواهد یافت؟

مهدی نجفی

قیمت نیکل پس از پشـت سـر گذاشتن چندین دوره روند نزولی قیمت در سـال ۲۰۲۳، روندی به شدت افزایشی در ماه آوریل ۲۰۲۴ به خود گرفت.

روز دوشـنبه ۲۹ آوریل ۲۰۲۴، قیمت سه ماهه نیـکل بورس فلزات لنـدن (LME) به حدود ۱۹ هزار و ۷۷۵ دلار در هر تن رسـید که بالاترین رقم از ماه سـپتامبر ۲۰۲۳ تاکنون محسـوب می‌شود. رقم اعلام شـده در مقایسه با قیمت ۱۹ هزار و ۴۵ دلار در هر تن اعلام شـده در ابتدای سال ۲۰۲۴، حدود ۱۵ درصد افزایش یافته اسـت که نشـان از عملکرد مثبت فلز نیکل به همراه دو فلز پایه قلع و مس در سال میلادی جاری دارد.لازم به ذکر است کـه روند نزولی قیمت نیکل در سـال ۲۰۲۳ باعث شـده بود مشـکلاتی برای برخی از تولیدکنندگان این فلز ایجاد شـود. علاوه‌براین، چندین شرکت به دلیل افزایش سـریع میزان تولید نیکل در اندونزی و عرضـه آن با قیمتی پایین‌تر در بـازار، مجبور به کاهـش ظرفیت تولید یـا توقف فعالیـت خود در واحدهای تولیدی شده‌اند.شـرکت «BHP» که در حال بررسـی وضعیت پروژه نیـکل تحت مدیریت خود در ایالت اسـترالیای غربی است، در ماه مارس ۲۰۲۴ اعلام کرد که ظرفیت تولید در ۳۰ درصد از معادن نیکل در استرالیا کاهش یافته است و حدود ۳۰ درصد دیگر از واحدهای تولید با کاهش شـدید حاشیه‌های سود مواجه شده‌اند.

اگرچـه رخدادهای مذکور اندکـی وضعیت روند نزولی قیمت نیکل را سـامان بخشـیده است اما با این حال، هنوز به طور کامل مشکلات صنعت نیکل مرتفع نشده است.

بر اساس متن گزارش انجمن بین‌المللی مطالعات نیکل (INSG)، صنعت نیکل سومین سال متوالی است که وضعیت مازاد عرضه را تجربه می‌کند.

▣ کاهش وضعیت حجم مازاد عرضه نیکل

انجمـن بین‌المللـی مطالعات نیـکل (INSG) پیش‌بینی می‌کند که حجم عرضه نیکل در سـال ۲۰۲۴ پس از ثبت حجم ۹۸ هزار و ۱۶۳ هزار تنی مازاد عرضه نیکل در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ به حدود ۱۰۹ هزار تن خواهد رسید.

پس از آخرین نشست انجمن مذکور در ماه اکتبر ۲۰۲۳، حجم مازاد عرضه نیکل روندی کاهشـی را تجربه کرده است. لازم به ذکر است که در جلسات انجمـن بین‌المللـی مطالعات نیـکل (INSG) به پیش‌بینی حجم مازاد قابل‌توجه بیش از ۲۲۳ هزار و ۲۳۹ هزار تن نیکل در سـال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ اشاره شده بود.

در همین راسـتا، انجمن نامبرده ارقام ارائه شده مرتبط با پیش‌بینی میزان تولید نیکل تصفیه شده را کاهـش داد تا به نوعی بتواند بر روی روند نزولی قیمت فلز نیکل تاثیر بگذارد. بر همین اساس، حجم عرضه پیش‌بینی شده از سوی انجمن نامبرده برای سـال ۲۰۲۳ حدود ۶۰ هزار تن و برای سال ۲۰۲۴ حدود ۱۶۰ هزار تن کاهش نسبت به رقم پیش‌بینی شـده در ماه اکتبر ۲۰۲۳ را به ثبت رسـاند. با این حال، انتظار می‌رود که میـزان تولید جهانی نیکل به لطف افزایش ظرفیت تولید در اندونزی، در سال ۲۰۲۴ بـه میـزان ۵/۹ درصد رشـد را تجربه کند. همچنین میزان تولید نیکل تصفیه شـده چین نیز به دلیل افزایش سـرعت واردات محصولات میانی نیکل از اندونزی در حال افزایش است.

علاوه‌برایـن، انجمن بین‌المللـی مطالعات نیکل (INSG) اخیـرا پیش‌بینی کرد که مصرف جهانی نیکل در سـال ۲۰۲۴، حدود ۷/۹ درصد افزایش را تجربـه می‌کند. با این حال، این انجمن نرخ رشـد ۸/۷ درصدی را در ماه اکتبر ۲۰۲۳ ارائه کرده بود.

میـزان مصـرف نیـکل در بخـش واحدهـای تولیدکننـده فـولاد ضدزنـگ بـه عنـوان یکی از بزرگ‌تریـن بخش‌های مصرف‌کننـده فلز نیکل در سـال ۲۰۲۳، حدود ۵/۴ درصد افزایش یافت. طبق گزارش ارائه شـده از سـوی انجمن مذکور، رشـد حجم تقاضا برای نیکل در بخش باتری خودروهای الکتریکی (EV) کمتر از حد انتظار بوده است.

اگرچه بخشی از این روند نزولی مربوط به کاهش حجم تقاضـا برای خودروهای الکتریکی اسـت اما بخش دیگری از این مشکل به افزایش حجم تقاضا برای باتری‌های لیتیوم آهن فسـفات نسـبت داده می‌شود.

▣ آیا مشکلات و چالش‌ها در صنعت نیکل افزایش خواهند یافت؟

تا همین اواخر، وضعیت مازاد عرضه نیکل تا حد زیادی به بخـش محصولات میانـی زنجیره تولید در ایـن صنعت محدود می‌شـد. در همین راسـتا، تولیدکننـدگان در اندونزی و چین با عبور از موانع توانسـتند با فرآوری سـنگ معدن نیـکل کم‌عیار اندونزی، از آن به عنوان ماده‌ای واسطه برای تولید سولفات نیکل باتری استفاده کنند.

به نظر می‌رسـد وضعیـت مازاد عرضـه به طور فزاینـده‌ای در حال منتقل شـدن بـه بخش نیکل تصفیه شـده در بازار اسـت. همچنین حجم ذخایر نیـکل در انبار بورس فلزات لندن از ۳۷ هزار تن در ماه آگوسـت ۲۰۲۳، به ۷۶ هـزار و ۸۷۸ تن فعلی رسیده است.انتظار می‌رود تحریم‌های وضع شده بر نیکل تولید روسیه که پس از روز ۱۲ آوریل ۲۰۲۴ اجرایی شـده است، روند عرضه و تقاضا در بازار فلز مذکور را تغییر دهد.

لازم به ذکر است شرکت «Norilsk Nickel» به عنوان یکی از بزرگ‌تریـن تولیدکنندگان نیکل با خلوص ۹۹/۸ درصد یا بیشـتر در روسـیه است کـه محصول تولیـدی آن در بورس فلـزات لندن معامله می‌شـود. همچنین ذکر این مسئله خالی از لطف نیسـت که تا پایان مـاه مارس ۲۰۲۴، حدود ۳۶ درصـد از حجم ذخایر نیکل در انبارهای بورس مذکـور که برای آن‌هـا حواله فروش صادر شـده، مربوط به محموله‌های نیکل تولید شـده در روسیه بوده است.

طبق بررسی‌های انجام شده، حجم محموله‌های تولید شـده در چین کـه در ذخایر انبارهای بورس فلـزات لندن نگهداری می‌شـود، اخیـرا با افزایش همراه شده است.

در همیـن راسـتا در ۶ ماه گذشـته، بـرای پنج تولیدکننـده نیکل در چین با ظرفیت سـالانه ۹۲ هزار تن نیکل حواله فروش صادر شده است. این در حالی است که در ماه آگوست ۲۰۲۳، هیچ محموله نیکل تولید چین در ذخایر انبار بورس فلزات لندن وجود نداشـت؛ هرچند که حجم ذخایر نیکل تولید چیـن در انبار ذخایـر بورس مذکـور در پایان ماه مارس ۲۰۲۴، حدود ۶ هزار و ۹۱۲ تن اعلام شد.

همچنیـن بورس فلـزات لندن در حال بررسـی درخواست ثبت دریافت اولین محموله تولیدکننده نیکل در اندونزی متعلق به شرکت «PT CNGR Ding Xing New Energy» با ظرفیت سالانه ۵۰ هزار تن نیکل در انبار ذخایر خود است.

آنطور که به نظر می‌رسـد، پذیرش نیکل از دیگر کشورهای تولیدکننده در انبار ذخایر بورس مذکور بخـش مهمی از فقـدان نیکل‌های تولید شـده در روسـیه، موجود در انبار ذخیـار بورس فلزات لندن را جبران خواهد کرد.

▣ سـهم صندوق‌هـای سـرمایه‌گذاری در معاملات نیکل

به نظر می‌رسد صندوق‌های سرمایه‌گذاری نسبت به فرایند عرضه و تقاضا، نقش برجسته‌تری در روند افزایشی اخیر قیمت نیکل داشته است.

با ثبت ۴۷ هـزار و ۸۰۲ قرارداد در موقعیت‌های فـروش معـادل ۲۸۷ هزار تن نیـکل در ماه فوریه ۲۰۲۴، صندوق‌های سـرمایه‌گذاری سهم بسزایی در معامـلات ایـن فلز را به خـود اختصاص دادند. تعداد این قراردادها تا پایان هفته منتهی به روز ۲۶ آوریل ۲۰۲۴، به ۳۲ هزار و ۶۸۸ لات کاهش یافت و تعداد موقعیت‌های خرید هم‌زمان با روند صعودی قیمت نیـکل افزایش را تجربه کرد.سـهم مدیران صندوق‌هـای سـرمایه‌گذاری در ثبـت معامـلات نیکل بورس لنـدن، به چهار هـزار و ۶۸۴ قرارداد در ماه آوریل رسید که بیشترین افزایش را در ثبت موقعیت‌های خرید از ماه فوریه ۲۰۲۳ تاکنون نشان می‌دهد.بـا توجه به اینکه فرصت ثبت صندوق‌های پوشش ریسـک موقعیت‌های فروش در حال اتمام است، در صورتی که قرار باشد روند صعودی قیمت نیکل ادامه پیدا کنـد، بازار به یک محرک در روند عرضه و تقاضا نیاز خواهد داشت. اگرچه در آخرین پیش‌بینی ارائه سـده از وضعیت مازاد عرضه نیکل از سوی انجمن بین‌المللی مطالعات نیکل (INSG) برای ماه اکتبر می‌توان نوعی سردرگمی را مشاهده کـرد اما بـا این حال، بـازار نیکل به لطـف تداوم افزایش میزان تولید فلز مذکور در اندونزی همچنان تا حدود یک سـال دیگر در وضعیـت مازاد عرضه قرار خواهد داشـت.با این تفاسـیر نیاز خواهد بود که ظرفیت تولید نیکل برای رفع مشـکلات در این صنعت کاهش پیدا کند که در صورت چنین اتفاقی، بر مشـکل تولیدکنندگان فلز مذکور و سایر فعالان بازار افزوده خواهد شد.

بازارهای آسیایی در انتظار کاهش قیمت زغال سنگ کک

در حالی که برآورد می شود قیمت زغال سنگ کک در سه ماهه دوم سـال در بازارهای آسیایی کاهش یابد این احتمال وجود دارد که قیمت محصولات ممتاز به کمتر از پایین ترین سطح ۲۰۲۳ برسد.

بازار زغال سـنگ کک‌ساز دریایی با سیگنال هایی مبنی بر کاهش قیمت ها وارد سه ماهه دوم سال جاری شد.

به گفته «س اند پی گلوبال»، این نگرانی را تشدید می کند که قیمت های محصولات ممتاز ممکن است به کمتر از پایین ترین سطح سال ۲۰۲۳ برسد.

در عین حال، فعالان بازار، بازگشـت اخیر در اواسط آوریل را موقتی در میان نوسانات معاملات آتی می دانند. انتظار می رود عرضه زغال سـنگ ممتاز از کوئینزلند در سـه ماهه دوم بهبود یابد، زیرا این مرکز تولید از فصل بارانی بیرون می آید. علاوه بر این، انتظار می رود شـرکت های بزرگ معدنی سال مالی خود را که در ژوئن سال جاری به پایان می رسد، ببندند.

در ماه فوریه، استرالیا افزایش قابل توجهی در صادرات زغال سنگ کک نشان داده است و عرضه خارجی را با ۱۵ درصد در مترمربع و ۵۸ درصد در سـال به ۱۵.۷۱ میلیون تن افزایش داده اسـت. این اتفاق در پس زمینه تقاضای ضعیف رخ داد، مازاد عرضه با افزایش شدید محموله های نقطه ای ارائه شده توسـط یک تولید کننده بزرگ زغال سـنگ اسـترالیا که به ندرت با چنین شرایطی وارد بازار می شود، تشدید شد.

به گفته منابع، این شـرکت در ماه مارس چندین محموله زغال سنگ کک را بر روی کشتی های پاناماکس ارسال کرده است.

قیمت چین زغال سـنگ در سه ماهه سال به ۲۵۷دلار در تن رسید

در مقابل این پس زمینه، کاهش قیمت زغال سـنگ کک سازی تا پایان سه ماهه اول تشدید شد.

طبق گزارش پلاتس، از ۲۸ مارس، قیمت مواد خام استرالیا (FOB استرالیا) با ۷۹.۲۵ دلار در هر تن یا ۱۹درصد سالانه کاهش یافت و به ۲۴۴.۵۰ دلار در تن رسید.

قیمت زغال سنگ چین (CFR چین) با ۲۳ درصد کاهش در سه ماهه و ۱۸ درصد نسبت به سال قبل با ۷۵ دلار در هر تن به ۲۵۷ دلار در تن رسید.

تحلیلگران S&P Global پیش بینی خود را برای قیمت زغال سـنگ کک کننده اسـترالیا به ۲۸۳ دلار در هر تن در سال ۲۰۲۴ کاهش داده اند که کمتر از پیش بینی قبلی ۲۸۹ دلار در هر تن است.

آنها انتظار ندارند امسال به دلیل شرایط ضعیف بازار فولاد، قیمت ها به بالای ۳۰۰ دلار در هر تن افزایش یابد.

در ماه مـارس، بازار کلیدی چین منجـر به کاهش قیمت زغال سـنگ دریایی شـد و قیمت داخلی ایـن ماده خام نیز کاهش یافت. علیرغم برخی خوش بینی‌ها نسبت به بازار آتی در اواسـط آوریل، تقاضای پایین کارخانه های فولاد در غیاب سیاست های محرک قابل توجه دولت همچنان ادامه خواهد داشت.

این می توانـد منجر به کاهش واردات چینی مواد دریایی تا پایان سـال ۲۰۲۴ شـود. با این حال، برخـی منابع هنوز امیدوارند که قیمت های داخلی در سه ماهه دوم سال جاری حمایت شود.

▣ تقاضای ضعیف در هند برای زغال سنگ کک

از سـوی دیگـر در این گزارش آمده اسـت: در هند، تقاضا برای زغال سنگ کک در بازار نقدی در سه ماهه اول در میان قیمت های FOB بالا ضعیف به نظر می رسد.

کاربـران نهایی به دنبال منابـع جایگزین بودند و برخی به جـای آن کک متالورژیکی خریدنـد، زیرا کاهش قیمت های زنجیره ای در بازار چین برای این محصول بر قیمت های بین المللی تأثیر گذاشت.

همچنین به گزارش مرکز GMK کارخانه های فولاد هند معمولاً قبل از فصل بارندگی که از ژوئن آغاز می شود، ذخایر خود را دوباره پر می کنند.

با این حال، حمایت از قیمت فصلی امسال متوسط در نظر گرفته می شود، زیرا این کشور قرار است انتخابات عمومی را در ماه آوریل تا ژوئن برگزار کند.

طبق این گزارش دولت هند نمی تواند هیچ پروژه زیربنایی و عمرانـی جدیدی را تا پایان روند انتخابات اعلام کند. با این حال، پس از آن، تقاضا برای زغال سنگ کک به خصوص پس از اعلام بودجه کامل کشـور در ماه جـولای، به احتمال زیاد حمایت می شـود. در سال های اخیر، دولت تخصیص بودجه برای زیرساخت ها را افزایش داده است و مصرف فولاد و مواد اولیه احتمالاً در این زمینه افزایش می‌یابد.

دولت اسـترالیا میانگین قیمت زغال سـنگ کک در سال ۲۰۲۴ را ۲۷۷ دلار در هر تن (از ۲۹۸ دلار در هر تن در سال ۲۰۲۳ کاهش) و تا سال ۲۰۲۹ کاهش را به ۱۸۵ دلار در تن پیش بینی می کند.

نقش مدیران معدن در فرآیند کربن‌زدایی

از آنجـا که جهـان به طور فزاینده‌ای بـا تاثیرات تغییرات آب‌وهوایی دست و پنجه نرم می‌کند، صنعت معدن به دلیل سهم قابل‌توجهی که در انتشار گازهای گلخانه‌ای دارد، تحت نظارت بیشتری قرار گرفته است.

مدیران عامل معدن، به‌ویژه، نقش مهمی در کربن‌زدایی و کاهش خطرات آب‌وهوایی دارند.

کربن‌زدایـی و اقدامـات اقلیمـی بـه ملاحظـات حیاتی برای شـرکت‌های فعـال در این بخش تبدیل شـده‌اند؛ زیرا سهامداران، سرمایه‌گذاران و تنظیم‌کننده‌ها خواستار اقدامات پایدار در محیط‌زیست هستند.

مدیـران عامـل معـدن بایـد تاثیـر عملیات خـود را بر محیط‌زیسـت و اقلیـم درک کننـد تـا بتواننـد تصمیمات آگاهانه‌ای در مورد پایداری و مدیریت ریسک بگیرند.

معدن‌کاری صنعتی بسـیار انرژی‌بر است، با ردپای کربن قابل‌توجهی که ناشـی از اسـتفاده از سوخت‌های فسیلی در استخراج، فرآوری و حمل‌ونقل مواد معدنی است.

از آنجا که تغییرات آب‌وهوایی به موضوع فزاینده‌ای تبدیل می‌شود، شـرکت‌های معدنی با نظارت و فشار بیشتری برای کاهش انتشـار گازهای گلخانه‌ای خود و رسـیدگی به اثرات زیست‌محیطی مواجه هستند.

علاوه بر این، شرکت‌های معدنی با طیف وسیعی از خطرات آب‌وهوایـی مواجه هسـتند کـه می‌تواند پیامدهـای مالی، عملیاتی و اعتباری قابل‌توجهی داشته باشد.

این خطرات شـامل خطـرات فیزیکی ماننـد رویدادهای شـدید آب‌وهوایی و تغییـرات در الگوهای بارش و همچنین خطـرات انتقالی ناشـی از تغییر به سـمت اقتصاد کم‌کربن است.

همان‌طور که دولت‌ها و سـرمایه‌گذاران برای کربن‌زدایی فشـار می‌آورند، شـرکت‌های معدنی ممکن است با تغییرات نظارتـی و کاهش تقاضا برای سـوخت‌های فسـیلی مواجه شـوند.با درک چالش‌ها و فرصت‌های کربن‌زدایی و خطرات آب‌وهوایی، مدیران عامل معدن می‌توانند اسـتراتژی‌هایی را توسـعه دهند که نه‌تنها اثرات زیست‌محیطی آنها را کاهش می‌دهد، بلکه از منافع تجاری آنها نیز محافظت می‌کند.

آنهـا می‌تواننـد فرصت‌هایی را برای نـوآوری و همکاری با سـهامداران برای توسـعه فناوری‌های جدید و شیوه‌های پایداری که انتشـار گازهای گلخانـه‌ای را کاهش می‌دهند و کارآیی را بهبود می‌بخشند، شناسایی کنند.

عـلاوه بر ایـن، مدیـران عامل معـدن که به طـور فعال بـه خطـرات آب‌وهوایـی رسـیدگی می‌کننـد، می‌تواننـد انعطاف‌پذیـری و شـهرت شـرکت خود را افزایـش دهند و سـرمایه‌گذارانی را کـه پایداری و حفظ محیط‌زیسـت را در اولویت قرار می‌دهند، جذب کنند.

به طور خلاصـه، درک کربن‌زدایی و خطـرات آب‌وهوایی نه‌تنها یک مسـوولیت زیسـت‌محیطی اسـت، بلکه یک امر ضروری تجاری برای مدیران عامل معدن است.

با انجام اقداماتی برای رسیدگی به این مسائل، شرکت‌های معدنـی می‌توانند دوام بلندمـدت خود را تضمین کرده و در عین حال به آینده‌ای پایدارتر کمک کنند.

▣ آنچه مدیران معدنی می‌توانند انجام دهند

آمـوزش تیم‌هـا: به‌منظـور مقابلـه موثر بـا چالش‌های کربن‌زدایی و خطرات آب‌وهوایـی، مدیران عامل معدن باید خود و تیم‌هایشـان را در مورد آخرین پیشـرفت‌ها و بهترین شیوه‌ها در مدیریت پایداری و ریسک آموزش دهند.

تعامل بـا کارشناسـان و ذی‌نفعان: مدیـران عامل معدن باید به دنبال کارشناسـانی در زمینه پایداری محیط‌زیست، تغییرات آب‌وهوا و مدیریت ریسک باشند تا درک عمیق‌تری از این مسائل به دست آورند.

آنها همچنین می‌توانند با ذی‌نفعانی مانند سرمایه‌گذاران و گروه‌هـای اجتماعی برای درک انتظارات و نگرانی‌های آنها تعامل داشته باشند.

شـرکت در کنفرانس‌هـا و رویدادهـا: کنفرانس‌هـا و رویدادهـای زیـادی با محوریـت پایداری محیط‌زیسـت و تغییرات آب‌وهوایی وجـود دارد که مدیران معدن می‌توانند در آنها شـرکت کنند تا از آخرین روندها و بهترین شـیوه‌ها مطلع شوند.

این رویدادها فرصت‌هایی برای ایجاد شـبکه با همتایان و کسب بینش از رهبران صنعت فراهم می‌کنند.

اسـتفاده از منابع و ابـزار: منابع و ابزارهـای زیادی برای کمک به شـرکت‌های معدنی در توسعه شـیوه‌های پایدار و مدیریت خطرات آب‌وهوایی در دسـترس هسـتند.همکاری با شـرکت‌های دیگر: شـرکت‌های معدنی می‌توانند از سایر صنایعی که در مسیر پایداری محیط‌زیست پیشرفت بیشتری دارند، بیاموزند.

برمدار جهان

سنگی به شفافیت آب، اوپال آبی مکزیکی

در اعماق زمین، جایی که آب و سنگ با هم در هم آمیخته اند، اوپال آبی مکزیکی متولد می‌شـود. این سنگ قیمتی نادر و خیره کننده، با رگه‌های آبی آسمانی و رگه‌های سفید ابری، گویـی قطعـه‌ای از آسـمان را در دل خود جای داده اسـت. درخشش لطیف و رنگ‌های آرامش بخش آن، هر بیننده‌ای را مجذوب خود می‌کند و داستان میلیون‌ها سال زمین شناسی را در خود نهان دارد.

اوپال آبی مکزیکی در معادن مکزیک، به خصوص در ایالت Querétaro، یافت می‌شـود. این سنگ قیمتی از سیلیکات آمورف تشکیل شده است که با آب اشباع شده است. رگه‌های آبی این سنگ به دلیل وجود ذرات ریز سیلیکات و حباب‌های هوا است که نور را به گونه‌ای خاص پراکنده می‌کنند. تشکیل اوپـال آبـی مکزیکی بـه فعالیت‌هـای هیدروترمـال مرتبط می‌شود، فرآیندی که در آن آب‌های گرم با سنگ‌ها و کانی‌ها تعامل دارند.

▣ مکان کشف

اوپال آبی مکزیکی در خارج از مکزیک نیز یافت می‌شـود، امـا معادن مکزیک بـه دلیل کیفیت و زیبایـی بی نظیر این سـنگ قیمتی شـهرت جهانی دارند. اوپال آبـی مکزیکی در سـایر کشورهای آمریکای شمالی، مانند ایالات متحده آمریکا و کانادا، و همچنین در برخی از کشورهای آمریکای مرکزی و جنوبی یافت می‌شود.

▣ مشخصات ظاهری

اوپال آبی مکزیکی به دلیل رگه‌های آبی آسمانی و رگه‌های سفید ابری خود مشهور است. این رگه‌ها می‌توانند در اشکال مختلف، از خطوط ظریـف تا لکه‌های بزرگ و پیچیده، ظاهر شوند. شـفافیت اوپال آبی مکزیکی می‌تواند از شفاف تا مات متغیر باشـد. برخی از سنگ‌ها شفاف هستند و نور را از خود عبور می‌دهند، در حالی که برخی دیگر مات هسـتند و نور را منعکس می‌کنند.

▣ فراتر از یک سنگ

اوپال آبی مکزیکی از دیربـاز در فرهنگ‌های مختلف مورد اسـتفاده قرار گرفته است. این سنگ قیمتی به عنوان نمادی از آرامش، صلح و ارتباط با دنیای معنوی شناخته می‌شود. در مکزیک، اوپال آبی مکزیکی به عنوان طلسم برای محافظت در برابر ارواح شیطانی و بدشانسی استفاده می‌شد. امروزه، اوپال آبی مکزیکی عمدتاً در جواهرسـازی اسـتفاده می‌شـود. این سنگ قیمتی برای سـاخت انگشتر، گردنبند، و گوشواره‌های زیبا مورد استفاده قرار می‌گیرد. اوپال آبی مکزیکی همچنین به عنوان سـنگ زینتی در اشـیا تزئینی مانند مجسـمه‌ها و جعبه‌های جواهرات استفاده می‌شود.

▣ در دستان هنرمندان

اوپال آبی مکزیکی پس از اسـتخراج با دقت برش و صیقل داده می‌شود. هدف از این فرآیند این است که بهترین رنگ و درخشش سنگ را به نمایش بگذارد. برش اوپال آبی مکزیکی یک فرآیند چالش برانگیز اسـت، زیرا این سنگ قیمتی نسبتاً نرم و شـکننده اسـت. جواهرسـازان از ابزارها و تکنیک‌های خاص بـرای برش و صیقل اوپال آبی مکزیکی بدون آسـیب رساندن به آن استفاده می‌کنند. شکل‌های محبوب برش اوپال آبی مکزیکی شامل کابوشن، بیضی، و مارکیز است.

▣ کاربردهای مدرن

علاوه بر کاربردهای زینتـی، اوپال آبی مکزیکی در صنعت نیز کاربرد دارد. این سـنگ قیمتی بـه دلیل خواص اپتیکی منحصـر به فـرد خود در لیزرها و سـایر دسـتگاه‌های نوری استفاده می‌شـود. اوپال آبی مکزیکی همچنین می‌تواند برای ذخیره سازی اطلاعات استفاده شود. محققان در حال بررسی پتانسیل اسـتفاده از اوپال آبی مکزیکی در حافظه‌های نوری هستند که می‌توانند اطلاعات را به طور متراکم‌تر و سریع‌تر از حافظه‌های موجود ذخیره کنند.

▣ افسانه‌ها و اساطیر

در فرهنـگ آزتک، اوپـال آبی مکزیکی به عنوان سـنگی مقدس شناخته می‌شد که با الهه آب، Chalchihuitlicue مرتبـط بـود. گفته می‌شـد که این سـنگ قیمتی بـاران و حاصلخیزی را به ارمغان می‌آورد. در برخی از فرهنگ‌ها، اوپال آبی مکزیکی به عنوان سـنگی جادویی شـناخته می‌شود که می‌تواند بینش و خلاقیت را افزایش دهد.

▣ نمونه‌های معروف

سنگ اوپال امید: این اوپال آبی مکزیکی مشهورترین اوپال در جهان اسـت. این سنگ ۴۵.۵۲ قیراط وزن دارد و در موزه تاریخ طبیعی اسمیتسـونین در واشنگتن دی سی به نمایش گذاشته شده است.

سـنگ اوپال آتـش: این اوپال آبی مکزیکـی به دلیل رنگ آتشین و درخشش خیره کننده خود مشهور است. این سنگ ۲۱.۸ قیـراط وزن دارد و در مجموعـه خصوصـی نگهداری می‌شود.

سـنگ اوپال ملکه: این اوپال آبی مکزیکـی به دلیل اندازه بـزرگ و طرح‌های پیچیده خود مشـهور اسـت. این سـنگ ۱۸۱.۴ قیـراط وزن دارد و در موزه ملی جواهرات در مکزیکو سیتی به نمایش گذاشته شده است.

▣ مراقبت و تمیز کردن

اوپال آبی مکزیکی یک سـنگ قیمتی نسبتاً نرم و شکننده اسـت و بایـد با احتیـاط با آن رفتار شـود. این سـنگ را از قرار گرفتن در معرض گرمای شـدید، مواد شـیمیایی خشن و شـوینده‌های قوی دور نگه دارید. اوپـال آبی مکزیکی را با یک پارچه نرم و مرطوب تمیز کنید. از اسـتفاده از جواهرات اولتراسـونیک برای تمیز کردن اوپال آبی مکزیکی خودداری کنید.

▣ حقایق جالب

اوپال آبی مکزیکی تنها سـنگ قیمتی اسـت که حاوی آب اسـت. اوپال آبی مکزیکی سنگ ماه تولد تیر است. بزرگترین اوپـال آبـی مکزیکـی «The Blue ooit gevonden، Moon»، ۲۴۰ قیراط وزن دارد و در Querétaro، مکزیک یافت شده است.

▣ نتیجه

اوپال آبی مکزیکی یک سـنگ قیمتی نـادر و خیره کننده اسـت که با رگه‌های آبی آسمانی و رگه‌های سفید ابری خود هر بیننده‌ای را مجذوب خود می‌کند. این سـنگ با تاریخچه غنی، خواص مرموز و زیبایی بی نظیر خود، یک گنج واقعی از طبیعت به شمار می‌رود.

اوپال آبی مکزیکی نه تنها یک جواهر زیبا اسـت، بلکه در صنعت نیز کاربرد دارد و پتانسـیل اسـتفاده در فناوری‌های جدید را دارد.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

یادداشت

اما و اگرهای جهش تولید

سید عباس حسینی
مدیرعامل شرکت فولاد کاوه جنوب کیش

بخش مهمی از اقتصاد ایران در اختیار دولت است و سیطره دولت بر اقتصاد بر هیچ مقامی پوشیده نیست. به این ترتیب معنای شعار جهش تولید با مشارکت مردم بدان معناست که دولت باید بخشی از تصدی‌گری خود را به نفع بخش خصوصی و مردم واگذار کند. تعیین شعار اقتصادی برای سال ۱۴۰۳ از سوی مقام معظم رهبری نشان می‌دهد اقتصاد همچنان مهم‌ترین مسئله برای ایران اسلامی است. تمرکز بر تولید در سال جاری و تکرار این مسئله نشان از آن دارد که حساسیت ویژه‌ای در این حوزه وجود داشته و باید با درک این حساسیت، برنامه‌ای برای تحقق این هدف تبیین شود.راهکار اما در این میان چیست؟ بخش مهمی از اقتصاد ایران در اختیار دولت است و سیطره دولت بر اقتصاد بر هیچ مقامی پوشیده نیست. به این ترتیب معنای شعار جهش تولید با مشارکت مردم بدان معناست که دولت باید بخشی از تصدی‌گری خود را به نفع بخش خصوصی و مردم واگذار کند.

در این نوشتار نیز البته روی سخن با دولتی است که ریل‌گذاری برای تحقق اهداف را باید در دستور کار قرار دهد.

بیراه نیست اگر بگوییم وظیفه دولت در این مسیر سنگین‌ترین وظیفه است و در صورتی که دولت نسبت به هدف‌گذاری درست اقدام کند، بخش مهمی از مشکلات برطرف خواهد شد.در این راستا توجه خاص و ویژه‌ای به انرژی لازم است در دستور کار قرار گیرد. مسئله‌ای که می‌تواند امکان تحقق اهداف پیش‌بینی شده را فراهم آورد و موجب جهش تولید در ایران شود، اصلاح سیاست‌ها در بخش انرژی است. متاسفانه ناترازی انرژی در ایران، یکی از مهم‌ترین بحران‌های بخش تولید تلقی می‌شود؛ به طوری که یکی از بزرگ‌ترین دارندگان منابع هیدروکربوری در جهان، در شرایط کنونی با بحران کمبود انرژی روبه‌روست. این بحران خود را در سهمیه‌بندی گاز برای واحدهای صنعتی در زمستان و سهمیه‌بندی برق برای واحدهای صنعتی در تابستان نشان می‌دهد.شاید ارائه آمار و ارقام بتواند بیش از پیش این نکته را روشن کند که تمامی ملزومات جهش تولید در ایران مهیاست و تامین انرژی می‌تواند زمینه را برای رقم خوردن این اتفاق فراهم کند.ایران در حال حاضر نهمین کشور بزرگ تولیدکننده فولاد در جهان است؛ در حالی که ظرفیت نصب شده تولید فولاد در ایران ۴۵ میلیون تن و میزان تولید نیز در سال ۱۴۰۲ برابر با ۳۱/۱ میلیون تن بوده است. بی‌تردید فراهم بودن انرژی، امکان بهره‌گیری از ظرفیت نصب شده کنونی را فراهم می‌کند و در نتیجه آنچه جهش تولید خوانده می‌شود محقق خواهد شد.این وضعیت در سایر صنایع نیز به چشم می‌خورد و به عنوان مثال میزان تولید سیمان با ظرفیت نصب شده فاصله دارد و فراهم بودن انرژی سبب می‌شود امکان رشد تولید در کوتاه‌ترین زمان محقق شود.بیراه نیست اگر بگوییم مهم‌ترین وظیفه‌ی دولت پیش‌بینی پذیر کردن اقتصاد است. یک مثال ساده ابعاد این گزاره را روشن می‌کند. در سال گذشته، قیمت حامل‌های انرژی برای بخش صنعت اعلام نشد و در نیمه دوم سال، دولت قیمت جدید حامل‌های انرژی را اعلام کرده و مابه‌التفاوت یک سال را از واحدهای تولیدی و صنعتی دریافت کرد. بی‌تردید لازم است فعال اقتصادی قادر به محاسبه هزینه‌های خود باشد و چنین سیاست غیرشفافی، بی‌تردید فعالیت شرکت‌های اقتصادی خصوصا شرکت‌های حاضر در بازار سرمایه را با مشکل مواجه خواهد کرد.بر این اساس آنچه اهمیت دارد، این است که برای جهش تولید با مشارکت مردم، دولت از همین روزهای ابتدایی سال نسبت به صدور بخشنامه، تعیین قیمت و تبیین شرایط تولید اقدام کند و در کنار ایجاد این شفافیت، اصلاح سیاست ارزی و توجه به بازار سرمایه و اقتصاد دانش‌بنیان را در دستور کار قرار دهد.شکی نیست که در صورت تامین انرژی، امکان جهش تولید با بهره‌گیری از ظرفیت خالی صنعت در مدت زمانی بسیار کوتاه ممکن است. شروط لازم برای اجرای این هدف متعالی نیز در این نوشتار به اختصار مورد اشاره قرار گرفت.از سوی دیگر باید در نظر داشت شفاف شدن سایر بخش‌ها و بهبود وضعیت نیز اقتصاد را پیش‌بینی‌پذیر می‌کند و در سایه پیش‌بینی‌پذیر شدن اقتصاد، برنامه‌ریزی برای رشد محقق می‌شود.

خبر

تولید کاتالیست سبز با قابلیت کاهش گازهای گلخانه‌ای در کشور

محققان یکی از شرکت‌های دانش بنیان کاتالیست جدیدی برای تبدیل دی اکسید کربن به متانول تولید کردند که به عنوان کاتالیست سبز موجب کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شود.سرپرست کاتالیست متانول و متاناسیون واحد تحقیقات این شرکت دانش‌بنیان در جمع خبرنگاران در این باره، گفت: مقادیر زیادی از گاز دی اکسید کربن در مجتمع‌های پتروشیمی و پالایشگاهی تولید می‌شوند که از آنها به عنوان گاز گلخانه‌ای در جهان یاد می‌شود؛ چرا که این گاز باعث گرمایش کره زمین شده است.بهزاد نعمت‌اللهی اظهار کرد: از این رو ما از طریق حذف این گاز و تبدیل آن به محصولات با ارزشی از قبیل متانول، هم مقدار انتشار این گاز گلخانه‌ای را در اتمسفر کاهش می‌دهیم و هم محصولی با ارزش افزوده بالاتر به دست می‌آوریم. از این رو کار پژوهش بر روی کاتالیست سنتز متانول را در دستور کار قرار دادیم. وی با بیان اینکه با انعقاد تفاهم‌نامه مشترکی بین این شرکت دانش‌بنیان و پتروشیمی فن‌آوران طرح پایلوت نیمه‌صنعتی تبدیل دی‌اکسید کربن به متانول اجرایی شد، خاطر نشان کرد: محصول کاتالیست سنتز متانول، «متانول سبز» است؛ ضمن آنکه این کاتالیست تنها با دی اکسید کربن کار می‌کند. سرپرست بخش کاتالیست متانول و متاناسیون واحد تحقیقات این شرکت دانش‌بنیان، در این باره توضیح داد: گاز دی اکسید کربن گاز کشنده‌ای است که باعث غیرفعال شدن کاتالیست می‌شود و ما در این طرح تحقیقاتی از روش‌ها، تکنیک‌ها و ترکیباتی در کاتالیست استفاده کردیم تا پایداری و طول عمر آن افزایش یابد. در نهایت کاتا لیستی تولید کردیم که مقدار قابل توجهی متانول از دی اکسید کربن تولید می‌کند.

بر اساس گزارش ایسنا، وی با تاکید بر اینکه این دستاورد هم از لحاظ محیط زیستی حائز اهمیت است، ادامه داد: در حال حاضر کاتالیست سنتز متانول وارد فرآیندهای پتروشیمی شیراز و پتروشیمی بوشهر و سبلان شده است.

افت سنگین تقاضا در بازار قراضه آهن

سطح پایین تقاضای قراضه آهن، فروشندگان در این بازار را متعجب کرده است. یک فروشنده در گفت‌وگو با فست مارکت تقاضای قراضه آهن را "وحشتناک" توصیف کرد. منابع مدعی‌اند برخی از فروشندگان هفته گذشته به مدت ۶ روز هیچ معامله جدیدی انجام نداده‌اند.

بازار قراضه آهن در ابتدای فصل گرما با ضعف شدید تقاضا مواجه شده است. فست مارکت در گزارشی پیرامون تقاضای ضعیف در بازار قراضه آهن نوشت. یک فروشنده آمریکایی قراضه آهن دراین‌باره گفت: سطح تقاضا وحشتناک است و اگر در تابستان بهبود پیدا نکند شرایط بدی برای بازار قراضه آهن ایجاد خواهد شد. بازار قراضه آهن در مناطق مختلف جهان به ویژه آمریکا در انتظار نشانه‌های بهبود و افزایش تقاضای داخلی یا صادراتی است. بعضی از منابع مدعی‌اند فروشندگان آمریکایی در طول هفته گذشته به مدت ۶ روز موفق به فروش هیچ محموله‌ای نشدند.ترکیه به عنوان بزرگترین واردکننده قراضه آهن در جهان تقاضای جدیدی برای خرید ندارد زیرا فولادسازان این کشور برای کاهش بیشتر قیمت‌ها دست نگه‌داشته‌اند و همین مسئله قیمت قراضه آهن در مقاصد صادراتی به خصوص بنادر آمریکا را نزولی کرد.موج کاهش قیمت قراضه آهن در مقاصد صادراتی آمریکا معاملات قراضه آهن در ترکیه را متأثر خواهد کرد. اگرچه آخرین قیمت قراضه آهن ترکیه در محدوده قیمتی ۳۸۰ تا ۳۸۵ دلار به ازای هر تن به ثبت رسیده است. قیمت قراضه آهن در بنادر صادراتی اروپا نسبت به هفته گذشته ثابت اعلام شد ولی در آسیا شرایط متفاوت است. بازار قراضه آهن در ژاپن شرایط به مراتب پرتقاضاتری را تجربه می‌کند. قراضه در ژاپن بدون تغییر نسبت به هفته‌های قبل معامله شد و در کشور هند قیمت قراضه حدود ۰.۲۲ درصد افزایش یافت. هندی‌ها در طول هفته‌های گذشته خرید قراضه آهن وارداتی را افزایش داده‌اند و همین مسئله قیمت قراضه در این کشور را صعودی کرده است. کشور بنگلادش نیز مانند هند و ژاپن خرید بیشتر قراضه را در دستور کار قرار داده بود ولی هفته گذشته معامله خاصی در بازار قراضه نداشت.فعالان بازار در کشورهای مختلف جهان از ضعف شدید تقاضا برای محصولات فولادی می‌گویند. هر سال با آغاز نیمه گرم سال تقاضا برای محصولات فولادی افزایش می‌یافت ولی امسال حتی در چین هم سطح تقاضا پایین ارزیابی می‌شود و این مسئله تقاضا برای قراضه آهن را کاهش داده است. با این حال فعالان بازار نسبت به رشد تقاضا برای محصولات فولادی در هفته‌های آینده امیدوارند و عقیده دارند هرگونه تغییر در سمت تقاضا برای محصولات فولادی قیمت قراضه آهن را خیلی سریع بر مدار صعود قرار می‌دهد.

مدیر برنامه‌ریزی و توسعه و عضو هیئت مدیره شرکت توسعه معادن طلای کردستان مطرح کرد:

آینده‌ای روشن پیش روی طلا

گروه خبر

طلا از جمله گران‌بهاترین و با ارزش‌ترین فلزات در جهان به شمار می‌آید که جایگاه ارزشمند خود را از قرن‌ها پیش تا به امروز در جوامع مختلف حفظ کرده و جایگاه آن در اقتصاد جهانی غیرقابل انکار است. این فلز گران‌بها همواره به عنوان یکی از دارایی‌های امن برای سرمایه‌گذاری در نظر گرفته می‌شود و افزایش تقاضا و خرید طلا توسط غول‌های اقتصادی دنیا مانند هند و چین، سبب بالارفتن جایگاه آن در اقتصاد جهان شده است. در این میان، عوامل متعددی بر وضعیت بازار، میزان تقاضا و قیمت این فلز گران‌بها تاثیرگذار بوده که هرکدام از آن‌ها می‌توانند بر جذابیت سرمایه‌گذاری در این عرصه بیفزایند.

در خصوص وضعیت بازار طلا در سال ۱۴۰۳ و همچنین شرایط فعلی حاکم بر بازارهای داخلی و جهانی این فلز گران‌بها توضیحاتی ارائه فرمایید.

در حال حاضر شرایط فعلی حاکم بر بازار داخلی و جهانی طلا تحت تاثیر عوامل متعددی است که از جمله این عوامل می‌توان به نوسانات بازار سهام و اقتصاد جهانی، افزایش تقاضا برای طلا به عنوان یک سرمایه‌گذاری محبوب، افزایش نرخ تورم در بسیاری از کشورها، کاهش ارزش پول ملی کشورهای مختلف، اثرات ویروس کرونا در بازار جهانی، بی‌ثباتی سیاسی در برخی کشورها، جنگ‌ها و تنش‌های جهانی، تاثیرات صنعتی به ویژه در بخش نفت و معدن و تحولات حقوق، تجارت و سیاست بین‌الملل اشاره کرد. عوامل جهانی همیشه در حال تغییر هستند و تحلیل دقیق را حتی برای کارشناسان با تجربه چالش‌برانگیز می‌کنند. با اذعان به ماهیت گمانه‌زنی این پیش‌بینی‌ها، سفری روشنگرانه به آینده بالقوه طلا برای سال ۲۰۲۴ و پس از آن را داریم. در روز ۳۰ دسامبر ۲۰۲۲، قیمت طلا در یک هزار و ۸۱۹ دلار و ۷۰ سنت در هر اونس بسته شد اما یک سال بعد در سال ۲۰۲۳، قیمت این فلز گران‌بها به دو هزار و ۶۲ دلار و ۴۰ سنت رسید که حاکی از افزایش ۱۳/۳ درصدی در یک سال است. هم‌اکنون قیمت طلا به حدود دو هزار و ۳۰۰ دلار رسیده است؛ یعنی حدود ۱۳ درصد در چهار ماهه اول سال ۲۰۲۴ افزایش یافته که ناشی از ترکیبی از عوامل ذکر شده است.

با توجه به خطرات متعددی که در حال حاضر اقتصاد جهانی را احاطه کرده است، طلا به عنوان یک پناهگاه امن بالقوه برای سرمایه گذارانی که به دنبال ثبات در میان این عدم قطعیت‌ها هستند، برجسته می‌شود. این تطبیق‌پذیری و انعطاف در طول تاریخ، طلا را به یک دارایی جذاب در زمان نوسانات اقتصادی و بی‌ثباتی ژئوپلیتیک تبدیل کرده است. این به دلیل ارزش درک شده به عنوان یک ذخیره پایدار ثروت است که به ویژه در زمان عدم قطعیت جذاب می‌شود. در اینجا، می‌توان به برخی از رویدادهای ژئوپلیتیک قابل‌توجهی که بر قیمت طلا تاثیر گذاشته است، اشاره کرد:

در طول جنگ خلیج فارس در اوایل دهه ۱۹۹۰ و جنگ عراق در سال ۲۰۰۳، قیمت طلا به طور قابل‌توجهی افزایش یافت. عدم قطعیت و بی‌ثباتی ناشی از این درگیری‌ها باعث شد تا سرمایه‌گذاران به دنبال امنیت طلا باشند.

رای برگزیت در سال ۲۰۱۶، باعث عدم اطمینان سیاسی و اقتصادی قابل‌توجهی نه تنها در بریتانیا بلکه در سطح جهان شد. این امر در ادامه منجر به افزایش قیمت طلا شد زیرا در آن زمان سرمایه‌گذاران به دنبال سرمایه‌گذاری مطمئن بودند. ادامه جنگ در اوکراین و خاورمیانه می‌تواند باعث ایجاد تنش و عدم قطعیت در صحنه جهانی شود. از نظر تاریخی، این زمان‌ها برای دارایی‌هایی مانند طلا صعودی بوده است.

تنش‌های تجاری بین ایالات متحده امریکا و چین که در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ تشدید شد، تاثیر قابل‌توجهی بر قیمت طلا داشت. عدم قطعیت در مورد تجارت جهانی و ثبات اقتصادی، سرمایه‌گذاران را به سمت طلا سوق داد.

توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که هر موقعیتی منحصر به فرد است و عوامل مختلفی می‌توانند بر قیمت طلا تاثیر بگذارند اما تاریخ نشان می‌دهد که وقتی عدم اطمینان ایجاد می‌شود، مردم به دنبال امنیت هستند و این دقیقا همان چیزی است که طلا ارائه خواهد داد. در کنار این اتفاقات و همچنین شرایط کنونی بازار جهانی و داخلی، می‌توان باور داشت که با توجه به تحریم‌های آمریکا و تاثیر آن بر نرخ تورم و ارزش پول ملی، طلا به عنوان یک سرمایه‌گذاری پایدار با افزایش قیمت در داخل نیز مواجه شده است.

افزایش تقاضا در کشورهایی مانند چین و هند و کاهش نرخ بهره بانکی در آمریکا تا چه اندازه بر وضعیت بازار طلا تاثیر می‌گذارد؟

افزایش تقاضا برای طلا در کشورهایی مانند چین و هند به دلیل فرهنگ مصرفی مردم، صرفه جویی در طلا به عنوان سرمایه‌گذاری و مصرف در صنایع مختلف مانند جواهرات است. افزایش تقاضا ممکن است قیمت طلا را افزایش دهد زیرا این افزایش تقاضا باعث رشد حجم پول در بازار می شود و بنابراین بازار این فلز گران‌بها تحت تاثیر بسیاری قرار می‌گیرد اما با توجه به تاثیر متقابل سایر عوامل مانند تغییرات نرخ ارز، نرخ تورم و شرایط اقتصادی کشورهای تولیدکننده طلا، این تقاضا ممکن است تاثیر کمتری نسبت به انتظار داشته باشد. همچنین اگر تولیدکنندگان نتوانند تقاضای افزایش یافته را تامین کنند، ممکن است منجر به کاهش تقاضا شود و تاثیری بر قیمت طلا نداشته باشد. بنابراین افزایش تقاضا در کشورهایی مانند چین و هند تاثیر زیادی بر وضعیت بازار طلا دارد اما عوامل دیگری مانند تعیین دقیق عرضه، نرخ تورم، شرایط اقتصادی کشورهای تولیدکننده، نرخ ارز و سایر عوامل بازار طلا باید مورد توجه قرار گیرد. از طرفی، کاهش نرخ بهره در ایالات متحده آمریکا نیز می‌تواند تاثیرات زیادی بر وضعیت بازار طلا داشته باشد. زیرا با کاهش نرخ بهره، امکان سرمایه‌گذاری در بانک‌ها کاهش می‌یابد و به همین دلیل سرمایه‌گذاران بیشتر به دنبال سرمایه‌گذاری در کالاهایی مانند طلا خواهند بود که دارای پایداری ارزش هستند و این مهم باعث افزایش تقاضا برای آن‌ها می‌شود. با کاهش نرخ بهره، احتمالا قیمت طلا افزایش خواهد یافت زیرا با رشد ثبات سرمایه‌گذاری در طلا، افزایش عرضه پول در بازار ناشی از کاهش نرخ بهره منجر به افزایش قیمت طلا می‌شود. لازم به ذکر است که طلا و نرخ بهره معمولا رابطه معکوس دارند و زمانی که نرخ بهره افزایش می‌یابد، دارایی‌های با درآمد ثابت مانند اوراق قرضه بازدهی بالاتری را ارائه می‌دهند و آن‌ها را برای سرمایه‌گذاران جذاب‌تر می‌کنند. از آنجایی که طلا هیچ بازدهی تولید نمی‌کند، زمانی که نرخ بهره بالا باشد، جذابیت کمتری دارد. از این رو سرمایه‌گذاران اغلب با افزایش نرخ بهره، سرمایه‌گذاری خود را از طلای بدون بازده به گزینه‌های با بازده بالاتر تغییر می‌دهند.

ارزیابی شما از آینده این فلز گران‌بها در بازارهای داخلی و جهانی چیست و آیا رکورد قیمت سه هزار دلاری هر انس طلا در ماه‌های آینده شکسته خواهد شد؟ راه های بهبود شرایط حاکم بر بازار داخلی طلا چیست و چه عواملی را در این زمینه موثر می دانید؟

واقعیت امر این است که نمی‌توان با قاطعیت در خصوص آینده بازار طلا صحبت کرد زیرا این بازار تحت تاثیر عوامل بسیاری است و شرایط آن بیشتر به فرایندهای رویداد پیچیده بستگی دارد. چشم‌انداز فعلی چندین کاتالیزور را ارائه می دهد که می‌تواند ارزش طلا در کوتاه‌مدت (یک ساله) و بلندمدت (دو تا پنج سال) را به طور قابل‌توجهی افزایش دهد؛ صرف نظر از اینکه آیا همه این عوامل کاملا محقق می‌شوند یا خیر. بر اساس مطالعه و تحلیل بسیاری از کارشناسان اقتصادی، از جمله عوامل موثر بر افزایش تقاضای طلا می‌توان به رشد جمعیت جهان، تمایل به سرمایه‌گذاری در کالاهای پایدار و طبیعی و فرهنگ مصرف مردم اشاره کرد.

تحلیلگران کالایی که پیش‌بینی‌های بلندمدت انجام می‌دهند، بر این باورند که با افزایش تقاضا برای این فلز گران‌بها، قیمت طلا و حتی نقره به طور کلی در چند دهه آینده افزایش خواهد یافت. به نظر می رسد سناریوی هفت هزار دلار در هر اونس در پیش‌بینی‌های طلا برای سال ۲۰۳۰ ادامه خواهد یافت اما پیش‌بینی قیمت پس از این تاریخ می‌تواند به سناریوهای مختلفی بستگی داشته باشد. در نهایت، وقتی نوبت به پیش‌بینی‌های بلندمدت می‌رسد، سوالات اساسی در خصوص اهمیت دارایی‌های امن مانند طلا در چشم‌انداز مالی در حال تغییر وجود دارد. باید توجه داشت که روند بازار طلا همیشه قابل پیش‌بینی و قطعی نیست و تحولات غیرمنتظره و ناگهانی ممکن است باعث تغییر ارزش آن شود. کاهش نرخ بهره بانکی در ایالات متحده آمریکا می‌تواند تاثیر قابل‌توجهی بر قیمت طلا داشته باشد.

در نشست کمیته بازار آزاد فدرال رزرو (FOMC) که در روز ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۲ برگزار شد، نرخ بهره در محدوده ۵/۵۰-۵/۲۵ درصد ثابت ماند. در همین راستا، جروم پاول در کنفرانس مطبوعاتی تاکید کرد: تا زمانی که اطمینان بیشتری حاصل نشود که تورم به هدف ۲ درصد خواهد رسید، نرخ بهره را کاهش نخواهد داد. این در حالی است که طی ماه‌های اخیر، تورم پیشرفتی کاهشی به سمت هدف ۲ درصدی نداشته است.

افزایش نرخ بهره آمریکا در ماه مارس ۲۰۲۲ آغاز شد و سپس این نرخ به محدوده ۵/۵۰-۵/۲۵ درصد رسید. از ماه جولای (تیر)، فدرال رزرو این نرخ را ثابت نگه داشته و زمان کاهش نرخ بهره به سوال اصلی سرمایه‌گذاران و تحلیلگران تبدیل شده است.

بر اساس پیش‌بینی‌ها، احتمال کاهش نرخ بهره در ماه سپتامبر (شهریور) ۳۸ درصد است. با این حال، برخی پیش‌بینی می‌کنند که این اتفاق تا پایان سال جاری رخ دهد. تحلیل‌های ارائه شده توسط منابع موثق از پیش‌بینی قیمت طلا تا پایان سال ۲۰۲۴، اکثرا افزایش قیمت را پیش‌بینی کرده‌اند که پیش‌بینی برخی از آن‌ها به شرح زیر است: بانک آمریکا دو هزار و ۴۰۰ دلار در هر اونس؛ بانک یو بی اس دو هزار و ۲۰۰؛ گلدمن ساکس دو هزار و ۱۳۳؛ بانک جهانی یک هزار و ۹۰۰؛ سیتی گروپ دو هزار و ۴۰۰؛ ING دو هزار و ۱۰۰؛ ولز فارگو دو هزار و ۱۰۰ تا دو هزار و ۲۰۰؛ رونالد استوفرل، Incrementum AG دو هزار و ۵۰۰؛ زک شیدت، نامه بازنشستگی ثروتمند سه هزار؛ یورگ کینر، پایتخت آسیای سوئیس دو هزار و ۵۰۰ تا چهار هزار و رابرت کیوساکی، پنج هزار دلار به ازای هر انس.

البته باید توجه داشت که روند بازار طلا همیشه قابل پیش‌بینی و قطعی نیست و تحولات غیرمنتظره و ناگهانی ممکن است باعث تغییراتی در ارزش آن شود. بنابراین پیش‌بینی فوق‌العاده‌ای در خصوص قیمت آتی طلا نیست و با توجه به شرایط فعلی و تحولات آتی بازار نمی‌توان دقت بالایی در پیش‌بینی این موضوع داشت. با این حال، مدیریت ریسک‌های سرمایه‌گذاری در بازار طلا باید به خوبی مورد توجه قرار گیرد و برای رسیدن به ارزش بهینه سرمایه‌گذاری در بازار طلا، تحلیل صحیح و کاملی از تمامی عوامل ذکر شده در نظر گرفته شود زیرا پیش‌بینی رفتار طلا نیز مانند هر بازار دیگری پیچیده و دشوار است.

راهکارهای پیشنهادی شما برای بهبود شرایط حاکم بر بازار داخلی طلا چیست و چه عواملی را در این زمینه موثر می‌دانید؟

باید گفت قیمت طلا به طور گسترده تحت تاثیر تحولات اقتصادی و سیاسی در سراسر جهان قرار دارد و پیش‌بینی دقیق آن غیرممکن است. در نهایت نباید فراموش کرد که بازار طلا تحت تاثیر تحولات جهانی از یک سو و شرایط داخلی کشور از سوی دیگر است. بنابراین برای بهبود وضعیت بازار طلا باید ضمن توجه به تمامی این عوامل، آن‌ها را به درستی تحلیل کرد و پیش‌بینی دقیق و اساسی از رفتار بازار داشت.

با توجه به اینکه هنوز به پایان سال ۱۴۰۳ نرسیده‌ایم و شرایط ممکن است در آینده تغییر کند اما از جمله عواملی که می‌تواند باعث کاهش قیمت طلا در ایران در سال ۱۴۰۳ شود، می‌توان به کاهش نرخ تورم، افزایش تولید طلای داخلی، کاهش نرخ مالیات، رشد اقتصادی بالا و افزایش ارزش پول ملی، افزایش نرخ بهره، افزایش ثبات سیاسی و اقتصادی و پیش‌بینی روند بهبود و ثبات اقتصادی در کشور به علاوه محافظه‌کاری در سیاست‌گذاری اقتصادی اشاره کرد.

در کنار عوامل جهانی در سال ۱۴۰۳، وضعیت بازار طلا در ایران بسیار به نرخ تورم و ارزش پول ملی بستگی دارد.

در صورت افزایش نرخ تورم، قیمت طلا نیز افزایش می‌یابد و بالعکس؛ همچنین در صورت افزایش ارزش پول ملی، قیمت طلا کاهش خواهد یافت. باید در نظر داشت که اقتصاد جهانی بسیار پویا و پیچیده است و به همین دلیل هنوز نمی‌توان به طور دقیق علل سقوط قیمت طلا در سال ۱۴۰۳ در ایران را تشخیص داد و باید منتظر عوامل متعددی برای بررسی وضعیت بازار بود.

فولاد مبارکه، دارنده کامل‌ترین زنجیره تولید ورق‌های فولادی

گروه صنایع معدنی >فولاد - فولاد مبارکه تنها تولیدکننده دارای زنجیره کامل ورق کامل قلع‌اندود در کشور به‌حساب می‌آید. این شرکت همواره برای تأمین تمام نیازهای کشور در حوزه فولاد اهتمام ویژه داشته و ازآنجاکه استفاده از ورق قلع‌اندود در صنایع غذایی و سایر صنایع کاربردهای مختلفی دارد، افزایش کمّی و کیفی این محصول که تولید آن از حساسیت بسیاری برخوردار است در اولویت این شرکت قرار داشته و دارد. استقلال و خودکفایی در صنعت فولاد و تأمین نیاز کشور در حوزه‌های مختلف، دغدغه اصلی شرکت فولاد مبارکه از زمان راه‌اندازی این شرکت تا امروز بوده و در مسیر پرچالش پیشرفت، افزایش کمّی و کیفی محصولات و تأمین نیاز بازار، جلب رضایت مشتریان و ایجاد تنوع در تولید محصولات برای خلق دانش و ثروت، همواره در سیاست‌های راهبردی این شرکت قرار داشته است.از دیرباز تولید ورق قلع‌اندود در صنعت فولاد موردتوجه بوده و با توجه به مصرف زیاد این محصولات در صنایع غذایی و دیگر زمینه‌های پرکاربرد، شکل‌گیری زنجیره تولید آن در دستور کار فولاد مبارکه قرار گرفت تا سرانجام از اواسط اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۴، تولید این محصول در فولاد مبارکه طی زنجیره‌ای از فعالیت‌ها شامل اسیدشویی، نورد دوقفسه‌ای، شست‌وشوی الکترولیتی، آنیل شماره ۳، تمپرمیل و خط قلع‌اندود و خطوط برش صورت گرفت و درنهایت محصولی باکیفیت و قابل‌رقابت با شرکت‌های معتبر فولادی دنیا به بازار عرضه شد.در حال حاضر محصولات قلع‌اندود فولاد مبارکه در ۴ گرید تولید می‌شود و هرساله، ضمن ثبت رکوردهای تازه در تولید این محصول، زمینه ارتقای کیفیت و رضایت مشتریان بیش‌ازپیش فراهم می‌آید تا علاوه‌بر افزایش سهم بازار، ارزش‌آفرینی بیشتری برای شرکت و درنهایت اقتصاد کشور حاصل شود.در حال حاضر، فولاد مبارکه مهم‌ترین کارخانه تولید ورق در کشور است که سهم عظیمی از عرضه انواع ورق فولادی را به خود اختصاص داده است. کیفیت مطلوب ورق‌های تولیدی این مجموعه باعث شده بازار صادراتی مناسبی برای این محصولات ایجاد شود و این امر، ضمن ارزآوری برای کشور، موجب افزایش اعتبار صنعت فولاد ایران در جهان و ارتقای فولاد مبارکه به‌عنوان شرکتی موفق در این زمینه می‌شود.توفیقات حاصل‌شده در زمینه تولید ورق‌های فولادی تنها یکی از دستاوردهای فولاد مبارکه است و این شرکت تنها در سال گذشته با تولید ۱۲ محصول ویژه، ازجمله تختال‌های فولاد زنگ‌نزن و فولادهای مورداستفاده در محیط نفت و گازترش، کارنامه درخشانی در زمینه مدیریت بهره‌وری و ارتقای توان فنی و مهندسی از خود بر جای گذاشته است و بدون شک تمامی این اقدامات و گسترده شدن سبد محصولات شرکت نشان از آن دارد که این شرکت در عمل به وظایف و مسئولیت‌های خود و دست‌یابی به اهداف و چشم‌اندازهایش موفق عمل کرده است.

اجرای پروژه‌های عظیم توسعه متوازن و هماهنگ گروه فولاد مبارکه در اقصی نقاط ایران و اجرای پروژه نورد گرم شماره ۲ و پروژه‌های زیرساختی در حوزه‌های انرژی و راه، به‌طورقطع آینده روشنی را از جهات مختلف برای کشور رقم می‌زند؛ بنابراین با توجه به نام‌گذاری سال جدید تحت عنوان «جهش تولید با مشارکت مردم»، پیش‌بینی می‌شود با مشارکت و همدلی کلیه همکاران، تأمین‌کنندگان و پیمانکاران این گروه، شاهد دستاوردهای کمّی و کیفی بیشتری در سال جاری باشیم. فراموش نمی‌کنیم که شرکت فولاد مبارکه همواره خود را متعهد به ساخت ایران اسلامی و خلق آینده‌ای بهتر برای ایرانیان می‌داند و می‌کوشد در این مسیر، حفاظت از محیط‌زیست و عمل به مسئولیت‌های اجتماعی در تمامی حوزه‌های مرتبط موردتوجه و اهتمام ویژه این شرکت بوده و خواهد بود.

نوآوری‌ها و محصولات دانش‌بنیان حوزه معدن تجاری‌سازی می‌شود

در قالب رویداد بهم‌رسانی نیازهای فناورانه و نوآورانه معدن که خردادماه سال جاری برگزار می‌شود، زمینه رفع نیاز این صنایع با بهره‌گیری از محصولات دانش‌بنیان، فناوری‌ها و نوآوری‌های کاربردی فراهم می‌شود.مرکز نوآوری معادن و صنایع معدنی ایران (ایمینو) با هدف حمایت از تجاری‌سازی محصولات دانش‌بنیان و فناور و رفع نیازهای صنایع مرتبط با معدن، رویدادهای هم‌رسانی نیازهای فناورانه و نوآورانه معدنی را تدارک دیده است.در این رویدادها که با محوریت‌های متنوع توسط زیست بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدنی برگزار می‌شود، شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور از فرصت لازم برای ارائه دستاوردها و توانمندی‌هایشان به بهره‌برداران معادن و صنایع معدنی و همچنین صاحبان سایر صنایع مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی بهره‌مند می‌شوند.در قالب این رویداد، شرکت‌های بخش‌های خصوصی و دولتی، ضمن بیان نیازها و اقلام اولویت‌دار، با ظرفیت‌ها و محصولات ارائه شده توسط شرکت‌های دانش‌بنیان شرکت‌کننده در رویداد آشنا می‌شوند.یکی از لازمه‌های اصلی برای ارائه دستاوردهای دانش‌بنیان، برخورداری از سطح فناوری بالاتر از میانگین و راهبردی بودن آن است. این محصول یا خدمت باید یکی از نیازهای حیاتی و اساسی صنعت را تامین کند، به طوری که در کاهش وابستگی به واردات و توانمندسازی اقتصاد کشور تاثیرگذار باشد.در این رویداد ضمن تشریح و تبیین نیاز، معضل یا کمبودی که عامل ایجاد نیاز به خلق محصول دانش‌بنیان بوده است، کاربردهای محصول یا محصولات دانش‌بنیان در معادن و صنایع معدنی و افزایش آگاهی نسبت به قابلیت‌ها و افزایش مصرف آن‌ها بیان می‌شود.بهره‌مندی از فناوری‌های نوین و پیشرفته نظیر فناوری‌های اطلاعات، ارتباطات و هوشمندسازی، استفاده از هوش مصنوعی، تحول دیجیتال، فناوری‌های بهینه‌سازی انرژی و حفاظت از محیط‌زیست از اولویت‌های رویداد هم‌رسانی نیازهای فناورانه است.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ • ۳ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۱۲ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۰۲

افزایش ۳۶ درصدی تولید نفت خام در نفت و گاز اروندان

مدیرعامل شرکت نفت و گاز اروندان از افزایش ۳۰ تا ۳۶ درصدی تولید نفت خام در این شرکت در ۲.۵ سال عمر دولت سیزدهم خبر داد.

عبدالله عذاری اهوازی، در حاشیه سومین روز از برگزاری بیست‌وهشتمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی در نشست با خبرنگاران با اشاره به گستره جغرافیایی گسترده این شرکت، حاصل تغییر رویکرد در استفاده بهینه از منابع زیرزمینی را رشد تولید نفت خام و تحقق ۱۰۰ درصدی برنامه تولید دانست و گفت: تولید نفت آزادگان جنوبی از ابتدای دولت سیزدهم از روزانه ۸۰ هزار بشکه به ۱۳۰ هزار بشکه رسیده است.

وی با اشاره به امضای تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای شرکت نفت و گاز اروندان در بیست‌وهشتمین نمایشگاه بین‌المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی اعلام کرد که شعار جهش تولید با مشارکت مردم و بخش خصوصی در شرکت نفت و گاز اروندان محقق شده است.

مدیرعامل شرکت نفت و گاز اروندان همچنین، با یادآوری امضای ۴۰ قرارداد و توافق‌نامه در سال ۱۴۰۲ در این شرکت، به افزایش ۸ برابری در ساخت بار اول اشاره کرد.

عذاری اهوازی با اشاره به کسب رتبه نخست وزارت نفت در حوزه ساخت بار اول، سهم این شرکت را در کسب این رتبه قابل توجه دانست و گفت: در حوزه ساخت داخل حدود ۸۰ درصد کالا بومی‌سازی شده است.

وی با اشاره به رونمایی طرح تولید بار اول سامانه جریان‌سنج چندفازی (MPFM) سیار شرکت نفت و گاز اروندان در این دوره از نمایشگاه، توضیح داد: دستگاه جریان‌سنج چندفازی با کاربرد و اندازه‌گیری دبی نفت، آب و گاز خروجی از چاه‌های نفت و گاز به‌صورت پیوسته، برخط و بدون نیاز به جدایش فازها و توقف تولید است که با فناوری پیشرفته هسته‌ای، در انحصار دو شرکت آمریکایی و اروپایی قرار داشت. این تجهیز با توجه به استفاده از فناوری هسته‌ای، کالایی ۱۰۰ درصد تحریمی بود و با توان یک شرکت دانش‌بنیان داخلی و از طریق قانون تولید بار اول موفق به بومی‌سازی این نوع جریان‌سنج‌ها شدیم که افزون بر صرفه‌جویی حدود ۱۰ میلیون دلاری برای شرکت نفت و گاز اروندان، تعمیر دستگاه‌های از رده خارج موجود را نیز محقق کرد.

مدیرعامل شرکت نفت و گاز اروندان تغییر رویکرد در حوزه پژوهش و فناوری در دوره دولت سیزدهم را مورد اشاره قرار داد و افزود: بیش از یک همت فعالیت پژوهشی در این شرکت انجام شده است.

جزییات جدید از تامین برق تابستان ۱۴۰۳

مهدی کاوه‌ای

وزارت نیرو اعلام کرد: تا آغاز فصل گرم سال جاری ۱۸۷۰ مگاوات از نیروگاه‌های صنایع وارد مدار خواهد شد و همین موضوع به تأمین برق صنایع در فصل گرم سال جاری کمک شایانی خواهد کرد.

در سال گذشته وزارت نیرو با اجرای ۱۰۰ اقدام راهبردی در حوزه تأمین و مدیریت مصرف برق فصل گرم سال توانست مجموع مصرف برق صنایع انرژی‌بر را به بیش از ۷۱۰۰ مگاوات بر ساعت برساند که این رقم نسبت به سال ۱۴۰۰ افزایش ۲۰.۶ درصدی و نسبت به سال ۱۴۰۱ نیز افزایش ۴.۷ درصدی داشت.

طبق گزارش وزارت نیرو، بر اساس این آمار در فصل گرم سال گذشته میزان انرژی تحویلی به صنایع فولاد، سیمان، فلزات و سایر مشترکان انرژی‌بر به ترتیب ۲۲.۳، ۱۲.۹، ۲۳.۶ و ۱۸ درصد نسبت به سال ۱۴۰۰ افزایش داشت که این میزان افزایش نسبت به سال ۱۴۰۱ نیز به ترتیب به میزان ۲.۲، ۵.۶، ۸ و ۷.۸ درصد افزایش را نشان می‌داد.

در کل سال ۱۴۰۲ نیز نسبت به سال ۱۴۰۰ میزان برق تحویلی به صنایع انرژی بر ۱۳.۲ درصد افزایش یافت و از رقم ۶۸۸۵ مگاوات ساعت در سال ۱۴۰۰ به ۷۷۹۶ مگاوات ساعت در سال ۱۴۰۲ رسید که در بین مشترکان صنعتی انرژی‌بر صنایع فلزی رشد ۱۹ درصدی، صنایع سیمانی رشد ۷.۳ درصدی و صنایع فولادی نیز رشد ۱۱ درصدی را تجربه کردند.

در حقیقت در سه سال گذشته و به رغم گرمای بی‌سابقه، میزان انرژی تحویلی به صنایع روند صعودی خود را حفظ کرد و از رقم ۱۱۰ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۱۴۰۱ و ۱۱۶ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۱۴۰۱ به ۱۲۰ میلیارد کیلووات ساعت در سال ۱۴۰۲ رسید.

این یعنی باوجود تاکید فراوان دولت سیزدهم بر عدم اعمال خاموشی در بخش خانگی در دو سال گذشته، نه تنها این موضوع در میزان برق تحویلی به بخش‌های مولد و صنعتی کشور اثر منفی نداشت، بلکه به واسطه اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف و اعطای پاداش‌های جذاب صرفه‌جویی در بخش خانگی، در فصل گرم سال ۱۴۰۲ برای نخستین بار در کشور میزان برق تحویلی به بخش صنایع از بخش خانگی پیشی گرفت.

جالب اینکه در برخی مقاطع زمانی میزان برق تحویلی به صنایع در فصل گرم از میزان برق تحویلی به صنایع در فصل سرد که عملاً محدودیتی برای تحویل برق این بخش وجود ندارد، پیشی گرفت و در دیگر مقاطع نیز فاصله معنا داری میان این دو بازه زمانی وجود نداشت.

به عنوان نمونه در شهریورماه ۱۴۰۲ متوسط برق تحویلی به کل صنایع انرژی‌بر به رقم ۷۴۸۶ مگاوات ساعت رسید و این در حالی بود که در بهمن‌ماه همین سال که امکان تحویل برق حداکثری وجود داشت، صنایع ۷۳۳۸ مگاوات ساعت برق مصرف کردند.

همچنین در خردادماه سال گذشته نیز ۸۰۴۷ مگاوات ساعت برق به صنایع انرژی بر تحویل داده شد و این در حالی بود که در اسفند ماه همین سال میزان برق مصرفی صنایع به ۷۷۰۱ مگاوات رسید.

در مجموع مقایسه برق تحویل شده به صنایع انرژی‌بر در سه سال گذشته و نیز ماه‌های مختلف سال گذشته آنچنان که در این گزارش به آن اشاره شد، حکایت از این دارد که در سال رشد تولید تمام توان صنعت برق به کار گرفته شد تا با تحویل انرژی بیشتر، شعار سال رنگ تحقق به خود بگیرد.

هدف ارزشمندی که گزارش‌های منتشر شده پیرامون میزان تولید صنایع نیز آن را اثبات کرد و به عنوان نمونه بر اساس آمارهای انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در ۵ ماه نخست سال ۱۴۰۲ حجم تولید آهن اسفنجی به ۱۵ میلیون و ۶۹۴ هزار تن، فولاد میانی به ۱۳ میلیون و ۲۵ هزار تن و محصولات فولادی به ۹ میلیون و ۴۲۰ هزار تن رسید که طبق این آمار، تولید آهن اسفنجی در ۵ ماهه سال گذشته نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ رشد ۷ درصدی و نسبت به ۵ ماهه سال ۱۴۰۰ رشد ۲۷ درصدی داشت.

همچنین در بخش فولاد میانی تولید ۵ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ رشد ۳ درصدی و نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ رشد ۲۰ درصدی را تجربه کرد. در بخش محصولات فولادی نیز تولید ۵ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۱ رشد ۴ درصدی و نسبت به ۵ ماهه ۱۴۰۰ رشد ۲۴ درصدی داشت.

اقدامات وزارت نیرو برای تأمین حداکثری برق صنایع در تابستان ۱۴۰۳

مستند به ماده ۴ قانون مانع زدایی از توسعه صنعت برق، صنایع انرژی‌بر با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت نیرو مکلفند، حداقل ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی با بازدهی حداقل ۵۵ درصد و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع مذکور احداث کنند و در صورت عدم‌احداث، تأمین برق این صنایع در شرایط کمبود برق، در اولویت طرح‌های مدیریت مصرف برق وزارت نیرو قرار می‌گیرد.بررسی‌های بیشتر در این رابطه نشان می‌دهد تا آغاز فصل گرم سال جاری ۱۸۷۰ مگاوات از نیروگاه‌های صنایع وارد مدار خواهد شد و همین موضوع به تأمین برق صنایع در فصل گرم سال جاری کمک شایانی خواهد کرد. همچنین در سایه اقدامات صورت گرفته در دولت سیزدهم برای افزایش ظرفیت تولید برق از محل نیروگاه‌های برق حرارتی نسبت به ابتدای دولت حدود ۹ هزار مگاوات و از طریق نیروگاه‌های تجدیدپذیر نیز تا اوج بار سال جاری ۱۵۰۰ مگاوات انرژی تجدیدپذیر وارد مدار می‌شود که صنایع می‌توانند از طریق تابلو سبز بورس نسبت به خرید انرژی از نیروگاه‌های تجدیدپذیر اقدام کنند.در کنار این موارد اجرای برنامه‌های مدیریت بار مصرف در بخش‌های مختلف همانند خانگی، اداری، کشاورزی و صنعت نیز که هر کدام به شیوه‌های اختصاصی خود اجرایی خواهد شد، امکان تأمین برق کافی برای بخش‌های مولد را فراهم خواهد کرد.به طور مثال در سال جاری وزارت نیرو در بخش خانگی علاوه بر حفظ طرح‌های پاداش ۲۰ برابر سال گذشته همچنین جوایز ارزشمندی مانند ۶۰۰ دستگاه خودرو و ده‌ها هزار فقره لوازم برقی خانگی را در قالب کمپین با انرژی برای مشترکان کم مصرف بخش خانگی در نظر گرفته که پیش‌بینی می‌شود، میزان مصرف برق این بخش را به شکل قابل ملاحظه‌ای کاهش داده و به سمت بخش صنایع سوق دهد.

در بخش اداری نیز پیش‌بینی می‌شود با تغییر ساعات کار ادارات تا ۱۵۰۰ مگاوات و با اجرای طرح مدیریت توأمان آب و برق در بخش چاه‌های کشاورزی نیز تا ۳۵۰۰ مگاوات در مصرف برق صرفه جویی شود که علاوه بر حفظ پایداری شبکه سراسری، امکان تحویل برق بیشتر به صنایع را در فصل گرم محقق خواهد کرد. به این موارد باید افزود که صنایع نیز می‌توانند از ظرفیت‌های دوره‌های غیراوج بار برای تولید حداکثری استفاده کنند تا صنعت برق بتواند ضمن تأمین برق پایدار برای تمامی مشترکان، دوره اوج بار امسال را با کمترین مشکل پشت سر بگذارد.جمع‌بندی اینکه وزارت نیرو در قالب ۱۸۰ برنامه و اقدام راهبردی مفصل به استقبال اوج بار مصرف برق سال جاری خواهد رفت و باتوجه به تأکیدات ویژه وزیر نیرو نهایت تلاش این است که با مدیریت مطلوب مصرف برق در بخش‌های غیرمولد، امکان تأمین حداکثری برق برای بخش صنایع در سال جهش تولید با مشارکت مردم فراهم شود.

توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی در صنعت نفت قوت گرفت

گروه انرژی پاسارگاد با همکاری دانشگاه صنعتی شریف، همایش «فناوری تحول دیجیتال و هوش مصنوعی در مدیریت همزمان چاه، مخزن و تسهیلات سطح الارض» را در نمایشگاه بین‌المللی نفت تهران برگزار کرد.

روز پنجشنبه ۲۰ اردیبهشت در سالن کنفرانس شماره ۱ نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شد، از محورهایی همچون به‌کارگیری هوش مصنوعی و تحول دیجیتال در مدیریت میادین نفت و گاز، زیرساخت‌ها و سیستم‌های میدان نفت دیجیتال و استقرار WRFM جهت بهبود توسعه و تولید میادین نفت و گاز تشکیل شده و مصداق بارزی از همکاری ثمربخش صنعت و دانشگاه و نشانه روشنی از اعتماد گروه انرژی پاسارگاد به دانشگاه بود.این‌همایش در شرایطی برگزار شد که مرکز WRFM به عنوان نخستین و تنها مرکز بهره‌مند از فناوری طراحی و اجرای سیستم جامع فرآیند مدیریت همزمان چاه، مخزن و تسهیلات سطح الارضی به تازگی در گروه انرژی پاسارگاد تکمیل شده است؛ مرکزی برای مانیتورینگ و یکپارچه‌سازی آنلاین داده‌ها و فرآیندها به منظور تسریع در تصمیم‌سازی درباره پروژه‌های مختلف حوزه انرژی که با مشارکت تیم فنی گروه انرژی پاسارگاد و پژوهشکده علوم و فناوری‌های انرژی، آب و محیط‌زیست دانشگاه صنعتی شریف طراحی و اجرا شده و ایده تبدیل یک پروژه پژوهشی به یک مرکز مدرن و مجهز را عملیاتی کرده است. در ابتدای همایش «فناوری تحول دیجیتال و هوش مصنوعی در مدیریت همزمان چاه، مخزن و تسهیلات سطح الارض» ارس شیخی عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف و رییس آزمایشگاه industry۴ گفت: شرکت گسترش انرژی پاسارگاد در دو سال گذشته، با امضای تفاهم‌نامه‌های مختلف با دانشگاه صنعتی شریف، نقشه راه جدیدی را در خصوص توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی در دستور کار قرار داد.

وی ادامه داد: هم نوآوری و هم خلاقیت در این شرکت در دستور کار است و نمود چنین اقدامی را می‌توان در ارتباط با دانشگاه‌ها دید و این نشان می‌دهد که مسیر حرکت، رو به ایده‌هایی نو است.

شیخی توضیح داد: امروز مجموعه پاسارگاد نسبت به مجموعه‌های دیگر جلوتر است؛ چرا که مسیر خود را در دو سال گذشته آغاز کرده و با اقدامات اجرایی مطلوبی که به انجام رسانده، امروز نتیجه کار خود را می‌بینند.

وی ادامه داد: شرکت گسترش انرژی پاسارگاد بخشی از کار خود را به دانشگاه‌ها برون‌سپاری کرده است و دانشگاه شریف تنها دانشگاهی نیست که گروه انرژی پاسارگاد با آن همکاری می‌کند و دانشگاه‌های امیرکبیر و شاهد و... نیز به گونه‌های مختلف به این شرکت کمک می‌کنند.

وی در ادامه با اشاره به اینکه هوش مصنوعی به این شکل نیست که بتوان یک شبه آن را به اجرا در آورد گفت: توسعه هوش مصنوعی نیازمند فراهم شدن بستر مناسبی است و مجموعه پاسارگاد اعتماد کرد و بستری را در قالب مرکز WRFM برای جمع آوری داده ایجاد کرده تا بتوان در برنامه‌ای مدون و چند مرحله‌ای، نقش هوش مصنوعی را در بخش‌های مختلف این شرکت افزایش داد.

وی گفت: برای توسعه هوش مصنوعی در هر مجموعه‌ای، نیاز به دریایی از داده‌های مختلف داریم که باید با مهندسی درست جمع آوری شوند. ما در مرحله جمع‌آوری داده قرار داریم و الگوریتم‌های مختلف نیز در حال توسعه است که با پایان مرحله دوم مدل‌های مختلف طراحی خواهند شد و پس از انجام آزمایش‌های مختلف به مرحله اجرا در می‌آیند.

شیخی در خاتمه با اشاره به اینکه شرکت گسترش انرژی پاسارگاد اقدامات مطلوبی را نیز در بخش توسعه دانش فعالان دانشگاهی به انجام رسانده، گفت: ورکشاپی در خصوص اقدامات انجام شده در گسترش انرژی پاسارگاد در زمینه توسعه یادگیری ماشین و هوش مصنوعی برای انتقال دانش، با حضور بهترین اساتید این حوزه در کشور و با اسپانسری گسترش انرژی پاسارگاد برای علاقه‌مندان برگزار خواهد شد که دانشگاه صنعتی شریف، گواهی نامه معتبری را در این خصوص به شرکت‌کنندگان اهدا خواهد کرد.

محمدباقر غزنوی عضو هیات علمی دانشگاه شاهد و پژوهشگر حوزه هوش مصنوعی نیز در همایش «فناوری تحول دیجیتال و هوش مصنوعی در مدیریت همزمان چاه، مخزن و تسهیلات سطح الارض » گفت: یادگیری ماشین در صنعت نفت و صنایع وابسته، نقش مهمی در زنجیره ارزش خواهد داشت و از این رو مدیریت یادگیری ماشین در صنایع نفت باید به صورت جدی مورد توجه قرار گیرد.

وی ادامه داد: سیر منطقی صنایع نسل اول و دوم و سوم، به صنایع نوع چهارم که روند سایبر فیزیکال را دنبال می‌کند رسیده است. انتقال از صنایع نوع سوم با چهارم ممکن است به صورت یک روند و یا به شکل پلکانی باشد.

وی گفت: چیزی که انتظار داریم رخ دهد، این است که سیستم‌های کامپیوتری صنعت نوع سوم توسعه پیدا کنند تا به سیستم سایبر فیزیکال برسند و سیستم سایبر فیزیکال به این معنی است که اجزای یک مجموعه هم به صورت حقیقی و هم به صورت مجازی ایجاد می‌شوند.

غزنوی اضافه کرد: بر این اساس یک مجموعه مشابه با مجموعه اصلی به صورت مجازی ایجاد می‌شود که می‌تواند وقایع مختلف را پیش بینی کند. به عبارت دیگر اگر قرار باشد اتفاقی در واحدهای حقیقی رخ دهد، پیش از آن در مجموعه مجازی رخ می‌دهد و در این صورت می‌توان مانع از بروز رخدادهای آسیب زننده شد.

وی ادامه داد: صنایع نوع چهارم می‌تواند به اینترنت اشیا تجهیز شوند که در این اقدام هوش مصنوعی استفاده خواهد شد. همچنین این فرآیند ارتباط اجزای داخلی سیستم‌ها و واحدها با هم را بهبود می‌بخشد تا بتوان با آنالایز و واکنش‌های سریع انجام شود.غزنوی با بیان اینکه با صنایع نوع سوم چنین واکنش‌های سریعی امکان پذیر نبود، گفت: صنایع نسل چهارم، هم انعطاف پذیرند و هم هوشمند؛ و مزایایی از قبیل کاهش هزینه و ارایه خدمات بهتر به مشتریان را در بر دارند.

سعید دهقانی مدیرعامل شرکت بهره‌برداری نفت و گاز سپهر پاسارگاد نیز در این همایش گفت: با آغاز فعالیت‌های توسعه‌ای و همچنین آغاز بهره‌برداری و تولید از هر میدان نفتی یا گازی روزانه حجم قابل توجهی داده ایجاد می‌شود که مدیریت صحیح این اطلاعات جهت اخذ تصمیمات بهنگام، ما را بر آن داشت تا مرکز WRFM را ایجاد کنیم و فراهم ساختن زیرساخت‌های لازم در دستیابی به اهداف مد نظر را در دستور کار قرار دهیم .وی افزود: تصمیم‌گیری سریع و بهنگام عملیات‌های توسعه‌ای و تولیدی، اطمینان از حصول شاخصه‌های عملکردی، مدیریت دارایی‌های شرکت در هر نقطه جغرافیایی، و بهینه‌سازی مستمر ارزش دارایی‌ها آیتم‌هایی بود که تلاش کردیم در WRFM محقق کنیم.

دهقانی افزود: در WRFMدر سه آیتم مانیتورینگ آنلاین عملیات روزانه در میدان (از جمله حفاری، تولید و ....)، نظارت و راهبری برخط که در حال حاضر سیستم به این توانایی رسیده که می‌تواند اطلاعات روزانه عملیات را با برنامه مقایسه کرده و در صورت انحراف از برنامه، هشدارهای لازم را ارایه نماید. وی تاکید کرد: این سیستم قابلیت تحلیل از کار افتادن یا خرابی تجهیزات را دارد و در امتداد از امکان مدیریت شرایط فرآیندی عملیاتی و ایمنی میدان به صورت لحظه‌ای و دقیق در جهت بهبود کارایی و کاهش و کنترل ریسک‌های عملیاتی برخوردار است.دهقانی اضافه کرد: داده‌های اطلاعاتی ما نشان داد ما در میدان سپهر و جفیر می‌توانیم سیستم را به صورت اتوماتیک با قابلیت بهینه‌سازی و به روزرسانی برنامه اطلاعات عملیات بر اساس مرور گذشته و روند داده‌ها با به‌کارگیری تکنیک‌های یادگیری ماشین و هوش مصنوعی در اختیار داشته باشیم.

سیدمهدی سیدسار، مدیر فنی WRFM و رییس پورتفولیو معاونت بالادستی گروه انرژی پاسارگاد هم در این همایش گفت: در این مرکز، جریان اطلاعات به صورت برخط در بخش‌های تولید و حفاری رویت و تحلیل می‌شود و این زیربنای داده‌های مجموعه را ایجاد می‌کند.

وی گفت: کیفیت بالای داده‌ها موجب افزایش توان تصمیم‌گیری صحیح می‌شود و تصمیم بر آن است که با استفاده از هوشمندسازی سیستم‌های موجود، کیفیت داده‌های خود را ارتقا بخشیم.سیدسار ادامه داد: برای مثال در یکی از مخازن با سطوح مختلف فشار در اعماق مختلف درگیر بودیم که با یادگیری فرآیندها در سیستم توانستیم سطوح فشار را مدیریت کنیم و در نهایت برداشت صورت گیرد.

رشد قیمت جهانی نفت

قیمت هر بشکه نفت‌برنت دریای شمال روز جمعه ۲۱اردیبهشت، با ۵۱سنت معادل ۰.۶۲درصد افزایش به ۸۴ دلار و ۴۰سنت به ازای هر بشکه رسید. به نوشته رویترز، قیمت جهانی نفت در روز گذشته در نتیجه سیگنال‌های بهبود اقتصاد چین و بی‌نتیجه ماندن مذاکرات آتش‌بس بین رژیم صهیونیستی و حماس، افزایشی شد. با استناد به داده‌های تارنمای تریدینگ‌اکونومیکس، هر بشکه نفت‌برنت دریای شمال دیروز و در زمان تنظیم این گزارش، با ۵۱سنت معادل ۰.۶۲درصد افزایش، در رقم ۸۴دلار و ۴۰سنت به ازای هر بشکه معادل نفت وست‌تگزاس‌اینترمدیت ایالات‌متحده نیز با ۶۴سنت معادل ۰.۸۲درصد افزایش، در رقم ۷۹دلار و قیمت جهانی نفت روز پنج‌شنبه، به‌واسطه انتشار داده‌های مربوط به افزایش سطح واردات نفت‌خام چین در طول آوریل، در کنار قوت‌گرفتن احتمال کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو به‌دلایلی نظیر تضعیف بازار اشتغال در آمریکا، بالاترین رقم طی یک هفته گذشته را ثبت کرد. لازم به‌ذکر است، میانگین تراز صادرات و واردات چین در آوریل افزایش داشته که در نوع خود نشانه‌ای از بهبود تقاضا در این کشور بوده و در صورت استمرار، از بازار کالا حمایت خواهد کرد. در همین ارتباط، رئیس فدرال‌رزرو شعبه سانفرانسیسکوی ایالات‌متحده اعلام کرد؛ در حال‌حاضر مشخص نیست تورم در ماه‌های پیش‌رو به چه سمت و سویی تمایل داشته‌باشد. در عین حال، امید می‌رود که فشار ناشی از نوسان قیمت‌ها، رو به کاهش باشد. وی در ادامه هیچ اشاره‌ای به احتمال کاهش نرخ بهره فدرال‌رزرو در سال ۲۰۲۴ نکرد. بر اساس این گزارش، انتظار می‌رود بانک‌مرکزی ایالات‌متحده روند کاهش نرخ بهره بانکی را از سپتامبر آغاز کند. از سوی دیگر، رژیم صهیونیستی بدون اعتنا به هشدارهای رئیس‌جمهور آمریکا جو بایدن، مبنی‌بر توقف تامین سلاح از سوی واشنگتن، در صورت حمله این رژیم به جنوب غزه، بخش‌هایی از رفح را در روز پنج‌شنبه بمباران کرد. در همین رابطه، یکی از مقامات ارشد رژیم صهیونیستی اعلام کرد؛ دور اخیر مذاکرات غیرمستقیم در قاهره برای توقف جنگ در غزه پایان یافته و این رژیم عملیات خود در رفح و سایر مناطق نوار غزه را طبق برنامه‌ریزی‌های قبلی ادامه خواهدداد.

موج انرژی

دوره افول اکتشافات نفت و گاز

طبق آخرین گزارش مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF)، اکتشاف‌های نفت و گاز در سال‌گذشته به کمترین میزان خود طی یک دهه‌اخیر رسیده و هزینه‌های اکتشاف هم دوبرابر شده‌است. میزان اکتشاف‌های سال۲۰۲۳ کاهش معناداری را نسبت به ۲۰۲۲ نشان می‌دهد. افزایش هزینه‌های اکتشاف، به‌ویژه در بلوک‌های دریایی در آب‌های عمیق، به کاهش سرمایه‌گذاری منجر شده‌است. از نظر جغرافیایی، آسیا در اکتشاف‌های جدید با ۳۲درصد و پس از آن آمریکای‌لاتین با ۲۱درصد پیشتاز هستند.بر اساس داده‌های GECF، سال‌گذشته افت چشمگیری در اکتشاف‌های مرتبط با سوخت‌های فسیلی مشاهده شد و این رقم به پایین‌ترین حد خود یعنی ۵میلیارد بشکه معادل نفت رسید. این رقم حاکی از آن است که ۶۰درصد از کل اکتشاف‌های نفتی در سال۲۰۲۳ نفتی و مابقی مربوط به اکتشاف‌های گاز بوده‌است. در مقایسه، سال۲۰۲۲ شاهد اکتشاف‌هایی بود که مجموعا ۱۰.۵میلیارد بشکه معادل نفت داشت که نگرانی‌های مطرح‌شده توسط اوپک را در مورد سرمایه‌گذاری ناکافی در عرضه نفت و گاز جدید در بحبوحه افزایش تقاضا برجسته کرد. اوپک این روند را به دلسردی پیش‌بینی‌کنندگان و دولت‌های حامی گذر از سوخت‌های فسیلی نسبت می‌دهد که با افزایش هزینه‌های اکتشاف همراه شده‌است. گزارش GECF افزایش قابل‌توجهی را در هزینه‌های اکتشاف به ازای هر بشکه، به‌ویژه در بلوک‌های دریایی در آب‌های عمیق، نشان می‌دهد به گونه‌ای که هزینه‌ها برای نفت از ۳.۵۰دلار به ۸.۸۰دلار و برای گاز طبیعی از ۲.۶۰دلار به ۵.۳۰دلار افزایش داشته‌اند. قابل‌ذکر است که بخش قابل‌توجهی از اکتشاف‌های جدید در سال۲۰۲۳ در بخش‌های فوق‌عمیق و آب‌های عمیق انجام شد که بر چالش‌های مرتبط با اکتشاف تاکید بیشتری دارد. از نظر جغرافیایی، آسیا با ۳۲درصد در اکتشاف‌های جدید در صدر است، پس از آن آمریکای‌لاتین با ۲۱درصد قرار دارد، درحالی‌که اروپا و آفریقا هرکدام با سهم ۱۱درصدی در جایگاه سوم قرار دارند.هزینه‌های فزاینده و موانع اکتشاف ممکن است نگرانی‌ها از کسری عرضه در بازارهای نفت را تشدید کند، به‌ویژه با ادامه تقاضای نفت در مسیر رشد انرژی. داده‌های منتشره اخیر توسط بزرگ‌ترین شرکت‌های انرژی نشان از رکود درآمد آنها در بحبوحه افت قیمت گاز طبیعی و حاکی از آسیب‌پذیری این صنعت دربرابر نوسانات بازار است. درحالی‌که غول‌هایی مانند اکسون‌موبیل و شورون با چالش‌هایی روبه‌رو هستند، داده‌های اخیر همچنین اهمیت استراتژی‌های متنوع‌سازی و انعطاف‌پذیری را برجسته می‌کند. شرکت‌هایی که دارای پرتفوی متنوع و شیوه‌های مدیریت ریسک قوی هستند، مانند TotalEnergies، موقعیت بهتری برای مقابله با تلاطم‌های اقتصادی بازار دارند.علاوه‌بر این، این وضعیت بر ضرورت سرعت‌بخشیدن به صنعت انتقال به سمت منابع انرژی پاک‌تر، نه‌تنها برای پایداری زیست‌محیطی بلکه برای انعطاف‌پذیری اقتصادی بلندمدت تاکید می‌کند. همان‌طور که چشم‌انداز انرژی به تکامل خود ادامه می‌دهد، انطباق و نوآوری برای شرکت‌های نفتی بزرگ برای عبور از زمان‌های نامشخص و قوی‌ترشدن در آینده حیاتی خواهد بود. شرکت‌های نفتی آمریکا و اروپا به دلیل کاهش شدید قیمت گاز طبیعی در مقایسه با سال‌گذشته، درآمدهای کمتری در سه‌ماهه اول گزارش کردند. در ایالات‌متحده، اکسون‌موبیل (XOM.N)، اهداف درآمدی وال‌استریت را در مورد مشتقات سوخت از دست داده و شورون صرفا به دلیل تولید بالای نفت ایالات‌متحده موفقیت بیشتری در کسب درآمد داشته‌است. عملکرد شرکت بزرگ نفتی فرانسوی TotalEnergies (TTEF.PA)، از پیش‌بینی‌های تحلیلگران کمی بهتر بوده زیرا حاشیه‌های خوب پالایش تا حدی کاهش شدید سود حاصل از گاز طبیعی را جبران کرد. ژان پیر اسبرر، مدیر مالی TotalEnergies گفت: «قیمت گاز اروپا ۳۵درصد کاهش‌یافت که منعکس‌کننده یک زمستان معتدل و سطوح بالای ذخیره‌سازی است.» سود اکسون ۲۸درصد، شورون ۱۶درصد و توتال‌انرژیز ۲۲درصد نسبت به مدت مشابه سال‌قبل کاهش یافت و این دو شرکت بزرگ از سودپایین بنزین نیز متضرر شدند. قراردادهای آتی Henry Hub، شاخص گاز طبیعی ایالات‌متحده، زیر ۱.۷۰دلار به ازای هر میلیون واحد حرارتی بریتانیا (mmBtu) معامله می‌شود و در اوایل سال‌جاری به دلیل هوای‌گرم و عرضه بیش از حد، به پایین‌ترین سطح رسید. قیمت شاخص جهانی نفت‌خام برنت نسبت به سال‌گذشته تا حد زیادی ثابت بوده و به ۸۱.۷۶دلار در هر بشکه در سه‌ماهه رسیده‌است، اما قیمت‌های بالاتر نفت که در حال‌حاضر حدود ۹۰دلار معامله می‌شود؛ به این معنی است که حاشیه‌های سودآور پالایش نفت از اوایل امسال کاهش می‌یابد و توتال‌انرژیز انتظار دارد به دلیل تنش‌های ژئوپلیتیک و محدودیت‌های تولید اوپک، تجارت پالایشی آن در سه‌ماهه دوم و پس از آن سود کمتری داشته‌باشد. سودهای بالای سال‌گذشته باعث شد اکسون و شورون پیشنهاد جدیدی برای رقبای خود داشته باشند؛ چراکه امیدوارند تولید نفت و گاز بیشتری را تجربه کنند. در دوره ژانویه تا مارس اکسون ۸.۵میلیارد دلار سود ثبت کرد، درحالی‌که شورون ۵.۵میلیارد دلار و TotalEnergies حدود ۵.۱میلیارد دلار سود خالص داشتند.قیمت سهام نیز منعکس‌کننده کاهش سود بود، سهام اکسون ۲.۶درصد و شورون کمتر از یک‌درصد در معاملات نیویورک سقوط کردند. سهام توتال انرژیز پس از تایید مجدد خرید ۲میلیارد دلاری سهام در پاریس ۲.۰۹درصد افزایش یافت. مدیران اجرایی هیچ حرف جدیدی در مورد چشم‌انداز تولید خود برای سه‌ماهه آینده در تماس‌های کنفرانسی ارائه نکردند. چشم‌انداز دو شرکت بزرگ نفتی ایالات‌متحده به تاییدیه‌های معلق برای دو مناقصه بستگی دارد. اکسون قصد دارد خرید شرکت پایونیر (PXD.N) را نهایی کند. شورون نیز گفته که پیشنهاد خود برای خریدشرکت Hess (HES.N) را در حال بررسی دارد. انتظار می‌رود این معامله در اواخر ماه مه انجام شود.

چین نفت کمتری از عربستان می‌خرد

پالایشگاه‌های چینی در نتیجه قیمت بالاتر نفت عربستان سعودی و حاشیه سود ضعیف پالایش، در ژوئن، حجم کمتری نفت از بزرگترین صادرکننده جهان، خریداری می‌کنند.

منابع آگاه به رویترز گفتند: چین در ماه میلادی جاری، مجموعا ۴۵ میلیون بشکه نفت عربستان را خریداری می‌کند. اما این حجم در ژوئن، با عرضه کمتر گریدهای نفتی «عرب مدیوم» و «عرب هوی»، به میزان ۵.۸ میلیون بشکه کاهش خواهد یافت. این شامل کاهش عرضه ۶.۸ میلیون بشکه نفت به پالایشگاه‌های دولتی و خصوصی و یک میلیون بشکه افزایش عرضه به یکی از پالایشگاه‌های خصوصی است.عربستان سعودی همچنین عرضه بعضی از گریدهای نفتی سنگین‌تر را محدود خواهد کرد زیرا حجم اضافی را برای استفاده در تولید برق در ماه‌های داغ تابستان، آماده می‌کند.شرکت نفتی آرامکوی سعودی هفته گذشته، قیمت فروش همه گریدهای نفتی خود به آسیا را افزایش داد و قیمت گرید نفتی سبک «عرب لایت» برای تحویل در ژوئن، ۹۰ سنت در هر بشکه گران‌تر شد.

روزگار معدن

یکشنبه
۲۳ اردیبهشت ۱۴۰۳
۳ ذی القعده ۱۴۴۵
۱۲ مه ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۰۲

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

E-mail:info@madandaily.com ● https://t.me/rozegarmadan ● www.twitter.com/Madandaily ● www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

آخرین جزییات طرح مالیات بر سوداگری

مهدی طغیانی، سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: نیازها و حتی فراتر از نیازهای مصرفی مردم در طرح مالیات بر سوداگری به رسمیت شناخته شده و از پرداخت مالیات معاف است.مهدی طغیانی، با اشاره به اتمام بررسی طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی در مجلس و رفع نگرانی‌های مردمی در این بخش، گفت: به هیچ وجه نگاه در قانون مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی، متوجه اخذ مالیات از مردم نیست. نماینده مردم «اصفهان» در مجلس تاکید کرد: به واقع نیازها و حتی فراتر از نیازهای مصرفی مردم در قانون فوق به رسمیت شناخته شده و از پرداخت مالیات معاف است. طغیانی با بیان‌این که طرح مالیات از سوداگری و سفته‌بازی طرح مهمی است، اظهار کرد: به فراخور اهمیت این طرح، حساسیت روی آن زیاد است، بنابراین ما در رفع ایرادات اخیر این طرح تلاش کردیم هر ابهام و ایرادی که به این طرح وجود داشت، به درستی برطرف شود.این نماینده مجلس تاکید کرد: به واقع پنج دهم درصد از تراکنش‌هایی که بالاترین اعداد را داشته باشند در حساب های غیر تجاری بررسی می‌شود و این بررسی حساب به این دلیل است که مشخص شود آیا این فرد در حساب غیر تجاری خود مشغول فعالیت تجاری است و یا خیر؟ بنابراین یک، دویستم تراکنش‌هایی که آن هم بزرگترین اعداد را داشته باشند، مورد بررسی قرار می‌گیرند از این رو این قانون کلیت مردم را مشمول نخواهد شد.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

در بررسی روند بازار سرمایه مطرح شد:

یک قدم تا صعود

گروه بورس: تالار شیشه‌ای معاملات در پایان سومین هفته اردیبهشت ماه روند نزولی داشت و مجددا زیان عمده برای سهامداران بر جای گذاشت. درحال حاضر رقابت شدیدی میان ارزندگی و ریسک در بازار سرمایه وجود دارد. میزان ریسک در بورس مجددا به بالاترین حد خود رسیده و از سوی دیگر بررسی قیمت‌ها نشان می‌دهد که اغلب تک سهم‌های بازار ارزندگی بسیار بالایی دارند و گزینه مناسبی برای سرمایه گذاری هستند. در این شرایط که ارزندگی و ریسک به تقابل یکدیگر آمده‌اند، سهامداران بورسی نمی‌توانند تصمیم گیری درستی داشته باشند و سرمایه‌گذاری در بازار به درستی انجام نمی‌شود.

نوسان قیمت دلار و فاصله بالا میان دلار نیمایی و آزاد، ریسک سیستماتیک، تصمیمات یک شبه و امثال این موارد باعث شده که بازار سرمایه ثبات نسبی نداشته باشد و هر روز در یک گرداب مشکلات جدید فرو برود. بورس تهران از سال ۹۹ تا به امروز روزگار سختی را سپری کرده و هر روز شاهد یک دستکاری در بازار بوده‌ایم و اکنون نیز برخی از مسوولان انتظار دارند که بورس به خودی خود رشد کند و مشکلی بر سر راه خود نداشته باشد. بازارهای جهانی درحال رکوردشکنی هستند و هر یک از بازارها به نوعی به قله‌های خود نزدیک شده‌اند.

اما بورس تهران نتوانسته شرایط خوبی را تجربه کند و بازدهی منفی برای سهامداران بر جای می‌گذارد. برخی کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند که این روزها کامودیتی‌ها بتوانند رشد خوبی را تجربه کنند، زیرا در جهان وضعیت بسیار معقول و خوبی دارند و سرمایه‌گذاری در شرایط منطقی سوددهی بسیار بالایی در پی خواهد داشت. تک سهم‌های بازار شرایط بدی را تجربه می‌کنند و شاهد خروج نقدینگی از سنگین از دایره معاملات هستیم. در مقابل نقدینگی نه چندان قوی وارد صندوق‌های سرمایه‌گذاری شد که به عقیده برخی از کارشناسان این نقدینگی می‌تواند یک ثبات نسبی را برای تالار شیشه‌ای و سرمایه‌گذاری در پی خواهد داشت. بورس تهران آمادگی کافی برای رشد را دارد و به نوعی پتانسیل رشد را دارد؛ اما عدم اعتماد، کمبود نقدینگی و دخالت و دستکاری باعث شده که بازار روند ریزشی به خود بگیرد و دیگر نتواند صعود کافی در شرایط متعادل را داشته باشد.

هومن عمیدی، کارشناس بازار سرمایه درخصوص دلایل اصلی افت ۲درصدی شاخص کل در هفته گذشته نوشت: دلایل متعددی وجود دارد که نه تنها هفته‌ای که گذشت، بلکه آینده بازار را تحت تاثیر خود قرار داده است؛ به حدی که پیش‌بینی هفته آینده بازار نیز تقریبا سخت شده است. انتشار ۳۰ همتی اوراق دولتی در این مقطع زمانی، سبب معطوف شدن تمرکز حقوقی‌ها و سازمان به خود شده و مشخصا بورس در مقطع فعلی بلاتکلیف است؛ ضمن اینکه تعیین تکلیف بند س تبصره ۶، موضوعی است که به‌شدت بر شاخص‌های بورسی تاثیرگذار است که متاسفانه هنوز خروجی آن مشخص نیست. حقوقی‌ها نیز هر مثبت بازار فرصتی برای نوسان‌گیری می‌بینند و به محض چند مثبت پی در پی، سر و کله آن‌ها در سمت فروش تابلو ظاهر می‌شود. ارزش معاملات نیز نشان می‌دهد که بازار در بلاتکلیفی به سر می‌برد و نه انگیزه‌ای برای فروش وجود دارد و نه اراده‌ای برای خرید در آن دیده می‌شود. به نظر می‌رسد تمرکز اصلی سازمان روی صندوق‌ها و همان اوراق منتشره بوده و به طور کلی بازار سهام رها شده است. رها کردن بازار آن هم در مقطع فعلی که بی‌نهایت به حمایت نیاز دارد جای سوال است که امیدواریم مسوولان سازمان پاسخگو باشند. نرخ تامین مالی برای شرکت‌ها به اعداد ۳۶ تا ۳۷درصد رسیده است که عملا در توان بنگاه‌ها نیست.

از سوی دیگر و با یک بررسی ساده مشخص می‌شود که حاشیه سود اکثر شرکت‌ها کاهشی است؛ چراکه سیاست‌ها فقط در راستا دست درازی در جیب شرکت‌ها است. با رصد درآمدهای مالیاتی دولت متوجه می‌شویم که بیشترین مالیات پرداختی متعلق به بنگاه‌های بورسی است؛ این درحالی است که طلا فروشان که منابع درآمد سرشاری داشته و به هیچ عنوان بازدهی آن‌ها از تورم کمتر نمیشود، جلوی قانون مالیات بر عایدی سرمایه ایستاده و همگی دست به اعتصاب زدند؛ اما در نقطه مقابل، بازار به قیمت ۹۸ در حال معامله است ولی واضحا از نرخ تورم فرسنگ‌ها عقب مانده است. انتظار می‌رود فعالان بازار سرمایه نیز این همیت را به خرج داده و در مقابل

دست درازی دولت در جیب شرکت‌ها و مصوبات گاه و بیگاه قد علم کنند، چراکه اراده‌ای در سازمان برای حمایت از بنگاه‌ها و سهامداران وجود ندارد.

■ بورس در یک نگاه

شاخص کل در آخرین روز کاری هفته به رقم ۲ میلیون و ۲۱۹ هزار و ۹۴ واحد رسید و نسبت به آخرین روز معاملاتی هفته قبل ۳۳ هزار و ۴۷۵ واحد پایین‌تر ایستاد و بازدهی هفته شاخص بورس منفی ۲درصد شد. شاخص هم وزن نیز در پایان هفته نسبت به هفته پیشین ۱۲ هزار و ۸۹۴ واحد پایینتر ایستاد و بازدهی منفی ۱,۷درصدی را ثبت کرد. شاخص کل بورس تهران در روز یکشنبه ۵ هزار و ۱۸۸ واحد پایین آمد. شاخص روز دوشنبه ۲۰ هزار و ۶۴۷ واحد افت کرد و روز سه‌شنبه ۷ هزار و ۶۴۸ واحد ریزش کرد. در روز چهارشنبه نیز شاخص کل ۱۲ هزار و ۳۲۸ واحد تنزل کرد. در این هفته، میانگین ارزش معاملات بازار سهام ۱۰۸ هزار و ۲۳۱ میلیارد تومان بود که نسبت به رقم ۸۸ هزار و ۶۸۸ میلیارد تومانی هفته پیشین رشد ۲۲درصدی داشته است. میانگین ارزش معاملات خرد بورس نیز ۳ هزار و ۵۰۸ میلیارد تومان بود که نسبت به رقم ۳ هزار و ۹۳۵ میلیاردی هفته پیشین، کاهش ۱۱ درصدی داشته است. میانگین ارزش صف‌های فروش در هفته اخیر ۲۲۲ میلیارد تومان بود که از میانگین هفته پیشین یک میلیارد تومان بیشتر بود و رشد ۰.۵ درصدی داشته است. بالاترین رقم هفته ۳۰۵ میلیارد تومان بود که در روز دوشنبه ثبت شد و کمترین رقم ۱۳۱ میلیارد تومان بود که در روز چهارشنبه ثبت شد. میانگین ارزش صف‌های خرید در هفته اخیر ۱۰۶ میلیارد تومان بود که از میانگین هفته گذشته ۵۳ میلیارد تومان کمتر بود. در این هفته، میانگین ارزش صف‌های خرید ۳۳درصد کاهش یافته است. بالاترین رقم هفته ۱۳۱ میلیارد تومان بود و در روز یک‌شنبه ثبت شد. پایین‌ترین رقم به روز دوشنبه برمی‌گردد که ۸۵ میلیارد تومان بود. در اولین روز معاملاتی هفته، ۸۴ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد. روز دوشنبه این رقم به ۲۹۶ میلیارد تومان رسید. در روز سه‌شنبه نیز ۱۴۸ میلیارد تومان پول حقیقی خارج شد. در آخرین روز معاملاتی هفته نیز پول حقیقی خارج شد که ارزش آن ۵۰ میلیارد تومان بود. در مجموع کل هفته ۵۷۸ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد و میانگین روزانه خروج پول حقیقی ۱۴۴ میلیارد تومان بود که نسبت به هفته پیشین ۱۱درصد افزایش یافته است.

فاصله بورس با خط تعادل

ادامه تردیدها و ابهامات مربوط به ریسک‌های پیرامونی بازار سهام، از جمله وضعیت ناپایدار اقتصادی، سبب شده معاملات کم‌رمقی را شاهد باشیم.

این در حالی است که برخلاف سنت دیرینه بورس تهران در ماه‌های ابتدایی سال که معمولا شاخص‌ها روند صعودی می‌گیرند، دماسنج اصلی فروردین و اردیبهشت متزلزلی را پشت‌سر گذاشته است و بازیگران خرد در اکثر روزهای معاملاتی در مقام خریدار ظاهر شدند؛ وضعیتی که از همان ابتدای سال به دلیل ریسک‌های حاکم بر بازار، سناریوی تداوم رکود در بورس را تقویت کرد.

شاخص سهام در حالی از ابتدای سال بازدهی ۱.۰۹درصدی را ثبت کرده است که با توجه به کسب بازدهی حدود ۱۲درصدی در سال ۱۴۰۲ به نظر می‌رسید در ماه‌های نخست سال شاهد جبران ناکامی بورس باشیم، اما بعد از تشدید ریسک‌های سیاسی و ناطمینانی‌های اقتصادی، سناریوی فوق هرگز محقق نشد.

روزهای پایانی اردیبهشت‌ماه، بورس تهران حرکت پرشتابی را در مسیر نزولی در پیش گرفت؛ روندی که سبب شد نماگر اصلی این بازار، شاهد خروج پول قدرتمند و از دست رفتن کانال ۲.۲میلیون واحد باشد. مسیر نزولی و قرار گرفتن در کانال ۲میلیون و ۲۱۹هزار واحدی در آخرین روز معاملاتی هفته شرایطی را به وجود آورده تا اغلب سهام بورسی افت قابل‌توجهی را تجربه کنند.

رفتار معامله‌گران حقیقی نشان می‌دهد این روزها به دلیل آنکه به سبب افت پی‌درپی ارزش دارایی خود متحمل زیان شده‌اند، دیگر توان پذیرش ریسک بیشتر را ندارند.

این‌طور که به نظر می‌آید حتی وجود برخی فرصت‌ها و پتانسیل‌های واقعی نیز نتوانسته شرایطی را به وجود بیاورد تا فعالان بدون ترس و دغدغه به بازار سهام اعتماد کنند.

وجود ریسک‌های متنوع مانع از آن شده تا پول وارد بازار شود.

به این ترتیب تا زمانی که اوضاع به همین شکل ادامه یابد، نباید انتظار داشت سرمایه‌گذاران بازار سهام را در اولویت سرمایه‌گذاری قرار دهند.

در این میان برخی از کارشناسان نسبت به رفتار سرمایه‌گذاران و به‌نوعی عجول بودن آنها نیز ابراز گلایه می‌کنند.

این در حالی است که نمی‌توان این نکته را نادیده گرفت که رفتار سهامداران حقیقی و اصرار آنها بر خروج از بازار به عملکرد ضعیف بورس، آن هم در شرایطی که افق روشنی پیش روی بازار سهام نیست، بازمی‌گردد.

حتی این رفتار ممکن است به‌مرور تسری نیز یابد. از سوی دیگر دسته‌ای از سرمایه‌گذاران هستند که قیمت‌های فعلی را ارزنده می‌پندارند اما از ترس گرفتار شدن در تله ریسک‌ها، وارد بازی خریداران نمی‌شوند و در انتظار تغییر و شفافیت سیاست‌ها نشسته‌اند.

در روزهای گذشته و هم‌زمان با دومین هفته سرخ بورس، بازار سهام با یک ابهام بزرگ مواجه شده است.

آیا باید خود را برای ریزش احتمالی بیشتر شاخص‌کل آماده کنیم؟ آیا بازار در تمامی نمادها رو به سوی افول خواهد گذاشت؟ با توجه به روند منفی بورس در هشت روز معاملاتی گذشته، به نظر می‌رسد رفته‌رفته بازار به سمت متعادل شدن حرکت کند. بنابراین می‌توان گفت افت قیمت‌ها دائمی نخواهد بود. بااین‌حال اگر فضای نااطمینانی در بازارهای داخلی پیشروی کند، بی‌اعتمادی ایجادشده می‌تواند افت مجدد بورس را رقم بزند.

گذر زمان به ضرر بورس

مساله در بازار سرمایه بیش از اینکه افزایش نرخ دلار در سامانه نیما یا اصلاح «بند (س) تبصره۶ قانون بودجه۱۴۰۳» یا توقف قیمت‌گذاری دستوری باشد، مساله زمان است! اردیبهشت سال‌گذشته، وقتی محاسبه نرخ خوراک گاز پتروشیمی‌ها به ریسک بزرگ بازار تبدیل شده‌بود، در نهایت شیوه به فرمولی بازگشت اما در این میان زمانی‌که بورس در این ابهام به‌سر برد به سهامداران ضربه سنگینی زد، بنابراین به‌نظر می‌رسد در نهایت اقتصاد آزاد تا حدودی به سیاست‌های دستوری دولت و بانک‌مرکزی در بازار می‌چربد اما مدت زمانی طول می‌کشد تا دولت از سیاست‌های انقباضی خود برای دستیابی به نتایج بلندمدت بهتر کوتاه بیاید که باعث می‌شود رکود، سرمایه سهامداران و سرمایه‌گذاران بورسی را بخورد. بورس این روزها در نتیجه سیاست‌های دولتی و ابهامات در یک رکود افراطی غرق‌شده و بر اساس آنچه قانون بازار باز به ما می‌گوید؛ دولت در نهایت چاره‌ای جز کاهش فاصله دلار در سامانه نیما و بازار آزاد یا اصلاح تبصره‌مالیاتی قانون بودجه خود برای حفاظت از تولید و صادرات ندارد، اما در این فاصله آنچه از بین می‌رود سرمایه سهامدارانی است که می‌توانستند با سرمایه‌گذاری در بانک و صندوق‌ها کمی از جاماندگی خود از تورم را جبران کنند.

■ عناد بانک‌مرکزی با بورس

برزو حق‌شناس، تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به اینکه هفته گذشته تحت‌تاثیر چند عامل بازار سهام به‌شدت منفی بود، گفت: یکی از این عوامل «بند (س) تبصره۶» است که سایه آن همچنان بر سر بازار سرمایه باقی مانده و این هلدینگ‌ها، صندوق‌ها و شرکت‌های سرمایه‌گذاری را می‌ترساند و اگر به سمت فروش نروند، در سمت خرید هم ظاهر نمی‌شوند و تقاضا به بازار نمی‌آید، البته گفته می‌شود یکشنبه هفته‌جاری در این مورد تصمیم‌گیری می‌شود و باید دید تکلیف این موضوع چه خواهد شد.وی ادامه داد: دومین و مهم‌ترین عامل، تداوم سیاست‌های عجیب بانک‌مرکزی در بازار سرمایه است. بانک‌مرکزی با سیاست‌های انقباضی عجیب و غریبی که اتخاذ کرده تمامی بازارها را به رکود افراطی برده و اگرچه رکود یکی از راه‌های کنترل تورم است، ولی رفتن به سمت رکود افراطی عواقب خود را دارد و اگر اینطور وضعیت ادامه پیدا کند، ممکن است که وارد ابرتورم شویم. با رکود شدیدی که حاکم شده، همه بازارها از جمله بازار سرمایه را به کما برده‌اند.حق‌شناس گفت: مورد بعد مقاومت زیاد بانک‌مرکزی دربرابر بالا بردن نرخ دلار نیماست، حفظ فاصله فعلی که بین نیما و آزاد است، به ضرر شرکت‌های بورسی است و افزایش‌های ناچیز قیمت دلار نیما نیز در برابر فاصله موجود خیلی کم است و طبیعتا با توجه به اینکه بازار این برداشت را داشته که فاصله بین نیما و آزاد کم می‌شود، وقتی این اتفاق نمی‌افتد بازار منفی می‌شود.این تحلیلگر ادامه داد: اینها عواملی هستند که باعث‌شده هفته بدی را پشت‌سر بگذاریم. به‌نظر می‌رسد بازار الان در وضعیتی است که به لحاظ بنیادی ارزنده است و پایین‌تر از این برای این بازار متصور نیست، مگر اینکه اتفاق خاصی بیفتد. از طرفی به دلایل مسائلی که به آن اشاره شد توان بالا رفتن هم ندارد و هفته آینده هم احتمالا متعادل رو به مثبت باشد و بیشتر هم سهام کوچک و متوسط بازار مورد اقبال قرار بگیرند. حسن حسین‌نیا، دیگر تحلیلگر بازار سرمایه نیز با اشاره به اینکه بازار در هفته گذشته با افول مواجه شد و کاهش شاخص‌های قیمتی و حجم معاملات در بازار سرمایه از نگرانی‌های گسترده سهامداران حکایت می‌کرد، گفت: وجود جو بی‌اعتمادی و عدم‌باور به تغییر در شرایط و قوانین مرتبط با تولید که با نگرش دولت در چند سال‌اخیر منجر به کاهش حاشیه سود شرکت‌ها و بعضا تحمیل زیان انباشته سنگین به تولیدکنندگان همچون صنعت خودروسازی شده، با کلید واژه قیمت‌گذاری دستوری به پاشنه آشیل بورس بدل‌شده و دماسنج اقتصادی کشور، وضعیت خوبی را نشان نمی‌دهد، کما اینکه منفی‌های متداول ۴سال‌گذشته در ۸ روز کاری اخیر به‌صورت مداوم و بدون هیچ چشم‌انداز مثبتی ادامه داشته‌است.

یادداشت

چرا اوراق دولتی با نرخ ۲۸.۸ درصد متقاضی نداشت؟

علیرضا خان‌محمدی
تحلیلگر ارشد بازار سرمایه

در ابتدا باید ببینیم اوراق اخزا که دولت به فروش می‌رساند چیست و نقش آن در اقتصاد و مشخصا تاثیر آن بر بازار سرمایه چیست؟ اسناد خزانه یکی از مهم‌ترین ابزار بازار پول است که در سراسر دنیا هنگام کسری بودجه دولت‌ها دست به انتشار می‌زنند که سررسید کمتر از یک سال دارد. در ایران این اوراق به شکلی متفاوت استفاده می‌شود که ماهیت ربوی بودن آن برداشته شود. اسناد خزانه اسلامی (اخزا) اوراق بهادار با نامی است که دولت به منظور تسویه بدهی‌های خود آن را به پیمانکاران می‌دهد.

در اصل کارکرد این اوراق این است که به فروش رسد و از محل دریافت وجه بدهی‌ها تسویه شود، ولی به دلیل مشکل فقهی این موضوع در کشور ما، این اوراق به پیمانکاران یا به طور کلی به طلبکاران غیردولتی بابت طلب آنها داده می‌شود و آنها می‌توانند در بازار بدهی به فروش برسانند. این اوراق به ارزش اسمی منتشر می‌شود اما مطلبی که برای این اوراق وجود دارد فروش آن به کسر است که همان بازدهی و نرخ سود آن را تعیین می‌کند و این اوراق به نرخ بهره حساسیت بالایی دارد.حال با دانستن کارکرد این اوراق که دولت بسیار از آن استفاده می‌کند به این موضوع می‌پردازیم که دولت در استفاده از آن چطور روی اقتصاد و بازار سرمایه تاثیرگذار است.دولت با وجود شرایط اقتصادی و کسری بودجه و تامین مالی خود دست به انتشار اخزا با نرخ ۲۸,۸درصد زد که بدون خریدار بود و فروش نرفت. این در حالی است که هم‌اکنون این اوراق با نرخ بالای ۳۰ درصد در بازار در حال معامله شدن است، پس اوراق با نرخی کمتر از ۳۰درصد عملا هیچ توجیهی برای خرید ندارد. نرخ بهره این اوراق خود را با نرخ بهره سپرده خاص هماهنگ کرده است.

این یکی اثرات سیاست‌های پولی دولت بوده که نه‌تنها روی تامین مالی خود دولت تاثیرگذار بوده، بلکه نرخ تامین مالی در بازار غیررسمی و رسمی را به ۴۰درصد رسانده است. حتی این موضوع روی فروش اوراق «راد» هم تاثیرگذار بوده است. دولت در این مواقع دو سیاست در پیش خواهد گرفت: یکی افزایش نرخ بازده و دوم اجبار بانک‌ها و شرکت‌هایی که دولت می‌تواند در آنها اعمال قدرت کند، برای خرید این اوراق است. تبعات هرکدام این روش‌ها هم در اقتصاد و هم در بازار سرمایه مشاهده خواهد شد. در مورد اول و اجبار بانک‌ها به خرید در جایی که در گزارش‌های منتشرشده دیده می‌شود، ۶۶ درصد پایه پولی بانک مرکزی به شکل اضافه‌برداشت در اختیار بانک‌هاست که رکورد تاریخی ثبت کرده است. از طرفی هم اضافه‌برداشت ریالی بانک‌ها و عدم هدایت آن به بخش‌های حقیقی و مولد اقتصاد خود عامل رشد پایه پولی و نقدینگی است و از طرفی بانک‌ها توانایی خلق پول از صفر با زدن یک دکمه را دارند. این اجبار خود موجب تشدید ناترازی بیشتر در بانک‌های مورد هدف خواهد شد و محصول نهایی آن تورم است. در این مورد می‌توان بسیار بحث و گفت‌وگو کرد. اما در مورد دوم در جایی که نرخ تامین مالی در بازارهای غیررسمی و رسمی با نرخ ۲۰ الی ۲۷درصد درحال انجام بود، سپرده خاص، با هدف جذب نقدینگی، کنترل بازار طلا و ارز از راه رسید. البته این سیاست که از طرف خود بانک‌ها شکست‌خورده اعلام شد، نرخ تامین مالی را به ۴۰درصد رساند. این در زمانی بود که نرخ بهره بدون ریسک ۲۳درصد بود. حال عدم تقاضا برای خرید اخزا با نرخ ۲۸,۸درصد و به دنبال آن افزایش نرخ برای فروش اوراق، چه بلایی بر سر نرخ‌ها برای تامین مالی دولت و موسسات و شرکت‌ها خواهد آورد؟ این افزایش نرخ و جذب پول از بازار سرمایه در جایی که نرخ بهره بدون ریسک به بالای ۳۰درصد رسیده، چه بر سر بازار سرمایه خواهد آورد؟در بازار سرمایه صندوق‌های درآمد ثابت با نرخ‌های بالای ۳۰درصد در حال رقابت هستند و این می‌تواند در بلندمدت خطرناک باشد. پیش‌بینی فروش اخزا در مرحله اول ۱۳۰ همت و در ادامه تا ۲۵۰ همت است. طبق برآوردها کسری بودجه امسال حدود ۳۵۰همت بوده اما در برخی از برآوردها حاکی از کسری بودجه ۵۰۰ الی ۵۵۰همت خواهد بود که بخشی از آن از طریق انتشار اوراق مازاد که در بودجه پیش‌بینی شده اتفاق خواهد افتاد و بخشی از طریق استقراض از بانک مرکزی و بخشی از آن از صندوق توسعه خواهد بود که یکی باعث افزایش نرخ بهره و دیگری باعث افزایش تورم خواهد بود.سخن پایانی این است که فروش اوراق توسط دولت‌ها یک امر طبیعی بوده و یکی از ابزارهای بسیار مهم برای دولت‌ها به شمار می‌رود، اما برخی از سیاست‌هایی که توسط قانون‌گذار گرفته شده باعث به وجود آمدن شرایطی شده که استفاده از این ابزار بخش‌های مهم اقتصاد و بازار سرمایه را با چالش مواجه کرده، زیرا هر زمان نرخ بهره به بالای ۳۰درصد رسیده نقدینگی در اوراق و بانک‌ها قفل شده و بخش مولد اقتصاد برای تامین مالی یا رشد را با مشکلات جدی روبه‌رو کرده است. این در حالی است که رکود و تورم سایه‌ای سنگین در اقتصاد ایران دارد و این امر برخلاف شعار سال ۱۴۰۳، جهش تولید با مشارکت مردم، است.

دنیای رمز ارز

سرمایه‌گذاری سومین بانک آمریکا در بیت کوین!

بازار ارزهای دیجیتال شاهد علاقه فزاینده مؤسسات مالی سنتی به بیت‌کوین است. در همین راستا، ولز فارگو (Wells Fargo)، سومین بانک بزرگ آمریکا، از سرمایه‌گذاری خود در صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) اسپات بیت کوین خبر داد.تأیید این صندوق‌ها توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا (SEC) در ژانویه، به مؤسساتی مانند ولز فارگو این امکان را داد تا در بیت‌کوین، به عنوان بزرگ‌ترین ارز دیجیتال بازار، سرمایه‌گذاری کنند.صندوق‌های ETF بیت‌کوین، ابزاری قانونی برای سرمایه‌گذاری هستند که به سرمایه‌گذاران نهادی این امکان را می‌دهند که بدون مالکیت مستقیم بیت‌کوین، از نوسانات قیمت آن سود ببرند.طبق اسناد اخیر، ولز فارگو در چندین صندوق ETF اسپات بیت‌کوین از جمله صندوق‌های گری اسکیل اسپات (Grayscale)، گری اسکیل تراست (GBTC)، پروشیرز استراتژی (ProShares Strategy) و همچنین دیپوت آی‌ان‌سی (Depot Inc) سرمایه‌گذاری کرده است.افشای دارایی‌های ولز فارگو، نشانه‌ای از تمایل فزاینده بانک‌های بزرگ و مدیران دارایی سنتی برای ورود به بازار صندوق‌های ETF بیت کوین است.پیش از این، بانک نیویورک ملون (BNY Mellon) نیز سرمایه‌گذاری خود را در این صندوق‌ها که توسط بلک‌راک (BlackRock) و گری اسکیل مدیریت می‌شوند، اعلام کرده بود.در حال حاضر میزان رشد و پذیرش سریع صندوق‌های ETF بیت‌کوین قابل توجه است. اریک بالچوناس (Eric Balchunas) کارشناس صندوق‌های قابل معامله در بورس بلومبرگ، اشاره می‌کند که پیش از ظهور این صندوق‌ها، تقریباً سه سال طول می‌کشید تا یک صندوق به ۱۰ میلیارد دلار دارایی دست یابد. این در حالی است که صندوق IBIT متعلق به بلک‌راک تنها در ۴۹ روز و صندوق FBTC متعلق به فیدلیتی (Fidelity) در ۷۷ روز به این رقم دست یافتند. در زمان نگارش این خبر، قیمت بیت کوین با حدود ۳ درصد کاهش روزانه در محدوده ۶۱ هزار دلاری معامله می‌شود.

حمله نهنگ‌ها به قورباغه بازار رمز ارزها!

بازار رمز ارز در سال جاری شاهد افزایش قابل توجه قیمت پپه، میم کوین قورباغه‌ای، بوده است. این افزایش قیمت با انباشت گسترده پپه همراه شده است که نشان‌دهنده خوش‌بینی سرمایه‌گذاران نسبت به آینده این توکن است.بررسی قیمت پپه در ماه مارس نشان می‌دهد که این توکن برخلاف انتظارات بازار، از پایین‌ترین سطح ۰.۰۰۰۰۰۰۹ دلار به بالاترین سطح ۰.۰۰۰۰۰۰۹۹ دلار رسیده است. با وجود این رشد قیمتی، انباشت‌های اخیر پپه در حد تریلیون‌ها واحد ارزیابی شده است.داده‌های پلتفرم تحلیلی LookOnChain نشان می‌دهد که سرمایه‌گذاران در ۲۴ ساعت گذشته ۶۴۹.۱۶ میلیارد پپه خریداری کرده‌اند. بخش عمده‌ای از این خریدها توسط چهار آدرس ناشناس انجام شده است.یکی از این آدرس ها ۳۵۰ میلیارد پپه به ارزش ۳.۴۴ میلیون دلار را از صرافی بایننس خریداری کرده است. لازم به ذکر است که این آدرس سابقه خوبی در معاملات نوسانی دارد و طبق گزارش‌ها با استفاده از پپه، ۲.۶۶ میلیون دلار سود کسب کرده است.آدرس دیگری با نام ۰xa4Fd نیز با ۱.۰۹ میلیون دلار یواس‌دی‌سی (USDC)، ۱۲۳.۶۶ میلیارد پپه خریداری کرده است.به طور همزمان، آدرس های ۰x895f و ۰x24E3 نیز به ترتیب ۱۰۱ میلیارد و ۷۴.۰۵ میلیارد پپه خریداری کردند. این انباشت‌های عظیم در کنار روند صعودی قیمت پپه، می‌تواند نشان‌دهنده پتانسیل رشد بیشتر این توکن باشد که باعث ایجاد موجی از خوش‌بینی نیز در بازار پپه شده است.با این حال، قیمت پپه در ۲۴ ساعت گذشته نوسانات زیادی را تجربه کرده است. در زمان نگارش این خبر، قیمت پپه با افزایش روزانه ۱.۱۰ درصدی در محدوده ۰.۰۰۰۰۰۸۷۱۵ دلاری معامله می‌شود.داده‌های Coinglass نیز افزایش ۱.۶۴ درصدی در سود باز پپه را نشان می‌دهند. این در حالی است که حجم مشتقات ۰.۳۲ درصد کاهش یافته است.

چالش سودآوری برای ماینرهای بیت کوین

قیمت بیت کوین (BTC) مدتی است که در سطح ۶۲۰۰۰ دلار راکد مانده است. با این حال این امکان وجود دارد که شرایط در آینده‌ای نزدیک برای این ارز دیجیتال چالش‌برانگیز شود. داده‌ها حاکی از تحت فشار قرار گرفتن ماینرها پس از رویداد هاوینگ اخیر است. در پی کاهش درآمد، آنها با سخت‌ترین شرایط از زمان سقوط بازار در مارس ۲۰۲۰ (همه‌گیری کورونا) روبه‌رو شده‌اند. فشار ذکرشده در کاهش هش‌ریت مشهود است. این کاهش، شبکه را وادار کرد تا چهارمین تنظیم سختی منفی خود را در سال جاری اعمال کند. این تعدیل منفی ۵.۶ درصدی، بزرگ‌ترین تغییر منفی بعد از نوامبر ۲۰۲۲ (سقوط صرافی FTX) محسوب می‌شود. اگر اوضاع بدتر شود، ماینرها مجبور خواهند شد برای سودآور باقی ماندن، بیت‌کوین‌های خود را بفروشند. اگرچه وضعیت بیت کوین به دلیل شرایط ماینرها وخیم به نظر می‌رسد، اما اوضاع این ارز دیجیتال در وال‌استریت امیدوارکننده است.داده‌های اخیر نشان می‌دهد که صندوق‌های ETF اسپات بیت‌کوین ایالات متحده، مجموع ورودی خالص ۱۱.۷۸ میلیارد دلاری را تجربه کرده و در تاریخ ۸ می، ورودی خالص روزانه ۱۲ میلیون دلاری را به ثبت رسانده‌اند. در آسیا، آخرین آمار نشان می‌دهد که صندوق‌های ETF اسپات بیت کویـن هنگ‌کنگ، از زمان راه‌اندازی در ۳۰ آوریل، مجمـوع ورودی خالص ۲۷۳.۶ میلیون دلاری را به ثبت رسانده‌اند و ورودی خالص روزانه آنها در ۸ می، ۶.۳ میلیون دلار بوده است. در زمان نگارش این خبر، قیمت بیت کوین با کاهشی ۳.۶ درصدی طی ۲۴ ساعت گذشته به ۶۰۹۵۰ دلار رسیده است.